National Library
Bibliothèque Nationale
OCT 20 1982
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/C/1914

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Busines: Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 42 SESTDIENA, 1982. GADA 16. OKTOBRIS 32. GADS

SATURDAY, OCTOBER 16, 1982

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1 DOLARS

Vai uzbrukums Eiropai

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Nav šaubu, ka atomieroču iesaldēšanas, bruņošanās apturēšanas un citas pacifistu masu kustības rietumu pasaulē radušās Kremļa režijā un atbalstā. Pašā Padomju savienībā nodibināto neatkarīgo miera kustību čeka Maskavā nolikvidēja vienas dienas laikā.

Eiropa 30 gadus savu drošību balstījusi uz NATO aliansi vai, pareizāk sakot, uz amerikāņu atomieroču izšķirīgo nozīmi Padomju savienības invāzijas gadījumā. Tas nozīmē, ka Kremlim, sākot militāru dēku Eiropā, bija jārēķinās ar iznīcinošu amerikāņu atombumbu atmaksas akciju. Amerikāņu atomarsenāla pārākumu Kremlis respektēja un tādēļ darīja visu iespējamo, lai īsākā laikā pats no iebaidītā kļūtu par iebaidītāju. Militārie lietpratēji tagad apgalvo, ka amerikāņu un padomju atomspēku potenciālis ir jau nosvēries par labu Kremlim. Tas nozīmē, ka varbūtējai atmaksai par ekspansiju Eiropā Kremlis amerikāņiem atbildēs ar savu vēl varenāko atomieroču uguni. Globālā atomkaŗa uzliesmojums nozīmētu varbūtēju civilizācijas bojāeju pasaules apmērā.

Kaut Varšavas pakta atomraķetes jau sen notēmētas uz Rietumeiropas lielākām pilsētām un rūpniecības centriem, tuvredzīgie eiropieši iedomājas, ka ar amerikāņu piedāvāto stratēģisko atomieroču aizsarga vairogu briesmas Vecajam kontinentam vēl nemazināsies, bet augs augumā. Viņi domā, ka Kremlis tūliņ atbildēs ar saviem ieročiem, un tas nozīmētu Vecā kontinenta pārvēršanu par abu lielvaru konfrontācijas nāves lauku. Tieši pēdējā gada laikā Rietumvācijā, Holandē, Dānijā un Beļģijā strauji aug pacifistu aktīvitāte, kas, vaimanājot par atomkaŗa šausmām, prasa neitrālitātes izsludināšanu. Neitrālo Baltijas valstu likteni viņi ignorē.

Pat vairāki Rietumvācijas politiķi pēc Rēgena stāšanās prezidenta amatā nobijās par Vašingtonas un Maskavas attieksmju tālāku izveidošanos un Rēgena krasā nostājā saskatīja briesmas vācu tautas tālākai eksistencei, ja Vašingtona un Maskava nonāktu līdz bruņotai sadursmei. To, ka amerikāņiem nekādu agresijas plānu nav, viņi nespēj aptvert. Padomju savienības invāzijas gadījumā zaudētā suverēnitāte viņus šķietami daudz nebiedē. Varbūt ka, barojot sarkano lāci ar neaprobežotiem kreditiem, technoloģiju un pēdējā laikā ar Sibirijas gāzes pievada būvi, eiropieši cer Padomju savienības ekspansijas apetītu mazināt.

Jākonstatē, ka atomieroču iesaldēšanas kustība ir tagad pacēlusi galvu arī pašā Amerikā. Rēgena politiskie pretinieki apšauba prezidenta prioritāti atgūt ASV zaudēto militāro potenciāli, kas ir izšķirīgs faktors pašu amerikāņu drošībai, Eiropas pasargāšanai un arī pasaules mieram.

Bet ne jau tas vien. Jau vairākus gadus amerikāņu intellektuāļi un izbijušie politiķi, slēpdamies aiz cēlu humāniāru iestādījumu dekorācijām, cita starpā piešķir Einšteina prēmiju 50.000 dol. apmērā. Pagājušā gadā šo prēmiju saņēma kādreizējais ASV sūtniecības Rīgā sekretārs un vēlākais sūtnis Maskavā — par prominentu padomju lietu pazinēju uzskatītais Džordžs Kenans. Kapa malā vecīgais Kenans nācis pie atziņas, ka tagad esot pienācis īstais brīdis amerikāņiem vairs nedraudēt Padomju savienībai par kādu militāru pasākumu Eiropā ar atomieroču atmaksas akciju.

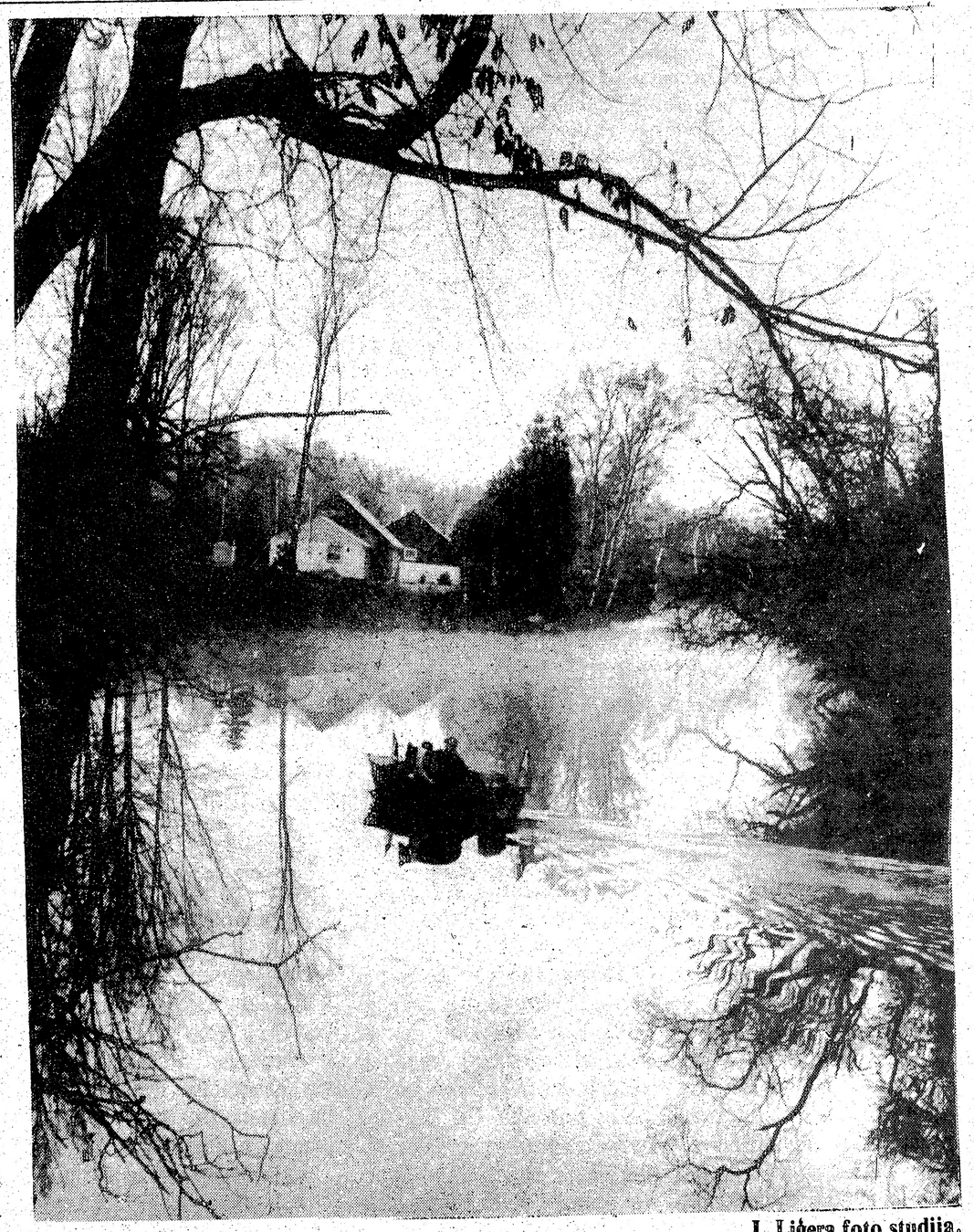

Kanadas rudens. J. Liģera foto studija.

Einšteina godalgai šogad proponēts Džordžs Bundijs, kas savā laikā bija prezidenta Kenedija un arī prezidenta Džonsona tuvs padomdevējs valsts drošības jautājumos. Einšteina komiteja cieši sadarbojas ar tā dēvēto Padomi apdzīvojamai pasaulei. Šie pasaules lāpītāji prasa, lai Rēgens tūlīt deklarē atteikšanos no pirmā trieciena atombumbas, citiem vārdiem, lai Vašingtona pasaka Maskavai, ka tai nedraud vairs pēriens par militārām dēkām Vecajā kontinentā.

Bijušais amerikāņu delegāts Bruņošanās samazināšanas un atbruņošanās aģentūrā (no 1961.—1971.g. un no 1978.—1981.g.) Lorencs Vellers patlaban Einšteina balvas piešķiršanas konferencē Ņujorkā savukārt norādījis, ka amerikāņiem esot jāatsakās no atomieroču pirmlietošanas tieši tādēļ, ka Pad. savienība jau esot no savas puses svēti deklarējusi, ka tā nekad nelietos pirmā šos briesmīgos ieročus.

Esot jāradot tāds klimats, ka vairs nekas nestāv ceļā abu valstu ciešai un labai sadarbībai. Briesmīgo atomieroču vietā esot jārada parasto ieroču līdzsvars. Acīm redzot Vellers ir aizmirsis, ka amerikāņi savā laikā ar atombumbas radīšanu aizsteidzās priekšā Hitleram un ka tā bija Padomju savienība, kas nozaga no amerikāņiem atombumbas noslēpumu.

Tik tālu dīvainā Einšteina prēmijas laureāta domāšana.

Interesanti atzīmēt, ka tajā pašā laikā Lielbritanijas karaliskās militārās akadēmijas Padomju stratēģijas un pētī-

(Turpinājums 20. lp.)

GARĪGS KONCERTS 1982. gada 31. oktobrī pl. 13 Sv. Jāņa ev. lut. baznīcā, 200 Balmoral Ave, Toronto.

Piedalās: vīru koris VIESTURS, diriģents Jānis Barušs.
Ērika Beitāne - solo dziesmas
Anita Rundāne - ērģeles

Koncerts veltīts **baznīcu atbalstam Latvijā.**
Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 5.00 dol.

Kafija baznīcas zālē pēc dievkalpojuma (pirms koncerta)
Apmeklēt lūdz viesturieši.

LATVIEŠU PRESES DIENAS
23. UN 24. OKTOBRĪ KALAMAZŪ

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1982. G. 16. oktobris, 42. numurs

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — V. Plūdons, T. Kronbergs, A. Šterns. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Fabriku skursteņu piesārņotā rudens lietū... Ed. Keiša zīm. LA

Viktors Kalniņš

Par mirstības pieaugšanu Latvijā

Pieaugošā mirstība Pad. savienībā piespieda padomju statistiķus turēt datus tādā kā pusslepenībā. Atšķirībā no datiem par pēdējā gada lauksaimniecības produkciju, dati par mirstību parādījās gadagrāmatā ,,PSRS tautas saimniecība 1980. g.'' krievu valodā. Lai cik apšaubāma padomju statistika, zināmus secinājumus tomēr var izdarīt. Grāmatā minēti šādi mirstības skaitļi uz katriem tūkstoš iedzīvotājiem: 1975. g. — 9,3, 1976. g. — 9,5, bet 1980. jau 10,3. Padomijā mirstība sāka pieaugt ar 1960. g., kad bija sasniegts minimālais līmenis — 7,1.

Septiņdesmitajos gados lielāka mirstība novērojama visās padomju bloka valstīs: Bulgārijā, Austrumvācijā, Čehoslovakijā, Polijā, Rumānijā, Ungārijā. Tāda pati parādība atzīmēta vairākās demokratiskās rietumu valstīs. Tāda tendence tur izskaidrojama vispirms ar iedzīvotāju novecošanu resp. cilvēku grupas palielināšanos, kas vecāki par 60 g. Parasti uz tādu pašu cēloni, runājot par Latviju (arī Igauniju), norāda padomju demografi, piemēram, Juris Krūmiņš un Pēteris Zvīdriņš, bet viņi ,,piemirst'' pateikt, ka, kaut vecāku cilvēku īpatsvars pieaug, tanī pašā laikā nepieaug dzīves vidējais ilgums. Tas nozīmē, ka strauji pieaug mirstība aktīvo cilvēku vidū. Bērnu mirstības cēloņus savā laikā mēs iztirzājām sīkāk.

Līdz šim laikam nav publicēti sīki dati par 1979. g. Vissavienības tautas skaitīšanu. Tas vien liek būt ļoti piesardzīgam un neuzticīgam pret atsevišķiem statistiskiem datiem par padomju iedzīvotājiem. Arī pirmo divu pēckara tautas skaitīšanu dati atsevišķos sējumos parādījās divi un trīs gadus vēlāk, bet toreiz, t.i. 1959. un 1970. g., lielākā daļa datu bija jāapstrādā mechaniski, nevis ar skaitļojamo mašīnu. Tas liek domāt, ka padomju statistikai ir kas jāslēpj. Vadītāji nevar vienoties, kā pielabot datus, citiem vārdiem, vienkārši viltot, kā to darīja Staļina laikos ar 1939. g. skaitīšanas datiem.

Tagad, kad nav datu par vecuma struktūru dažādos Padomijas apgabalos, nav arī iespējams nopietni izanalizēt pēdējās desmitgades demografiskos procesus. Par mirstību territoriālā un nacionālā plāksnē dažus secinājumus tomēr var izdarīt. Īpaši augsta mirstība novērota latviešiem un igauņiem, kā arī ukraiņiem. Ja visā Padomijā 1980. gadā mirstība bija 10,3 uz tūkstoš iedzīvotājiem, tad Ukrainā — jau 11,4, Igaunijā — 12,3, bet Latvijā sasniedza visaugstāko līmeni — 12,7.

Iedzīvotāju novecošana nenozīmē, ka Padomijas iedzīvotāju vidējais dzīves ilgums pieaug. Kināmā mērā paradoksāli, bet iedzīvotāju novecošana būtu vēl intensīvāka ar tagadējo dzimstības līmeni, ja uzlabotos medicīniskā apkalpe, īpaši sadzīves un darba apstākļi, arī pārtikas sagāde. Sociālo un materiālo apstākļu pasliktināšanās īpaši krasi izjūtama pēdējos gados. Tā radīja mirstības pieaugumu visās vecuma grupās, sākot ar bērniem līdz četru g.v. Bērnu mirstība 70. gados, salīdzinot ar iepriekšējo desmitgadi, pieauga par 26 proc.

Desmit gadu laikā mirstība starp 70-gadīgiem un vecākiem pieauga par 13 proc. Viss tas ietekmēja dzīves vidējo ilgumu. Tam vajadzēja samazināties. Bet nekur padomju statistikā nevar atrast datus par dzīves vidējo ilgumu, kas būtu jaunāki par 1971. — 72. g. Ar tādiem datiem operē gan Krūmiņš un Zvīdriņš 1976. g. izdotajā grāmatā ,,Padomju Latvijas iedzīvotāju mūža ilgums'', gan visjaunākajā statistikas krājumā krievu valodā, jau pieminētajā ,,PSRS tautas saimniecība 1980. g.''. Tas ziņāmā mērā liek apšaubīt publicētos datus par mirstību. Vai tikai īstenība nav vēl drūmāka? Bet neapšaubāmu secinājumu gan var izdarīt: padomju ,,paradīzē'' ar katru gadu dzīve kļūst grūtāka.

Lasītāju Vēstules

VAJĀTAJAM NEPIECIEŠAMA JŪSU PALĪDZĪBA

Pirmajā tiesu īnstancē attaisnotais E. Laipenieks tagad saņēmis paziņojumu, ka Tieslietu ministrijas speciālā nodaļa nav samierinājusies ar tiesas lēmumu un iesniegusi pārsūdzību apellācijas instancē. Viņus acīm redzot budžeta ierobežojumi neskar, un sāvas eksistences nepieciešamība viņiem jāparāda ar dažādām aktīvitātēm.

Jaunākais pašreizējā situācijā ir tas, ka Laipenieka advokāts atsacījies viņu turpmāk aizstāvēt, ja viņam nenomaksā 20.000 dol. parādu, kas vēl palicis no 1. tiesu instances. Laipeniekam nav nekādu īpašumu, nedz arī līdzekļu pat daļējai parādu samaksai. Ilgie vajāšanas gadi atņēmuši viņam labākās darba iespējas, un viņš bija spiests mainīt darba vietas un apmierināties ar gadījumu darbiem, kas nedeva iespēju kaut ko atlicināt nebaltām dienām. Patiesības fonds ir apsolījis nelielu atbalstu, bet tas nav vēl tuvu nepieciešamai summai. Laipenieks varbūt varētu dabūt valsts advokātu, bet tad viņam jāapmierinās ar to, kuru viņam izrauga, un ja tas ir kāds no apsūdzētāju domu biedriem, tad rezultāti var radīt traģisku pagriezienu viņa turpmākajā tiesu procesā.

Dienvidkalifornijas DV apvienība lūdz visu latviešu saimi palīgā. Sūtiet savu ziedojumu apvienības kasierim V. Grīnvaldam, adr. 4738 Jurupa Ave., Riverside, Ca 92506. Čeki izrakstāmi uz ,,Latvian Daugavas Vanagi'' vārda un uz tiem atzīmējams, ka ziedojums domāts Laipenieka atbalstam.

Apliecināsim savu draudzību un parādīsim savu stāju un vienotību, lai čekas gaļā roka neapklusinātu mūsu aktīvo trimdas saimi. **K. Petrovskis**
Santa Monica, Cal.

PĀRPRATUMA KAUJA NODEVĪBAS DĒĻ

Pēdējā laikā trimdas latviešu izdevumos parādījušies apraksti par pulkv. O. Kalpaku un pārpratuma kauju 1919.g. 6. martā pie Airītēm. Dažkārt šie raksti un aculiecinieki savos stāstos un apgalvojumos ir tālu no patiesības un galīgi aplami. Vēl jau dzīvi brīvajā pasaulē ir kalpakieši— 6. marta kaujas dalībnieki. Uzmanības vērti ir Žaņa Unāma raksti Latvijā Amerikā. Arī tur sastopami pretrunīgi minējumi un spriedumi par pašu kaujas norisi, kas nedod nekāda atrisinājuma un paliekamu vēstures pamatu. Kā šīs pārpratuma kaujas aktīvs dalībnieks gribu papildināt Unāma rakstu.

Neesmu bijis klāt pulkv. O. Kalpaka nāves stundā, bet varu runāt par pašu kauju un tās norisi. Pēc saņemtās pavēles kolonnu priekšgalā jāja Jātnieku nodaļa kapt. Levina vadībā. Jātnieki atradās labu gabalu priekšā kājniekiem. Tuvojoties Skudru un Bundžu mājām, tālumā mežmalā bija redzama karavīru ķēde. Redzamība bija ļoti slikta, tādēļ nevarēja konstatēt, kas bija uzbrucēji. Kad sākās lielāka apšaude, palīgā piesteidzās Studentu un Cēsu rota, Neatkarības rota pienāca vēlāk, kad kauja bija pilnā spēkā. Pēc pavēles Cēsu rotas vienam vadam un jātnieku vadam bija dots rīkojums pretinieku apiet no flanga. Šis manevrs izdevās, kad redzamība kļuva labāka un abas puses bija tuvinājušās; bija redzams, ka notikusi pārpratuma kauja. Vācieši šaušanu pārtrauca pirmie, jo bijām pamanīti un pazīti. Ir nepareizi apgalvots, ka pārpratuma kauja notikusi tādēļ, ka latviešu bataljons bija tērpies krievu armijas mētelos un galvas segās, kādēļ bijis grūti atšķirams no krieviem. Pirmkārt, Jātnieku nodaļa, kuŗa iesāka kauju pirmā, bija tērpta vācu huzāru formas tērpos, tāpat Studentu rotai galvassegas bija angļu bruņu cepures un īsi balti kažociņi. Pārpratuma kauju izraisīja vāja redzamība un sakaru trūkums starp abiem bataļjoniem.

Pēdējā versija par pārpratuma kauju liecina, ka tā notikusi nodevības dēļ - lielinieki tikuši brīdināti, un sarkanie strēlnieki nepamanīti bija paspējuši pazust no ielenkuma vietas; tur satikās abi bataljoni, kam sekoja liktenīga kauja. Šī liecība atrodas Kalpaka bataljona valdes rīcībā, un par to rakstīšu vēlāk.

Arnolds Burģis, kalpakietis
Glen Ellyn, Ill.

E. Dambergs

Mākslas vērtēšana

Bet lai nepiemirstam faktu, ka līdz pēdējam gadu simtenim pasaule orbitēja zem vīriešu dominācijas. Un pēdējie tīkot tīkoja baudīt vizuālo ambroziju, kādu sagādāja sievietes maigi tonētā miesa... Mākslinieki runāja par pievilcīgu, apburoši daiļu dabas radījumu, par skaistu mākslas formu, bet kaut kādi šķitās noklusējam erotisma aspektu. (Varbūt lai izpatiktu morāles sargam — baznīcai?) Un, it dabiski, gleznojumi bija principiāli domāti bagātu vīriešu tirgum! Te pietiek tikai pavērot daudzo plikņu kompozicijas, kur modelis šķelmīgi šķielē uz skatītāju — ,,iegūsti mani!''

Mēs esam pieraduši domāt, ka cilvēka roku darbs ir kultūras sniegumu vadošā mēraukla. Vēl nesen mākslas vērtētāji jo cītīgi mēģināja sadzīt personiskas izteiksmes pēdas kādā audeklā vai skulptūrā; cildināt pārdzīvojumu, izdomu, materiāla apdari, tehnisko varēšanu u.t.t.

Ap 20. g.s. vidu mākslas jau iepriekš dumpīgo forumu iešturmēja jauna bilžu grāvēju paaudze, liberāli saskrūvēti domātāji, kas, sapinušies laikmeta straujajos soļos, sauca: ,,Nost ar kritiķiem!'' ,,Ikviens ir mākslinieks!'' ,,Viss ir māksla!'' Šīs revīzionistu filozofijas saceltie putekļi vēl ilgi smacēs radošo pasauli. Lai cik apdullinoša pašreizējā gara krize, mums ir jāmācās respektēt dzīves kardinālo bausli — visam ir jāpārmainās...!

No jaunās ēras kā pirmā rezolūcija jāmin kompromisa ideja; proti, vairs nešķirot amatierus (diletantus, šarlatānus un svētdienas māldeņus) no profesionāļiem. Kam vairs kvalitātīvu distanci? Lai dzīvo atklātas, kopējas izstādes! Nāksies grūti kliedēt biedīgo izjūtu, ka laika dampis ir mūs iestūmis vienlīdzības un vienādības purvā. Un tam ir pelēcīga nokrāsa. Dalīšana melnā un baltā (izcila, necila) nu pieder vakardienai.

Nopietns kalpotājs mākslai nespēj dzīvot no svaiga gaisa vien; tam nepieciešams ienākums, iesaistīšanās komerciālā pasaulē. Un reālistiski apkārt lūkojoties, uzdurāmies faktam, ka vecie, tradicionālie mākslas ētikas iežogi lēnām sāk saplakt.

Mēs šodien eksistējam patērētāju (consumer) sabiedrībā, kuŗas kultūra operē un sekmējas uz masveida pavairošanu. Cik tālu var apzinīgs mākslinieks iet, nekapitulējot publikas gaumei, kas lakstojas ap praktisko un skaisto, nereti banālo? Patiesu mākslas cienītāju aizvien ir bijis tikai niecīgs procents. Vai šī laika cilvēks ir ar plašāk skolotu gaumi?

Nesen notikušajā gadskārtējā Muskoka Art '82 (Bracebridge, Ont.) izstāde bija bagātīgi pieblīvēta ar gleznojumiem un keramikas veidojumiem. Skati bija noorganizējusi kāda no turienes mākslas galerijām. Pilsētas laikrakstā parādījās apraksts ar virsrakstu ,,Resounding Success''. (Pēdējais terminš kapitālistu dialektikā ir iemantojis tādu kā dievināšanas stāžu!) Tālāk varēja lasīt, ka izstādi skatījuši ap 4500 apmeklētāju un puse no izstādītiem darbiem aizgājuši tautā... Turpretī otra galerija, kur izstāda profesionālu gleznotāju darbus — par apmēram līdzīgām cenām — vasaras periodā pārdeva tikai vienu!

Mēdz teikt — ir viegli uzmesties par moderno laiku kritiķi; bet kādas paliek apzinīga gara alternātīvas? Aizslēgt durvis un vaimanāt? Augšminētās izstādes kopiespaids robežojās ar salkanīgo — it visu caurauda pedantisks traktējums, bez eksperimentālas izjūtas. Vārda tiešā nozīmē varēja vērot pseudomākslu, krāsainu fotografiju palielinājumus! Vai šie ,,gleznojumi'' reprezentēja momenta modi, šobrīd ļoti populāro naturālistu, putnu un meža zvēru illustrātoru prasmi zīmēt? Šinī virzienā izperinājušies bariem sekotāju. Liekas it skaidrs, ka šo mākslas aspirantu primārā doma ir naudas ,,taisīšana'', un gauži maz tiem rūp mākslas ideālu kopšana. Nopietns mūzas kalps mūžam aug un veidojas, palaikam palaiž pa vājam eksperimentam. Diletants dzimst un abitūrējas diennaktī; viņš nepazīst necilu darbu! (Atgriežoties pie izstādes, nevēlos noliegt, ka tur ievēroju dažu it gaumīgi veidotu keramiku. Ar to šis apvidus ir izcēlies plašākā mērogā!)

Mākslas vērtēšanas procesā liela nozīme ir izstāžu žūrijām. Diemžēl, kopš gaume ir tik untumaina, it bieži kūļeņo un svārstās daiļdarbu sijātāju spriedumi. Nezinu mākslinieka, kas agrāk vai vēlāk savā karjērā nebūtu cietis šo aistētikas eklētiķu īsredzības dēļ. Starp ievērojamiem upuŗiem varam ierindot tādus godīgus ģenijus kā Van Gogu un Kurbē. It loģiski — žūrijas operē pēc akadēmisko konvenciju likmēm. Tādējādi jo nešķīstas galvassāpes tiem var sagādāt progresīvi, neatkarīgi rakstuŗi, kas labprāt nepadodas citu spriedumiem.

Gaŗezera vasaras vidusskolas direktors A. Bolšteins (pa kreisi) pasniedz Dr. K. Dzelzīša balvas (no kreisās) A. Kaugaram, E. Reinekem un S. Bērzupei. Foto V. Jaunkalnietis.

Arī mūsu vecmeistars V. Purvītis pieredzēja nedienas! Izņemot zināmas sacensības (jeb telpu trūkumu), profesionālu mākslinieku darbus ir bezjēdzīgi žūrēt. Kanadā sāk praktizēt diplomātisku žestu — ielūdz izstādīties. Un tiešām, vai neliekas netaktiski pašiem mākslas apvienības biedriem cenzēt savu biedru gaumi? Nu, protams, iesācējiem žūrēšana ir rituāls likums; nepieciešama procedūra, ar ko mērīt mākslinieciško kompetenci un spodrināt cerību uz avansēšanos.

Viens no tādiem, kas visizteiksmīgāk raksturojis īstu mākslinieku, ir plaši pazīstamais kanadietis Dr. Normans Bethūns, pats amatieris — gleznotājs: ,,...Mākslinieka funkcija ir iztraucēt, sakustināt pasaules pīlārus, viņš ir reizē laikmeta produkts un izpratējs, dzīves radošais gars, kas aizkustina cilvēku dvēseles!'' Kur tādus sameklēt šodien? Pikaso, kā zināms, it bieži mainīja stilu. Vai ir iespējams objektīvi izvērtēt radošu darbu?

Principā žūriju pienākumos ietelp izstādes t.s. viengabalainība; sauksim to par kvalitātes uzturēšanu. Nereti par savu centību šinī aspektā mākslas standartu sargi saņem kā kritiķu, tā publikas pērienu. Te vietā būtu minēt Latvja pēdējo gadu visai pabālās, devitālizētās skates. Zinu vismaz vienu gleznotāju, kuŗa neparastie, bet ne mazāk kā citu mākslā zīdītie izdomu bērni nekādi nespēja iesildīt attiecīgās žūrijas labvēlību.

Izcilu daiļdarbu cenas parasti neietekmē sliktie ekonomiskie apstākļi. Vislabāk šodienas situāciju mākslas tirgū raksturo izsoles (auctions). Te skaidrāk parādās, cik produkts ir vērts un cik par to kāds pircējs ir ar mieru maksāt. Pašreiz modernā, abstraktā māksla šķietas nobīdīta zemākā plauktā. Pieaugusi interese uz tūlītēju vizuālu veldzi, varētu teikt, visefektīgāk šo vēlēšanos pilda fotografisks naturālisms. Šāda māksla ir būtiski sterila, īslaicīga, bez nākotnes, jo nespēj pildīt cilvēces verdošo impulsu — dziņu pēc jauniem piedzīvojumiem! Dzīve un māksla prasa nemitīgu progresu.

Astoņdesmitie gadi iezīmējušies ar t.s. ,,mēs'' dzīves filozofiju; varam novērot, ka jaunākās paaudzes mākslinieki grupējas vienkopus un tiecas nonivelēt individuālismu. Demokratiskais liberālisms ar savām pārspīlētām cilvēku tiesībām rada neveselīgu klimatu izteiktam talantam. Vakardienas skolā mēs mācījāmies apbrīnot censoņus, kam bija drosme oponēt pret laika garu. To progresā mēs saredzējām paraugus, un priecājāmies par viņš eventuālu triumfu. Viežam mūsdienu mākslas atsacīšanos no cīņas principa un aklu kalpošanu modes dieviem.

Mūsu tagadējās pārprodukcijas (,,throw-away society'') kultūras perspektīvā viens mākslas ,,logs'', lai cik meistarisks, reti vairs tiek cildināts. Cilvēki mīl lepoties ar daudziem ,,logiem'', nerūpēdamies daudz par to kvalitāti. Salīdzinājumā ar pagātni mēs esam vizuāli pārbaroti. Krāsu televīzija un reprodukciju vāli reti atstāj mūsu redzes loku. Ir jāsāk domāt par jaunu vērtību definīciju, lai attiecīgi orientētos kvantitātes (,,easy, push-button'') ērā.

Šodien mēs jūtamies drusku tā kā apmaldījušies mākslas mežā, un konsekventi maz plāno par kāda mākslas darba iemūžināšanu, kā arī atkalpārdošanas vērtību.

Vecākās paaudzes mākslinieki satraukti raugās uz mašīnu pieblīvēto apvārsni un kasa pakausi — kādus mērus lietās nākošās dekadas cilvēka gara ražojumu izvērtēšanai? Nobeigumā — varbūt viszīmīgāk šo jautājumu spēs neitrālizēt it bieži dzirdētā skeptiķu rētorika: ,,Jo vairāk viss (lietas) mainās, jo vairāk viss paliek tas pats!'' (*Plus ça change, plus c'est la meme chose.*)

Truatat'a (1824—1848) Bakchante

ANDREJA EGLĪŠA GRĀMATAS JAUNIEŠIEM

Prof. J. Auškāpa Piemiņas Fonds Stokholmā 18. novembŗa balvām Minsteres latviešu ģimnazijai dāvinājis 50 eks. Andreja Eglīša jauno dzejoļu krājumu — Caur daudzām zemju zemēm, caur daudzām debesīm (Grāmatu Drauga izdevums 1982. g.). Vecākās klasēs paredzēti šīs grāmatas iztirzājumi literātūras stundās. Prof. J. Auškāpa piemiņas fonda dibinātājs ir Augusts Dzirnis Zviedrijā. Fonds jau ilgus gadus ar ievērojamām summām atbalsta Minsteres latviešu ģimnaziju un citus jauniešu nacionālos centienus gan naudā, gan grāmatu un cita rakstura balvām. Prof. J. Auškāpu, Latvijas neatkarības laika Latvijas Universitātes rektoru (1933. — 37.) un izglītības ministru (1938. — 1940.) deportēja uz Padomju savienības spaidu darbu nometnēm. Prof. J. Auškāps bija arī Dziesmu varas goda biedrs. No dziesmuvariešiem visā brīvajā pasaulē tikai retais atcerējies savu mocekļa nāvē aizgājušo goda biedru un viņa piemiņas fondu latviešu jaunatnes nacionālo centienu veicināšanai tēvzemes brīvības labā. Prof. J. Auškāpa piemiņas fonda adrese: Augusts Dzirnis — Box 108: Stockholm, Sweden.

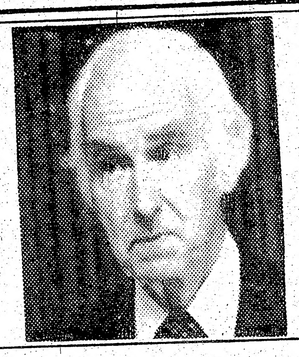

Arnolds Lūsis

Pielāgošanās teoloģija

PĀRDOMAS PAR BAZNĪCU KOMŪNISTU VALSTĪS.

(Turpinājums)

Teoloģiskā aspektā šo diakoniju formulējis mirušais bīskaps Nīgrens, kas teicis, ka diakonija ir sludināšanas centrā tāpēc, ka Kristus, kas ieņem centrālo vietu sludināšanā — pats ir bijis — vislielākais Kalpotājs.

Šādai kalpošanai jāsagatavo arī tie, kas atrodas baznīcas amatos. Baznīcas kalpošanai vajaga teoloģijas palīglīdzekļus, bet teoloģija savukārt nevar sevi uzlūkot par pašmērķi, bet par līdzekli kāda noteikta mērķa sasniegšanai... Tas nozīmē, ka baznīcai jādomā, kā tā var veikt un kā tai jāveic sava kalpošana — dotā situācijā.

Lai baznīcas diakonija tiešām būtu kalpošana, baznīcai jāpazīst šolaiku pasaules vajadzības. Tai ļoti uzmanīgi jāmācās pazīt šolaiku cilvēces ilgas, tai jāuzklausa šolaiku cilvēku balsis. Šāda diakonija ir iespējama tikai tur, kur sastopas baznīca un pasaule. Šī sastapšanās nedrīkst būt sadursme starp tiem, kam vajadzētu sastapties, bet kuŗiem ir dažādi uzskati par pasauli un cilvēku dzīvi... Šai diakonijai jāizaug no apziņas, ka — sastopoties — tie kalpo kādai kopējai būtei, ka tiem, neskatoties uz dažādību — ir kādas kopējas intereses."

Turpinot savu apcerējumu, bīskaps Mihalko iztirzā jautājumu par to, kā definēt sekulārismu un sekularizāciju — atsaucoties uz profesoru F. Gogastenu un t.s. Apliecības baznīcas ideologu Vācijā, Otrā pasaules kaŗa laikā, martīra nāvē mirušo D. Bonhaferu un kādu mazāk pazīstamu zinātnieku H. Šreineru (H. Schreiner), kas publicējis grāmatu „Phanomenologie der Sakularisierung".

Šī problēma mūs interesē mazāk, tāpēc citēšu tikai Mihalko apcerējuma nobeigumu, — kam, acīm redzot, jānorāda virziens, kādā jāiet jauno teologu sagatavošanai sekulārā vidē. Mihalko raksta:

„No iepriekš teiktā varam secināt, ka sekularizācija noved cilvēku pie atbildības izmaņas. Pie atbildības izmaņas par pasauli, kuŗā cilvēks dzīvo. Jā — pat vairāk: ticīgais kļūst par ‚iesaistītu pilsoni' (‚zu einem engagierten Burger'), par īstenu mūsu planētas apdzīvotāju. Ja mēs tiešām sekojam atziņām par izturēšanos uz dzīvi sekulārā pasaulē, konkrēti, mūsu dzīves telpā sociālā valstī, tad mēs redzam, ka šis dzīves uzskats grib mums kaut ko teikt, kas arī no mūsu viedokļa raugoties — tas ir, no kristīgā viedokļa raugoties — nav tikai interesanti, bet noder arī mūsu viedokļa paplašināšanai un padziļināšanai — un pie tam tādā veidā, ka mēs neko nezaudējam no savas kristietības.

Es īpaši gribu norādīt uz diviem iesaistīšanās vārdiem pret pasauli:

1. Mūsu šolaiku pasaule — tā tad sekularisma un sociālisma iespaidota pasaule — ar īpašu nepieciešamību sauc pēc sociālās taisnības, brīvības un demokratijas.

Laiks, kad cilvēku izmantoja cilvēks — ir pagājis. Šolaiku cilvēkam viņa stāvoklis, viņa reliģija nedod nekādu priekšrocību. Visiem ir zināms, ka šodien Āzijā, Afrikā — un arī citur — koloniālisma laiks iet pretim savām beigām. Eiropas tautas šinīs laikos vairs nenosaka arī citu reliģiju likteni. Gandrīz visas tautas ir ieguvušas neatkarību vai arī atrodas ceļā uz to. Ar atzinību mums jānovērtē tas, ka tik daudzas no agrāk nebrīvām un izmantotām tautām — tikai dažu gadu desmitu laikā — varējušas brīvībā un neatkarībā veidot savu dzīvi.

II. Varbūt vēl skaļāk un iespaidīgāk pasaulē šodien atskan balsis — sekulārā cilvēka balsis — īpaši no sociālām valstīm, ...kas prasa īstenot mieru — uz mūsu planētas — kas ir visu cilvēku vēl nepiepildīto ilgu mērķis.

Neviens sapratīgs cilvēks negaida kaŗu, un tāpēc doma par „ilgstošu mieru" ir tik pievilcīga. Tas ir —ja tā varētum teikt — visu atzinumu kodols sekulārā pasaulē— kā mēs to no pieredzes redzam mūsu sociālistiskās valstīs. Tā ir zīme, kas cilvēkus vieno spontānai rīcībai.

Mēs atskārstam, ka sekulārā pasaule mūs saista vēl citos veidos. Vienu daļu cilvēku vēl joprojām vada atziņa, ka cilvēku lielākā laime ir valdīt pār citiem, piesavināties šīs pasaules bagātības, lai sasniegtu savus egoistiskos mērķus. Šī pasaule jāsauc tās īstenā vārdā. Tā ir imperiālistu pasaule, ko uzbūvējis kapitālisms... Šis dzīves uzskats ir diametrāli pretējs agrāk norādītam uzskatam, jo šī imperiālisma pasaule ir pret sociālo taisnību, jo tā rada diskrimināciju un aparteidu, kas ir pret mierīgu sadzīvošanu — un izraisa bruņošanos un kaŗus.

Jāprasa, kādu stāvokli šai ziņā ir ieņēmusi vai ieņem baznīcas. — Baznīca ir sava Kunga kalpone, kas ir nācis, lai viņa mācekļiem „būtu dzīvība". Baznīca tāpēc nevar un nedrīkst palikt neitrāla. Baznīcai sev jāprasa, ko viņa ir nogulējusi (was sie alles versäumt hat.), kad viņa ar savu vēstījumu nevadījās no cilvēku vajadzībām un neiesaistījās to īstenošanā.

Ir pēdējais laiks, lai baznīca, kas dzīvo Dieva mīlestībā, stājas to rindās, kas cīnās par sociālo taisnību, kas grib nokratīt koloniālisma jūgu un izmantošanu, ieņemot pareizo nostāju starp tautām. Un, protams, arī par totālu atbruņošanos. Mēs varam par to priecāties, ka pēdējos trīsdesmit gados par to iestājušies arī baznīcā vadošas personas, kas sauc, lai baznīca atver acis un ausis cilvēku vajadzībām, par cilvēku tieksmi pēc draudzīgas koeksistences. Tāpēc šodien jāveido kontakti ne vien starp baznīcām, bet arī starp tiem, kas no cita redzes viedokļa domās un darbos cenšas pēc mierīgas sadzīvošanas.

M. Nīmellers teicis: „Cīņā par mieru kristietis nedrīkst nākt par vēlu".

Ar šiem vārdiem un darbiem baznīcai tādēļ jāstājas šīs pasaules rīcībā — lai veiktu konkrētus uzdevumus.

Mēs esam pārliecināti, ka arī sekulārā pasaule ir pasaule, ko Dievs mīlē un ar kuŗu Dievs cenšas realizēt savus nodomus.

Tāpēc ir svarīgi, ka mēs nevēršam savu skatu tikai uz Jeruzalemi, bet arī uz savu kaimiņu vai, kā to teicis kāds vācu teologs: Nākotnes baznīca ir baznīca, kas solidārizējas ar pasauli.

Nākotnes baznīca atmet negātīvo norobežošanos no pasaules, bet iet jauno ceļu — sadarbībai ar sekulāro pasauli. Tā nav nodevība pret evaņģēliju, kas baznīcai arī turpmāk jānes pasaulei, bet tai jāved pie konstruktīvas sadarbības ar pasauli.

Tāda ir šī jaunā pielāgošanās teoloģija, kas mēģina Kristus evaņģelijam uzvilkt Maskavā šūtus svārkus un kas nenoliedzami atbalsojas arī daudzos dokumentos, ko par dažādām sociālās dzīves parādībām izstrādā mūsu oikūmeniskās organizācijas.

Šīs teoloģijas centrā, kā jau sākotnēji norādīju, vairs nestāv Dievs un Dieva valstība, bet cilvēks un sociālā taisnība dialektiskā marksisma izpratnē. Apustulis Pēteris saka, ka mūsu ticības gala mērķis ir — dvēseles pestīšana. Jaunā teoloģija nerunā ne par dvēseli, ne par pestīšanu.

Ar domu par mūžīgo dzīvošanu, kas aizsniedzama, ticot Dieva sūtītam Pestītājam — teologi sekulārās valstīs vairs nenodarbojas. Grēka jēdziens ir kļuvis relātīvs.

(Turpinājums sekos.)

KUR JŪS PAVADĪSIT 18. NOVEMBRI?

TAČU NE SKOLĀ, UNIVERSITĀTĒ, MĀJĀ VAI DARBĀ!

Piesakiet brīvdienu un sviniet 18. novembri īstajā dienā Latviešu Centrā, Toronto.

Latvijas karogu pacelšana saules lēktā.
Vērtīga programma visu dienu.

Aicinām jūs - Latviešu Centrā īstajā dienā saules lēktā!

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO - DZĪVA VIDE DZĪVAI TAUTAI

Jaunumi par nākamgada Dziesmu svētkiem

Septīto Vispārējo Dziesmu svētku rīcības komitejas sēdē 30. septembrī atsāka šīs sesonas darbu. Priekšs. Ē. Krūmiņš Dziesmu svētkos Portlandē saņēmis archibīskapa A. Lūša apsolījumu ierasties nākamajos Dziesmu svētkos un vadīt kopīgo dievkalpojumu, bet Vizma Maksiņa apņēmusies vadīt jauniešu koŗu koncertu. Svētku sarīkojumu virkni varēs sākt jau ceturtdien, 30. jūlijā, tādēļ programmā būs iespējams ietilpināt arī ņujorkiešu iestudētās operas Baņuta izrādi. Par to pastāstīja komponists un diriģents A. Jansons. Viņš ar teātŗa nozares vadītāju J. Valteri informēja arī par „Homo Novus" izrādes sagatavošanu: Anšlavs Eglītis pabeidzis tekstu, izraudzīti tēlotāji, choreografiju vadīs Pārsla Vintere, baleta studijas vadītāja Ņujorkā. Iestudējumam būs trīs izrādes.

Koŗu administrātors Juris Klaustiņš informēja, ka līdzdalību pieteikuši 39 koŗi un 19 atsevišķi dziedātāji, kopskaitā 1338 dziedātāji. Par virsdiriģentiem aicinās E. Brusubārdi II, E. Mežaraupu, A. A. Purvu, L. Zobeni un R. Zuiku, bet par goda virsdiriģentu — komponistu J. Kalniņu. Garīgo koncertu 1. jūlijā organizēs A. Purvs. Tā programmā paredzēts arī V. Baštika „Rekviems" un J. Kalniņa „Saulei". Kamermūzikas koncertā atzīmēs komponista H. Pavasara 80 mūža gadus, un vijolnieces Rasma Lielmane atskaņos dažas viņa kompozicijas. Koncertā atskaņos arī T. Ķeniņa, I. Ramiņa un A. Šturma jaundarbus, pēdējā klavieŗkoncertu — A. Zirnītes. Simfoniskā koncertā piedalīsies solists pianists Arturs Ozoliņš. Viņš un orķestris atskaņos T. Ķeniņa, H. Pavasara, J. Kalniņa un Jāņa Mediņa darbus.

Tautas deju nozares vadītāja I. Rudzīte ziņoja, ka pieteikušās 28 tautas deju kopas.

E. Krūmiņš informēja, ka trijās lielākajās Milvoku viesnīcās apmešanās maksa par diennakti svārstīsies no apm. 43 — 45 dol.

Organizācijām, kas svētku laikā gribētu rīkot savas sanāksmes, jāpieteicas pie Ē. Krūmiņa (715 E. Junior Lane Milwaukee, Wis., 53217) līdz 15. novembrim, ja sanāksmju norisē plānota maltīte ar dzērieniem, bet līdz 31. decembrim jāsarūpē telpas (jāmin personu skaits).

R.Č.

Mūžs tēvzemei un tautai

Jāņa Lejiņa-Lejas piemiņai

Toronto 22. septembrī 84 g. vecumā miris bijušais Latvijas Saeimas deputāts, pašvaldību, kooperācijas un preses darbinieks agronoms Jānis Lejiņš-Leja.

25. septembrī aizgājēju pēdējā gaitā uz Latviešu kapiem izvadīja mācītājs Ādofs Čops, iepriekšējā vakarā vadot arī piemiņas brīdi Rosar/Morrison bēru namā. Māc. Čops savai svētrunai pamatā bija licis Jāņa Lejiņa grāmatas Mana dzimtene moto:

„Kurš reiz stāvējis zem Latvijas karoga, tas uz mūžu, uz dzīvību un nāvi ir zvērējis Latvijai."

Sēru mūziku atskaņoja ērģelniece E. Timermane. Pie šķirsta stāvēja letgaļu goda sardze. Ziedu klāstā bija novietots plkv. Kalpaka piemiņas vairogs, ko Korporāciju kopa Toronto ik gadus piešķir nopelniem bagātākajam par nacionāli politisko darbu.

Pie kapa dziedot „Ja kādu brāli..." pār šķirstu noliecās sērās tītais Lettgallia's karogs.

No aizgājēja atvadījās Lettgallia's kopas Toronto vārdā kopas seniors L. Undups, no Korporaāciju kopas Toronto viceseniors Patr. fil. E. Tannis, no Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā J. Grodnis, no Preses biedrības un Zemnieku savienības rakstniece Biruta Senkeviča.

Jānis Lejiņš-Leja dzimis 1897. g. 11. decembrī Ļaudonas pag., kur arī guva pirmo izglītību. Kā eksterns beidza tanī laikā slaveno Voroņežas lauksaimniecības skolu un pēc Orlas reālskolas beigšanas iestājās Maskavas Lauksaimniecības akadēmijā. Bija ievēlēts akadēmijas studentu padomē un līdztekus darbojās arī par Akadēmijas latviešu studentu kopas priekšsēdi. Atgriežoties Latvijā, iestājās L.U. lauksaimniecības fakultātē un 1923. g. ieguva agronoma gradu. Jau gadu iepriekš viņš sāka strādāt par Jēkabpils apr. agronomu. Nodibināja un rediģēja „Jēkabpils Vēstnesi", kas bija pirmais latviešu laikraksts, iespiests jaunā ortografijā. 1926. g. viņš pārcēlās uz Talsiem apriņķa valdes priekšsēža amatā. Tur rediģēja laikrakstu „Talsu Balss, vadīja apriņķa kooperātīvu un aktīvi darbojās citās organizācijās. 1930. g. Lejiņš pārcēlās tādā pašā postenī uz Valmieru.

1931. g. Saeimas vēlēšanās viņu ievēlēja par Saeimas deputātu no Zemnieku savienības saraksta. Saeimā viņš aktīvi darbojās lauksaimniecības, pašvaldību un petīciju komisijās. Saeimas plenārsēdēs bija referents gandrīz vai visai lauksaimniecības likumdošanai no 1931. — 1934. gadam. Šajā laikā iestājās atkal L.U. studēt mežkopību.

Zinātniskā laukā Lejiņš publicēja grāmatu „Kooperācijas teorija un Vēsture", kas bija pirmā latviešu valodā sarakstītā grāmata kooperācijas zinībās. Viņš lasīja lekcijas Rīgas Komercinstitūtā un 1933. g. viņu apstiprināja par docentu.

Pēc Saeimas likvidācijas Lejiņu iecēla par valdības pilnvarnieku Rīgas grāmatrūpniecības slimo kasē. Komūnistu okupācijas laikā un vēlāk līdz 1944. g. rudenim, kad devās trimdā, strādāja Irlavas audzināšanas un labošanas iestādē.

Savus vasaras atvaļinājumus Lejiņš parasti izmantoja ārzemju ceļojumiem. Privātā dzīvē Lejiņš bija ļoti iemīļojis medību sportu.

Nonākot Vācijā, Lejiņš darbojās Latviešu centrālā komiteja. 1947. g. izceļoja uz Angliju, bet 1951. g. pārcēlās uz Kanadu. Strādāja Toronto universitātes botāniskā dārzā, ko vēlāk pārņēma Jorkas universitāte; pēdējā dienestā Lejiņš palika līdz aiziešanai pensijā.

Jāņa Lejiņa-Lejas politiskā darbība neizbeidzās ar Latvijas atstāšanu, bet viņš to turpināja arī trimdā, būdams LNAK padomes loceklis no 1952. — 1970. g. Ilgus gadus bija referents un politiskās nozares vadītājs. Viņa ierosmē viņa nodibināto politisko sakaru un politiskās aktīvitātes rezultātā tika panākti dažādi ieguvumi ne tikai latviešiem (konsulāro tiesību jautājumā), bet arī visiem Kanadas iecelotājiem (uzgaides laika samazināšana no 20 uz 10 gadiem, lai saņemtu vecuma pensiju, kas sevišķi nozīmīgi bija gados vecākiem latviešu iecelotājiem). Lejiņš ir bijis Baltijas tautu federācijas Kanadā loceklis. Bija aktīvs sava mūža organizācijā korp. Lettgallia.

Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre Velta, korporācija Lettgallia un visa latviešu sabiedrība Kanadā.

A. Andžāns

Katoļu kongress Toronto

Toronto Latviešu Namā 16. un 17. oktobrī notiks Kanadas latviešu katoļu apvienības 20. kongress ar sarīkojumiem.

Kongresu ievadīs svinīgs akts 16. oktobrī pl. 10 rītā ar apvienības valdes priekšsēža S. Gabrāna atklāšanas vārdiem, apvienības kapelāna Dr. B. Kokina svētbrīdi, priekšsēža S. Gabrāna īsu pārskatu par KLKA darbību un apsveikumiem un bīskapa Jāzepa Rancāna fonda balvas pasniegšanu.

Kongresa darba sēde sāksies pl. 12 un darba kārtā būs apvienības valdes, revīzijas komisijas, draudžu vienību un kopu delegātu ziņojumi, valdes un revīzijas komisijas pārvēlēšana nākamajiem 2 gadiem, turpmākā darbības gada plāna un budžeta pieņemšana un citi jautājumi.

Kongresa laikā Latviešu Namā notiks arī gleznu, skulptūru un latvisko rotu izstāde un grāmatu galds. Pl. 18 kopējas vakariņas delegātiem, kongresa dalībniekiem un viesiem ar iepriekšēju pieteikšanos, bet pl. 19.30 saviesīgs vakars ar deju un loteriju. Spēlēs Runči no Hamiltonas.

Svētdien, 17. oktobrī, pl. 9 rītā bīskapa J. Rancāna fonda padomes un valdes sēde. Pl. 13 — dievkalpojums lietuviešu baznīcā, 1021 College St., sekojot kopējam azaidam Latviešu Namā, kur pēc tam pl. 15.30 notiks prof. Dr. Nikodēma Bojāra referāts par tematu „Baltu tautas un baltu tautu civilizācija" ar jauniešu mūzikālajiem priekšnesumiem.

V. S.

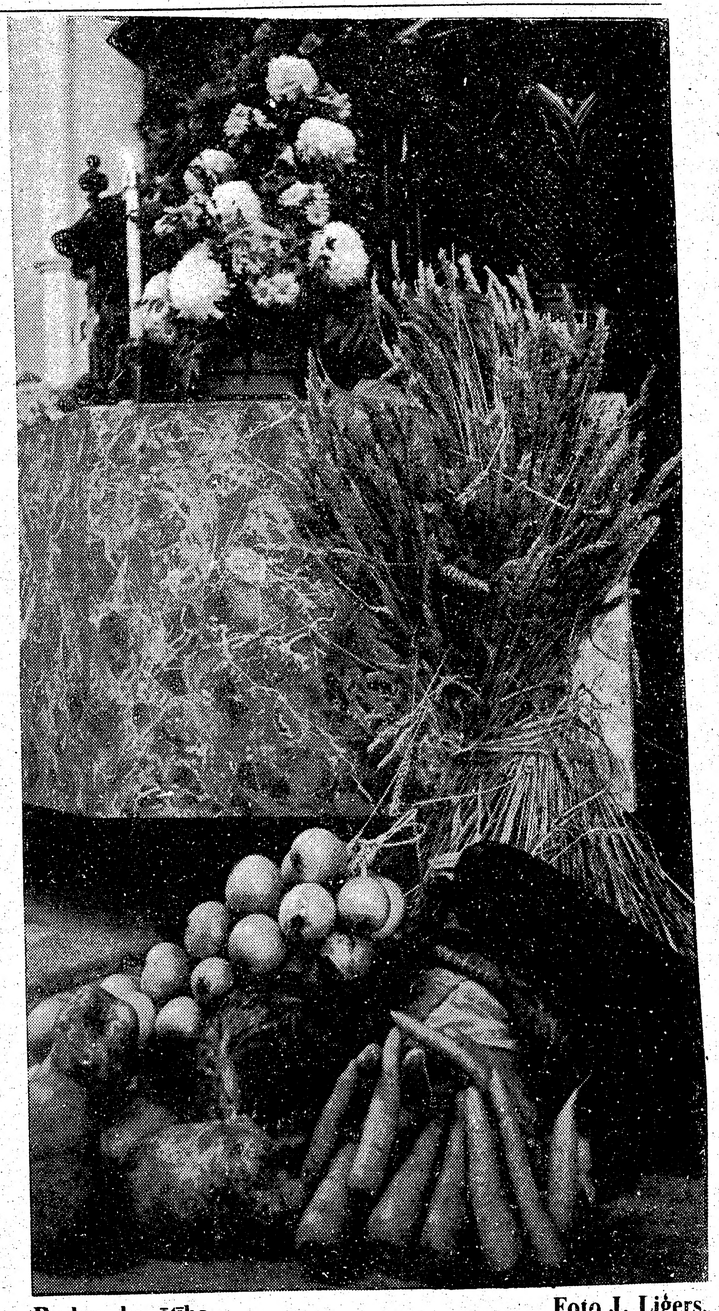

Rudens bagātība. **Foto J. Liģers.**

Svarīgi lēmumi Austrālijā

DV AV sēde notika 1982. g. 17. augustā DV namā, Sidnejā. Nolasīja DV CV Ideoloģiskās noz. vad. J. Leitīša piesūtīto vēstuli ar aicinājumu pie zemju valdēm nodibināt Ideoloģiskās nozares. Austrālijā šo nozari vadīt uzņēmās DV AV priekšsēdis V. Aufmanis Nolēma principā atbalstīt Latviešu centru Minsterē. Priekšsēdis V. Aufmanis un iekšējās inform. noz. vad. Ed. Šmugajs ziņoja par novērojumiem Jaunatnes kongresā Robertsonā. Nolēma izteikt pateicību Jaunatnes noz. vadītājai A. Matisonei par kongresā sniegto informāciju par DV organizāciju un jaunatnes nozīmi tajā.

Apsprieda, kā sadalīt kopības kasē ienākušos līdzekļus. Debatēs dzīvi piedalījās LA AJ prezidija priekšsēdis J. Ritenis, aizstāvot LAAJ prezidija viedokli. Beigās DV AV pieņēma šādu priekšsēža V. Aufmaņa priekšlikumu:

— DV AV un LAAJ ir viena no otras neatkarīgi iestādījumi, kas savu statūtu noteiktu uzdevumu veikšanai iegūst līdzekļus no Austrālijas latviešu sabiedrības. Panāca vienošanos šos līdzekļus iegūt kopējā akcijā un sadalīt pēc speciāli izstrādātiem noteikumiem un vienošanās, ka kopības kasē ienākušos līdzekļus sadala uz pusēm: DV AV (noteikumos apzīmēts Aprūpes fonds) — 50% un LAAJ (noteikumos apzīmēts — Informācijas Fonds un Kultūras fonds) — 50%.

Jāpiezīmē, ka DV AV ar vārdu Aprūpe neuzskata tikai palīdzību materiālās grūtībās nonākušiem, bet sniedz atbalstu nacionālpolītiskam, kultūras un jaunatnes darbam, t.i. visu to pienākumu īstenošanai, ko nosaka „Noteikumi DV organizācijas darbībai." Nacionālpolītiskā darbā DV AV bez tiešo Ārējās informāc. nozares izdevumu segšanas atbalsta arī brīvā pasaulē esošo latviešu iestādījumu darbību. Kultūras un jaunatnes darbā atbalsta tos, kas vai nu nav saņēmuši nemaz vai savai darbībai nepietiekošu KF atbalstu. Palīdzības darba apmēri ir nevis samazinājušies, bet gan ievērojami palielinājušies.

Pārrunu rezultātā DV AV atzina, ka jaunais LAAJ prezidija priekšlikums kopības kasē ienākušo līdzekļu sadalei tai ir nepieņemams un tādēļ valde uzskata, ka paturama līdzšinējā līdzekļu sadales kārtība.

E. Strautmieks

Jaunie autori!

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

- **Izvērtē**
- **Novērš valodas kļūdas**
- **Rediģē**
- **Sagatavo salikumu**
- **Iekārto manuskriptu iespiešanai**
- **Palīdz aprēķināt publicēšanas izmaksu vai sagādā izdevēju**

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:
Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave.
Toronto, Ontario
M6S 1C4 Canada

Teodors Sīlis

Pārdomas par kaŗavīriem

Kam sirdīs latviskās
vēl brīves uguns gaiļē —
Tos vīrus pieminēt svēts
mums piemākums,
Lai dzīves dienas šīs bez
plauksmes nesatumst.
Edvarts Tūters

I

KAŖAVĪRI, SKATOTIES VĒSTURĒ

No vissenākiem laikiem visa latviešu tautas vēsture ir kā viens vienīgs kaŗavīru cīņas eposs, jo latviešu kaŗavīriem cauri gadu simteņiem ir bijis jācīnās pret svešiniekiem, kas tīkojuši iegūt skaisto latviešu zemi pie Baltijas jūras. Senvēsture liecina, ka latviešu tauta pie Baltijas jūras, tagadējā Latvijas territorijā, dzīvo jau vairāk nekā 4000 gadu, kur tā nonākusi zem citu tautu spiediena.

Piespiesta pie Baltijas jūras, bez iespējām tālāk atkāpties, latviešu tauta ir sākusi cīņu, lai šo savu pēdējo dzīves telpu aizstāvētu no neatlaidīgas citu tautu uzmācības. Šī cīņa ir izaudzinājusi latviešos cīnītāju garu, drosmi un varonību, kā arī izraisījusi nepieciešamību organizēties kopējai aizsardzībai. Tāda aizsardzība vispirms ir izveidojusies ģimenes lokā, tad cilts un beidzot plašāka novada apjomā, līdz radušās atsevišķas valstiņas ar saviem valdniekiem — latviešu virsaišiem un ķēniņiem. Viņu galvenais pienākums ir bijis rūpēties par savas valstiņas iedzīvotāju aizsardzību — organizēt kaŗaspēku un, uzbrukuma gadījumos, vadīt kaŗavīrus cīņā pret uzbrucējiem — sirotājiem. Vēsturisku liecību par šīm cīņām brīvo valstiņu laikā virsaišu un ķēniņu vadībā ir saglabājies krietni daudz.

Vēsture rāda, ka latviešu valstiņas vēl līdz vācu krustnešu ierašanās laikam nav bijušas apvienojušās kopējai aizsardzībai, un vācieši, rīkojoties pēc metodes „skaldi un valdi", 100 gadu cīņās latviešus pilnīgi pakļāva savai virskundzībai. Mums nozīmīgas ir divas uzrakstītās chronikas, — viena vēsturē pazīstama kā Indriķa chronika un otra ar nosaukumu Rīmju jeb Atskaņu chronika, jo tur ir pat konkrēti latviešu kaŗavīru cīņu apraksti. Latviešu kaŗavīru cīņu vēsture vēl gaida plašāku pētniecību un vēsturniekus, kas uzrakstītu latviešu militāro vēsturi, ietverot visas seno brīvo valstiņu cīņas un visas cīņas ar vācu iebrucējiem — krustnešu, bīskapu un dažādu brālību ordeņu kaŗaspēku, kas ilgā gandrīz 100 gadu.

Tāpat militāro vēsturnieku gaida latviešu kaŗavīru atsevišķo vienību cīņu izgaismojums visā garajā 700 gadu posmā, kad latviešu tauta bija pakļauta vāciem, poļiem, zviedriem vai krieviem. Arī šinī laikā latviešu kaŗaspēka vienības ir bijušas iesaistītas un varonīgi cīnījušās dažādos kaŗos. Šo posmu mūsu tautas vēsturē apzīmē par 700 verdzības gadiem, bet pēdējā laikā vēsturnieki aizrāda, ka šāds apzīmējums neatbilst īsti patiesībai.

Vēsturnieki aizrāda, ka arī šajos svešu tautu virskundzības laikos atsevišķos posmos latviešu tautu no pilnīgas verdzības ir pasargājuši latviešu kaŗavīri. Vēsturnieki konstatē, ka pilnīgs beztiesiskums latviešu tautai iestājies tikai miera periodos, kad uz ilgāku laiku pierimuši kaŗi. Zinām, ka arī šodien ar to tautu, kuŗai ir drošsirdīgi kaŗavīri, vairāk rēķinās lielo valstu vadītāji. Varonīgi cīnītāji kaŗos arvien ir vajadzīgi, un tie var uzlikt prasības sev un atvieglinājumus savai tautai un tā pasargāt to no pilnīgas verdzības. To vēstures gājumā ir darījuši arī latviešu kaŗavīri posmā, ko apzīmējam par „700 verdzības gadiem". Šinī posmā latvieši ir cīnījušies gandrīz visos kaŗos ar savām vienībām un par to ieguvuši zināmas tiesības (kuršu ķoniņu u. c. privilēģijas).

Vēsture arī rāda, ka latviešu kaŗavīri nekad nav tīkojuši iekaŗot un paturēt citu tautu zemi. Pēc ienaidnieka padzīšanas un sakaušanas, lai arī tas noticis uz svešas zemes, vienmēr latviešu kaŗavīri ir atgriezušies savā zemē, lai tikai to koptu un dzīvotu brīva cilvēka dzīvi. Viņi vienmēr ir apzinājušies, ka viņiem jādzīvo savā zemē, kuŗa piederējusi viņu tēviem, pieder viņiem un nav jāatdod svešiniekiem.

No Pirmā un Otrā pasaules kaŗa cīņām redzam, ka latviešu kaŗavīros ir atdzimis seno, brīvo valstiņu teiksmainais Lāčplēša gars un cēlies augšā senais cīņu sarkanbaltsarkanais karogs un kļuvis par brīvās Latvijas valsts karogu. Šo karogu pirms 700 gadiem kā cīņas karogu bija pacēluši Cēsu novada latviešu kaŗavīri, ejot cīņās savu vienību priekšgalā, un uzvarējuši. Zem šī karoga un uzticībā tam latviešu kaŗavīri cīnījās abos pasaules kaŗos, tā šis Latvijas valsts karogs atkal ir kļuvis arī par cīņas karogu un pacēlis blakus sev arī kaŗavīrus par brīvības simboliem.

Šie simboli ir cēluši un stiprinājuši tautas pašapziņu un ticību, ka kaŗavīri zem šī karoga, kas izteic arī 18. novembŗa brīvības ideālus, atkal reiz izcīnīs brīvu Latviju. Līdzšinējās kaŗavīru cīņas nedrīkst aizmirstībā — zust no vēstures.

Mums jau ir plaši publicējumi par strēlnieku cīņām, publicēta „Latvijas atbrīvošanas kaŗa vēsture", plaši vēsturisko dokumentu krājumi 8 grāmatās par latviešu kaŗavīru cīņām Otrā pasaules kaŗā un daudz kaŗavīru atmiņu grāmatu par izšķirīgām un liktenīgām kaujām, tēvzemi aizstāvot.

Ieskatoties jau tagad uzrakstītā, rodas sajūta un ticība, ka latviešu kaŗavīrs ir cīnījies gadu simteņiem un cīnīsies arī nākotnē, lai latviešu tautai nebūtu mūžīgi jādzīvo zem svešu tautu virskundzības. Jau vēsturē esošo latviešu kaŗavīru cīņās parādītais gara spēks un varonība spilgti rāda, ka nav tādas varas un ieroču, kas spētu tautā iznīcināt vēlēšanos dzīvot brīvu, neatkarīgu un pašas veidotu dzīvi.

Kāds varbūt par visu pieminēto teiks — kāpēc atcerēties asiņainos kaŗus? Kāpēc kultivēt militārismu, kas izraisa kaŗus. Kultivēsim labāk miera ideju— atbruņošanos, lai tautas varētu reiz dzīvot saticībā, mierā, drošībā un labklājībā. Rādīsim labāk citām tautām paraugu, nekultivējot militārismu, bet visur un vienmēr iestāsimies par atbruņošanās ideju, pret kaŗiem, tad arī citas tautas atbruņosies un pasaulē iestāsies mūžīgs miers?!

(Turpmāk vēl.)

ŠUVĒJA
labo un šuj kleitas, kostīmus un mēteļus.
Zvanīt 691-3980.

Izīrējama istaba pensionāram
Gerrard Woodbine rajonā.
Zvanīt 691-3980.

Amerikas latviešu apvienības Latviešu institūta izdevums

LATVJU ENCIKLOPĒDIJA 1962 - 1982
DR. EDGARA ANDERSONA REDAKCIJĀ, 3 SĒJUMOS

1. **SĒJUMS** — apm. 600 lpp. ar 400 illustrācijām — iznāks 1982. gada beigās.

CENA 1. SĒJUMAM, PASŪTINOT UN IEMAKSĀJOT NAUDU LĪDZ Š.G. 31. DECEMBRIM:

ASV $35.00; KAN. $42.00

Vēlāk, brīvā tirgū 1. sējuma cena: ASV $40.00 un Kanadas $48.00.
2. sējums — sagatavošanā.
Abonementa cena 2. sējumam, iemaksājot naudu līdz š.g. 31. decembrim:
ASV $35.00; Kanadas $42.00.

PASŪTINĀJUMI LĪDZ AR SAMAKSU SŪTĀMI:

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS:
ALA, P.O. Box 432, Rockville, MD 20850
L. Rumaks, 27 Miller Pl., Hempstead, NY 11550
O. Dīķis, 6571 Clines Chapel Rd., Waverly, OH 45690

KANADĀ:
DV grāmatnīca, Latviešu namā,
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

ALA LATVIEŠU INSTITŪTS

Vanagu Kārlis

Trimdi piezīm

Latvijas Naci
Stokholmā izde
aizvesto latvie
„These name
papildinātu izde
neapgāžams ap
kuments pret k
pret visām vēl
stīm par viņu
draudzēšanos a
bīstamāko agres
risma varu Mas
tas pirmo izde
dzām ASV prezi
menam, pāvest
Francijas prezi
valstsvīriem. Kā
mūsu pagastu
ierasto tūļību,
iespaidīgās grām
da izdevumu a
gācijām pasnie
valsts gubernāt
nātoriem, tauta
galv. laikrakst
Amerikas leģio
rim u.tml. iev
dīm (arī arodb
jiem). Tam bū
mi liela propag
Pārrunājiet, lū
nākamajā run
Varbūt 18. no
nedēļā to tad v

* *

Grand Rapi
sionāru biedrī
braukumu uz
cināja biedrus
kostīmus, jo
tība, ka būs iz
Kas tad tas
progresu, ka
pirtī ar peldk

*

Filadelfijā,
ceļā uz Māks
gu mastos
plīvo visu ze
katra masta p
vārdu. Kad
rogmasta bij
melni-baltais
karogs, Filad
quirer" tūlīt
to. Kad mas
vārds, neka
viens arī neli
kai lietuvieši
mastā dzelt
nās krāsas
Kaunīgie lat
tās jau pat p
bu namiem
sarkan-balt-s

*

Jācer, ka
jas Atbrīvo
vadītājs Eir
kalns, kas
trimdas sabi
tīvā daļa „i
sardzības d
būros", arī
kopš viņš v
atjaunošana
papūlēsies
slinkuma
trimdas kon
mu ar kādu
ci pamodinā

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 50

Latvijas Nacionālais Fonds Stokholmā izdevis komūnistu aizvesto latviešu saraksta „These names accuse!" otru papildinātu izdevumu, kas ir neapgāžams apsūdzības dokuments pret Kremli un arī pret visām vēl brīvajām valstīm par viņu šeftēšanos un draudzēšanos ar šī gadsimta bīstamāko agresoru, totālitārisma varu Maskavā. Grāmatas pirmo izdevumu pasniedzām ASV prezidentam H.Trūmenam, pāvestam Vatikanā, Francijas prezidentam u.d.c. valstsvīriem. Kā nu būtu, ja mūsu pagastu veči, pārvarot ierasto tūļību, iedomātos šīs iespaidīgās grāmatas 1982. gada izdevumu ar īpašām delegācijām pasniegt savas pavalsts gubernātoram, ASV senātoriem, tautas vietniekiem, galv. laikrakstu izdevējiem, Amerikas leģiona komandierim u.tml. ievērojamiem ļaudīm (arī arodbiedrību vadītājiem). Tam būtu nenoliedzami liela propagandas vērtība! Pārrunājiet, lūdzu, šo savā nākamajā runas vīru sēdē. Varbūt 18. novembŗa svētku nedēļā to tad varētu īstenot!

* * *

Grand Rapidu latviešu pensionāru biedrība, izziņojot izbraukumu uz Mežvidiem, aicināja biedrus ņemt līdz peldkostīmus, jo „pastāv varbūtība, ka būs izkurināta pirts". Kas tad tas nu par dzīves progresu, kaunīgie vecīši — pirtī ar peldkostīmiem?!

* * *

Filadelfijā, Parka gatvē, ceļā uz Mākslas mūzeju karogu mastos alfabēta kārtībā plīvo visu zemju karogi. Pie katra masta plāksnītē ar valsts vārdu. Kad no Igaunijas karogmasta bija nozudis zilmelni-baltais Brīvās Estijas karogs, Filadelfijas izd. „Inquirer" tūlīt bija raksts par to. Kad mastā, kam Latvia vārds, nekas neplīvoja, neviens arī nelikās ne zinis! Tikai lietuvieši gādā, lai viņu mastā dzeltenās-zaļās-sarkanās krāsas plandītos vējos. Kaunīgie latvieši ASV pilsētās jau pat pie saviem biedrību namiem visai reti izkar sarkan-balt-sarkanās krāsas!

* * *

Jācer, ka ilggadējais Latvijas Atbrīvošanas komitejas vadītājs Eiropā Longins Apkalns, kas domā, ka mūsu trimdas sabiedrības konservātīvā daļa „ieslēgusies ar piesardzības dzelžiem aizkaltos būros", arī no savas puses, kopš viņš vairs nav Latvijas atjaunošanas darba vadībā, papūlēsies vienaldzības un slinkuma būros paslēpušos trimdas konservātīvo vairākumu ar kādu trauksmes kadenci pamodināt rīta jundai: mosties, celies, strādā! Pēc Apkalna ieskata trimdas sabiedrība tagad tiekot vesta pseudonacionālā geto! Tai tiekot klāstīts, ka mēs spējam piemānīt krievus un komūnistus un ka jau tagad Rīga, ieskaitot turienes čeku, ir pilna ar brīnumcāļiem, kas dēj vienu nacionālkultūras olu pēc otras! Divos blokos sašķeltai trimdas sabiedrībai trūkstot pienākuma apziņas meklēt kopīgu domu kopīgas darbības kompromisam!

Labi rūkts! Bet Apkalns vairs nav viens, kas tā domā, rūc jau visās malās par politiskās cīņas vadības trūkumu. Visas mūsu galvenās rosmes patlaban izpaužas biedrību groziņu vakaros un tautiskā tūdaliņ tagadiņ kultūras veicināšanā. Par lielu apmierinājumu Gorkija ielas nr.11 čomiņiem, kas nemitīgi guldz: „Piekopiet latviskumu, nekļūpājaties ar polītiku! —

* * *

Amerikānis Džons Čandlers par savu Latvijas apciemojumu 1938. g. Nacionālā ģeografiskā žurnālā, jūsmojot par mūsu Rīgas jūrmalu, pastāstīja, ka tas tur saskatījis priecīgus peldētājus, ar fotokameru pie acīm steidzies uz pludmali, kad kāds tam pieķēris pie stilbiem un kliedzis: „Tagad ur dāmu peldstunda, dullais!" Čandlers, ieskatījies, ka visas peldētājas ir Ievas kostīmā, pa kaklu un galvu meties bēgt. Bet mūsu pensionāri vēl pēc 44 gadiem peldkostīmos ies pirtī pērties! Ai laiki, ai kaniķu darbi! — teiktu vecais Steiks...

* * *

Rakstniece Irma Grebzde saņēma no dzimtenes atsūtītu Rīgas skatu albūmu ar mīļiem sveicieniem no kādas bij. skolnieces. Rakstniece pārlapo krāsaino bilžu lapas un atmiņā pārstaigā senās tekas, kad ierauga kādu attēlu, kas izraisa netīksmi — „Tā nav mana Rīga!" Tāds tēls jau nu gan nestāvēs manā grāmatu plauktā! — un viņa izplēš to lapu! Tam ir vieta atkritumu spainī, kopā ar gurķu mizām!" Vecais Stenders droši vien būtu teicis: sūdu čupā! Kam mums kaunēties no šī tautiskā vārda? Kad maskaviešu apspiestie reiz nokratīs komūnisma važas, atbrīvotie latvieši, Rīgas torņu gaiļiem gavilējot, novāks visus sarkano mošķu attēlus, atsārņos metropoli no krievu smakas un atkal kā spoža stīga mirdzēs mūsu vecā Rīga!

* * *

Kad Vilsona valdība Anglijā nolēma atsavināt tai glabāšanā nodoto Latvijas valsts zeltu un ar to izkārtot britu rēķinus ar moskvītiem, nelaikis komponists Alberts Jērums, kam tanī laikā Anglijā bija mazs saimniecisks uzņēmums, uz visām savām vēstulēm uzspieda saukli: Thirteen years prison for the great Baltic gold robbery", norādot, ka šāds sods pienākas premjeram Vilsonam. Latviešu vadītā Apspiesto tautu komiteja Čikagā arī šogad izdevusi propagandas marku ar saukli: „Freedom for the Captive Nations!", kuŗā pieminēta arī mūsu Latvija. Kā nu būtu, ja arī Tu, draugs, nosūtītu kaut tikai 1 dālderi un apmarkotu pašadresētu aploksni markas izdevējiem (Captive Nations Committee, 4146 N. Elston, Chicago, Ill., 60618) un saņemtās markas cītīgi izlietotu savā sarakstē? Arī tā ir klusa cīņa pret pašreiz pasaulē valdītājām dūres tiesībām!

* * *

Studiju centra Kalamazū padomes sēdē nolasītais LNAK pārstāvja raksts pauda Kanadas latviešu vadības ieskatus par to, kādam vajaga būt šim latviešu trimdas nākotnes darba vadītāju sagatavošanas iestādījumam: „Studiju centram jāaudzina un jāveido katra studenta nacionālais un latviskais dzīves uzskats un stāja!" Skaidri un gaiši pateiktas minimālās prasības un kritikas mērauklas. Pēc kanadiešu raksta nolasīšanas padomes priekšsēdis J.Riekstiņš (ALA) steidzās nodeklarēt, ka pagājušajā mācības gada pieredze apliecinājusi, ka Mežaka rakstā izteiktā doma īstenota un ka „esam uz pareizā ceļa!" Vai nu šī centra „kanclers" nav izpratis mūsu kanadiešu pārstāvja prasības, jebšu nospēlēja naīvo. Studentu dzīšanās uz Toronto apjūsmot „Roģinas" turnejā Raimondu Paulu, Ļeņina dievinātāja Imanta Ziedoņa dzejas tulkošanas semināru Centrā ir pagalam neizprasta „nacionāla stāja"! Mazāk ēst zirņus un malkot vīnu, par ko kanclers tā priecājas ALA 3x3 nometnē Gaŗezerā!

* * *

Profesore Antonija Millere no Kalifornijas salauza maģisko „Noli me tangere"— „Neaiztiec manu draugu!" loku, kāds bija novijies ap „Masku balles Vējkalnā" libretu, ap kuŗu lēkājot daudzi šovasar Gaŗezerā sanīdās. Viņai bija drosme publiski pateikt, ka pēc libreta divreizējas izlasīšanas viņa gan neietu to spēlīti skatīties. Millerei Masku balles plašais draugu loks gan to nekad nepiedos!

Informācijai par abonementa maksas kārtošanu un ievietojamiem sludinājumiem lūgums zvanīt:

466-1514

Sludinājumus laikraksta nākošajam numuram pieņem līdz pirmdienas pēcpusdienai.

INTERESANTAM DARBAM VAJADZĪGA

mašīnrakstītāja ar labām latviešu valodas zināšanām pilnam vai daļējam darba laikam. Pensiju gadi nav šķērslis.

Lūgums zvanīt **787-6265**

Vislētākie un labākie āboli ir paša plūktie. **Foto J. Liģers**

Drošā solī uz TLTA sestdienas ģimnaziju soļo 2. klases audzēkņi, no kr. — Anda Matušēvica, Gunārs Brants un Anita Kalniņa. **Foto J. Liģers.**

TORONTO ZIŅAS

● Latvijas universitātes dibināšanas 63. gada atceres aktu 3. oktobrī Latviešu namā, ko rīkoja korporāciju kopa, atklāja korporāciju kopas seniors Elmārs Tauriņš (Fr. Lataviensis), pieminot latviešu izglītības sākumus un Latvijas universitātes dibināšanu. Toronto korporāciju kopas viceseniors Egils Tannis (Patria) iepazīstināja ar referentu Dr. Aleksi Dreimani no Londonas, Ont. Savā akadēmiskajā runā par tematu ,,Latvijas derīgie izrakteņi'' ģeologs Dr. A. Dreimanis apskatīja akmeņu un smilšu veidus Latvijā, illustrējot ar slīdītēm. Koncertēja Artūrs Jansons (altvijole), atskaņodams T. Ķeniņa un cittautu komponistu skaņdarbus; pie klavierēm pianists Pēteris Zariņš. Kafijas galdu klāja Studenšu korporāciju kopa; nobeiguma vārdus teica kopas seniore Guna Plūmane (Spīdola).

● Sv. Jāņa draudzes Plaujas svētku dievkalpojumu ar dievgaldu 3. oktobrī, ko vadīja māc. I. Gaide, ar divām dziesmām kuplināja draudzes vokālais ansamblis; diriģente B. Alka. Pēc tam draudzes pēcpusdienu ar uzrunu ievadīja māc. I. Gaide. Sarīkojuma norisi vadīja draudzes dāmu komitejas priekšniece L. Jansone. Priekšnesumos bija Ingrīdas Vīksnas lasījumi no viņas prozas. Izlozi pārzināja K. Bružus. Altāri ar savas saimniecības rudens ražu bija pušķojis Laimons Kinstlers.

● Mūzikas ansambļa Kolibri viesizrādes Toronto notika 2. un 3. oktobrī Latviešu Centrā, pulcinot pa abiem koncertiem pāri par 300 klausītāju. Sestdien, 2. oktobra pēcpusdienā, galvenā koncerta programma ar tautas dziesmu apdarēm bija sadalīta pa cilvēka mūža ritumu: radības, rotāšanās un kāzas. Cikla dziesmas dziedāja un spēlēja viss ansamblis, gan Kolibru dalībnieku pašu apdares, gan arī Volfganga Dārziņa, Longīna Apkalna, Valentīna Bērzkalna un Guntāra Čeduļa. Sestdienas vakarā Centra lielajā zālē bija Kolibri kabarejs, arī ar tautas dziesmu apdarēm četrās gadskārtās, kā arī pašu ansambļa apdares un dažas Andreja Jansona un Alfreda Feila kompozīcijas. Abos koncertos lietoja arī seno laiku instrumentus, kas iegādāti ar Latviešu fonda atbalstu. Ansambļa mūzikālais vadītājs ir Pēteris Aldiņš, sopráni Līga Aldiņa un Laila Saliņa; alti — Anita Kuprisa, Lalita Saliņa, Laura Padega; tenori — Mārtiņš Aldiņš, Juris Broks; basi — Imants Mežaraups un Pēteris Aldiņš; ikkatrs no viņiem spēlē vienu vai vairākus instrumentus. Pēc kabarejā sekojošā ballē Kolibri spēlēja deju mūziku: valšus un tautas dejas. Svētdien, 3. oktobrī, bija Ģimenes koncerts ar pašu Kolibru dziesmām — Kāzu rīts, Izdevas un Vedības un Sadziedāšanās, sarīkojumu dalībnieku bērniem spēlējot līdz uz bungām, tamburīniem u.c. Pēc koncerta notika Bērnu svētki Centra augšējā zālē ar baloniem, rotaļām un bērnu pacienāšanu. Svētku atbildīgā vadītāja bija Beloglāzova ar palīdzēm. Kolibri ansamblim vēl notika mēģinājumi Latviešu jaunatnes dziesmu svētkiem Klīvlandē.

● Pensionāru apvienības 7. oktobra sanāksmē Latviešu Namā 160 dalībnieku noklausījās V. Zvanītājas stāstījumu par Ventspili Kurzemes cietokšņa laikā līdz 1944.gadam, kad viņa ar pēdējo laivu devās uz Zviedriju. Apvienības lielais sarīkojums 21. oktobrī ar klātiem galdiem, apvienības kora dziesmām, deklamācijām un loteriju. — Pensionāru izbraukumā 5. oktobrī uz rudens lapu zeltu Pīterboro, Ont. apgabalā, piedalījās 92 personas R. Bērziņa un M. Prikuļa vadībā. Ekskursanti apskatīja Trentas universitāti, apbraukāja autobusos Havartas ezeru apkārtni gandrīz līdz Lindsijai. Ekskursija ilga 6 stundas, vairumu laika pavadot braucienā autobusā.

● Toronto Latviešu mednieku un makšķernieku kluba pirmā mednieku grupa nesen atgriezusies no alņu medībām. Grupā bija četri dalībnieki: Ā. Kristapsons, H. Leitis, J. Miķelsons un J. Muskats. Grupa atgriezās Toronto ar diviem alņiem. Laimīgie šāvēji bija Ā. Kristapsons un H. Leitis.

● Māc. J. Cālītis kristījis Antoni Elmāru Bellotti, Juliana un Ritas, dzimušas Jaunzemes dēlu, un divas māsas: Amandu Aimī Fionu Teteri un Marisu Zani Marcī Teteri, Ivara un Martas, dzimušas Lugzdiņas, meitas.

● LELBAS Kanadas apgabala sinode (draudžu priekšnieku, dāmu komiteju priekšnieču un mācītāju) notiks Montreālā 29. un 30. oktobrī.Konferences dalībniekus uzņems dāmu komitejas darbinieces. Konference noritēs Rosedale United baznīcā. Konferences dievkalpojums piektdien, 29. oktobrī, pl. 19. Piedalīsies archibīskaps A. Lūsis; spredikos Toronto Austrumu draudzes māc. A. Celms.

● Visām vietējām latviešu luterāņu draudzēm kopējs dievkalpojums šogad notika Sv. Jāņa baznīcā 10. oktobrī, pulcinot ap 250 dievlūdzēju.Svētrunu teica māc. Ā. Čops, liturģiju vadīja māc. I. Gaide un lūgšanu māc. A. Celms. Dievkalpojumu kuplināja mecosoprāns Ženija Vītola un baritons Alberts Vītols ar divām dziesmām, viena no tām — ,,Lūdziet'' ar Rasmas Galenieces tekstu un Jāņa Baruša mūziku; pie ērģelēm Anita Rundāne. Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja pēc dievkalpojuma baznīcas zālē bija rīkojusi kafijas galdu. Garīgo dziesmu dziedāšanu vadīja māc. I. Gaide ērģelnieces Anitas Rundānes pavadījumā. Dievkaipojuma kollekte Rītdienas fonda atbalstam.

● Kristīgās sadraudzības pēcpusdienu Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē 9. oktobrī vadīja Anna Kurse, kopējo korāļu dziedāšanu ar klavieŗmūziku pavadot Jānim Barušam. Galveno runu teica Nellija Ābele: ,,Vai esam visi gatavi stāvēt mūžības priekšā? Tenors Ivars Gaide dziedāja divas reti dzirdētas dziesmas: Andreja Jurjāna ,,Jel lūdz!'' un ,,Putni zaros meklē dusu''. Ērģelniece A. Rundāne uz klavierēm atskaņoja Bacha mūziku. Aizlūgšanu par slimajiem draudzes locekļiem vadīja Lilija Bērziņa. Svētos rakstus lasīja Erna Baruša. Pēc tam bija kafijas galds no sanestajiem groziņiem. Nākošā Kristīgās sadraudzības pēcpusdiena novembrī.

● Gleznotāja un indiāņu dzīves pētnieka Roberta Allera no Britu Kolumbijas referātu angļu valodā Toronto Latviešu Centrā noklausījās 120 personu, ap puse cittautiešu, jo referents kanadiešu sabiedrībā plašāk pazīstams. Referātu papildināja ar plašu slīdīšu izrādi. Klausītājus ar referentu iepazīstināja LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks. Pēc kafijas pārtraukuma R. Allers atbildēja uz publikas jautājumiem. Referentam pateicās Latviešu Centra sarīkojumu daļas vadītāja A. Leksere.

● No prof. Dr. H. Tichovska plašā apsveicēju saraksta viņa 75 g. jubilejas atreferējumā ,,izkrituši'' trīs apsveicēji: bīskapa J. Rancāna brāļa dēls O. Rancāns no Nujorkas, Anglijas viesis un jubilāra bijušais skolnieks Budrāns un A. Brumelis, kas ar velti — grāmatu apsveica no Latviešu tradiciju kopējiem burtniekiem. Dr. H. Tichovskis izraudzīts arī par LPB Kanadas kopas goda priekšsēdi.

● Toronto latviešu koncertapvienība atsāk savu 24. sezonu pirmdien, 25. oktobrī, pl. 20 Sv. Lorensa centrā, kur koncertēs Ingus Nāruns (čello), pie klavierēm Anatolijs Bērzkalns. Ingus Nāruns studējis Latvijas valsts konservātorijā un Vācijā. 1949.g. uzvarējis internacionālā mākslinieku konkursā Šveicē. Kopš 1951.g. dzīvo ASV.Desmit gadus bijis ,,Boston Pops'' orķestŗa turneju galvenais čellists. 1963.g. kļuva par Miami universitātes orķestŗa čellu grupas koncertmeistaru un mūzikas skolas profesoru. Tagad ir čello koncertmeistars un bieži solists ,,Greater Miami Philharmonic'' orķestrī. Miami universitātē nodibināja un vada čello ansambli. Koncertējis patstāvīgos solo koncertos kā Eiropā, tā ASV, ieskaitot koncertus Nujorkā ,,Town Hall un ,,Carnegie Hall''. Iespēlējis vairākas skaņu plates.

● Austrumu draudzes Plaujas svētku dievkalpojumā Sv. Barnaba baznīcā māc. A. Celms iesvētīja amatā draudzes vecāko Oskaru Lepši,kas saņēma arī amata krustu. Pārējie divi draudzes vecākie ir Pēteris Kārkliņš un Arvīds Kaktiņš. Sekojošā draudzes pēcpusdienā ap 100 apmeklētāju noklausījās māc. A. Celma referātu par Annu Brigaderi — ,,Cēlā radītāja un radītāja.'' Dāmu komitejas izlozi vadīja L. Pētersone. Kafijas galdu bija klājusi draudzes dāmu komiteja ar priekšsēdi O. Jeckalēju.

● Sasniedzis 76 gadu vecumu, Kesvikā 1. oktobrī miris Krists Priedoliņš. Aizgājēju 5. oktobrī no Rosara apbedīšanas mājas uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja prāv. B. Kokins. Pie nelaika šķirsta stāvēja DV Kesvikas nodaļas vanagu goda sardze. Vairums bērnieku bija no Toronto mednieku un makšķernieku kluba, kur nelaikis darbojies 18 gadus, kā arī no Toronto pensionāru apvienības. Kapsētā atvadvārdus teica TMM kluba priekšnieks J.Atmats un no DV Kesvikas nodaļas J. Treijs. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Martu Kesvikā un radus Latvijā.

● Latviešu skola Valodiņa atsāka jauno mācības gadu Latviešu centrā 17. septembrī ar mācītāja J. Cālīša vadītu svētbrīdi. Skolas saimi uzrunāja skolas pārzinis Dr. V. Gulēns. Skola sāka jauno mācības gadu ar 70 audzēkņiem, jau ar 4 gadu vecumu bērnu dārzā. Bija skolēnu priekšnesumi un kopējs cienasts.

● DV nodaļa rīko 16. oktobrī pl. 19 savā namā 32 gadu darbības atceres sarīkojumu. Uzrunu teiks bij. DV zemes valdes priekšs. Edmunds Pulciņš no Hamiltonas.

Programmā piedalīsies mecosoprāns Ženija Vītola, pianiste Anita Rundāne un DV teātŗa aktieris Imants Lapiņš. Par dejas mūziku rūpēsies E. Zakuļa kapella.

● Latvijas valsts svētku 18. novembŗa atceres akts notiks svētdien, 21. novembrī pl. 17 Toronto universitātes aulā iepriekšējo gadu sarīkojumu vietā.

Svētku runu teiks PBLA priekšs. Olģerts Pavlovskis. Programmā piedalās jaunatnes koris Jaunbalss Daces Šmites vadībā un koklētāju ansamblis Auseklītis Ariānas Liepiņas vadībā.

● No smadzeņu triekas sekām pēkšņi mirušo Antonu Muktu pēdējā gaitā izvadīja 30. septembrī no St. Pius X. baznīcas prāv. Dr. B. Kokins līdz ar vietējās katoļu draudzes prāvestu Obrienu. Viņu guldīja Jorkas latviešu kapos. Iepriekšējās dienas vakarā prāv.B.Kokins vadīja aizlūgumu. Ērģeļu mūziku spēlēja P. Zariņš. Nelaika dzimtā vieta ir Līvāni, kur viņam bija lauksaimniecība. Aktīvi piedalījies sabiedriskā un kultūras dzīvē un darbojies aizsargu organizācijā. Bēgļu gaitas vadījis Vācijā Eslingenas nometnē. Kanadā iecelojis 1948. gadā. Bijis nodarbināts par krāsotāju. Bijis aktīvs latviešu katoļu draudzes dzīvē un draudzes lauku īpašumā Mežciemā. Nelaikim bija rīkots bēŗu mielasts Latviešu namā. Par viņu sēro dzīvesbiedre Anna, dēli skolotāji Pēteris un Jānis, māsa Jozefine un 2 māsas ar ģimenēm dzimtenē.

● Pēc grūtas slimības 63 g. vecumā 29. septembrī miris Harijs Dziļums. Nelaikis bija rīdzinieks. Piedalījies cīņās kaujas laukā. Bēgļu gaitas vadījis Hanavas nometnē Vācijā. Kanadā iecelojis 1949. g.Pēc līguma gada strādājis būvdarbus. Nelaiķi pēdējā gaitā no Rozara bēŗu nama uz Latviešu kapiem izvadīja māc. A. Čops, sēru mūziku spēlējot Editei Timermanei. Nelaikis bija DV biedrs; pie šķirsta stāvēja DV goda sardze un šķirsts bija klāts ar Latvijas karogu. DV vārdā atvadījās A. Šterns. Bēŗu mielasts bija rīkots DV namā. Par nelaiķi sēro dēli Nikolajs un Juris ar ģimenēm, 2 mazbērni un dēls Jānis, māsa Lilija Erenfelde ar ģimeni Filadelfijā, ASV, un 2 brāļi ar ģimenēm Latvijā, arī daudzi draugi, jo nelaikis bija iecienīts sava izpalīdzīgā rakstura dēļ.

● Mednieku un makšķernieku klubs rīko šī rudens pirmās tītaru šaušanas sacensības 23. oktobrī pl. 10 no rīta kluba īpašumā Bērzainē. Var piedalīties arī tie, kas nav kluba biedri. Kluba gadskārtējā sesonas atklāšanas balle 30. oktobrī pl. 19.30 Latviešu namā. Medījumu un zivju ziloze. Darbosies bufete. Par dejas mūziku rūpēsies Runči no Hamiltonas.

Latviešu Centrā Umurkumurā

katru ceturtdienu spēļu vakari — šachs, kārtis u.c. Etniskas vakariņas. Ik piektdienas vakaru cienasts. Katra mēn. 1. un 3. sestdienā sadziedāšanās. Sporta spēles televīzijā. Visi mīļi gaidīti.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

21. oktobrī pl. 14 Latviešu Namā Pensionāru lielais sarīkojums ar klātiem galdiem. Koris. Deklamācijas. Loterija.

24. oktobrī pl. 15 Latviešu Namā 2. stāvā veļu daudzinājums ar kopmielastu groziņu veidā.

30. oktobrī pl. 19.30 Latviešu Namā TLMM kluba sesonas atklāšanas balle. Izlozē medījumi un zivis. Pilna bufete. Spēlēs Runči.

28. novembrī pl. 15 Latviešu namā Zinaīdas Lazdas piemiņas vakars. TLB sarīkojums.

28. novembrī pl. 15 Sv. Andreja baznīcā Jauniešu koncerts Tam Kungam jauna dziesma.

SV. KATRĪNAS

30. oktobrī pl. 19 DV koris Senatne Folk Arts telpās Bunting Rd. rīko Rudens vakaru ar dziesmām, loteriju un deju. Spēlēs Imants Ķipis.

BĒRZAINĒ

23. oktobrī pl. 10 TLMM kluba tītaru šaušanas sacensības. Ikviens var piedalīties.

SAULAINĒ

6. novembrī pl. 15.30 Varoņu piemiņas svētbrīdis pie Kritušo karavīru pieminekļa.

Kārlis Ķezbers

Rumba

ROMĀNS

(11. turpinājums.)

Nekā nebija, mīļie putniņi! Galvu cilpā viņš nebāzīs! Pamājis Minnai ar roku atvadām, viņš steigšus devās pilsētas virzienā, vēl nosaucot: ,,Aizmirsu lidostā pasi! Būšu drīz atpakaļ!''

Atpakaļ? Ne prātā nenāca! Krist Koraba ļaužu rokās? Tie varētu viņu sākt pratināt ceļa somas dēļ, varbūt — spīdzināt! Vai nebija redzēts filmās, kā arabi rīkojas ar tiem, kas neizdod noslēpumus?

Pēc nepilnas stundas Jānis Rags noguris, bet apmierināts, ka izsprucis no vajātāju nagiem, sēdēja ātrvilcienā — Frankfurte, Minchene, Insbruka. Insbruka ir Austrijā, bet attālumi labās satiksmes dēļ viegli veicami. Pilsēta kalnos, citā zemē! Lai vajātāji meklē viņu Vācijā, viņš mierīgs sēdēs tūrisma un sporta pilsētā Insbrukā pie pudeles alus! Rags pacilāts sāka jodelēt. Austrijā viņam vajadzēja pazust uz visiem laikiem! Uzaudzēt bārdu un kuplas ūsas, varbūt vēl — pārveidot pie skaistuma chirurga degunu, iegādāties dokumentus uz cita vārda un tad — lai Aija un Ķimenis mēģina viņu sameklēt! Kādreiz Rags bija lasījis avīzē, ka dokumentus nopirkt Eiropas dienvidos esot tīrais nieks. It sevišķi veikli strādājot italieši, kas pāris dienu laikā par divi tūkstošiem protot izgatavot kādu pasi vien noņēmējs vēlas!

Nakts brauciens bija ērts un patīkams. Jānis Rags bija paņēmis guļamvietu. Viņš atvēra rokas somu, lai sameklētu naktsveļu, kad pārsteigts iepleta acis. Bez dažiem veļas gabaliem somā atradās vēl tikai — ,,Chicago Tribune'' svētdienas numurs. Zaglis bija nozadzis viņa somu, šī te bija — Koraba soma!

Baiļu sviedri izspiedās uz Raga pieres. Viņš bija kļuvis dalībnieks kādā konspirātīvā afērā! Ceļa somai, Korabam, divi vīriem, kas viņu bija mēģinājuši sastapt Minnas Knoblauchas dzīvoklī, bija kāda noslēpumaina nozīme, ko Jānis Rags nespēja izdomāt. Sasodītā soma! Viņš vēlreiz pamatīgi apskatīja somu no iekšpuses un ārpuses. Nekā neparasta. Soma bija tāda pati kā tā, ko ādasjakainis nozaga pie Frankfurtes stacijas. Rags piedauzīja vākam. Kontrabandisti dažkārt ierīkoja somās dubultas sienas, lai starp tām novietotu kokaīna vai cita kāda reibekļa paciņas. Nekā! Trūka pazīmju, ka kaut kur somas sienas būtu biezākas. Citādi somā atradās tikai daži veļas gabali un nekā vairāk.

Itin nekā?

Tomēr kaut kas — ,,Chicago Tribune'' svētdienas numurs! Saniknots Rags pakampa avīzes vīkšķi un skatījās pēc papīrkurvja, bet tāda kupejā nebija. Pa logu ārā! Viņš mēģināja atstumt logu, bet tas bija iesēdies un neatvērās. Nepatikā nosēcies, Jānis Rags atgāzās uz sola un atšķīra avīzi. Ziņa — varbūt neparasta ziņa? Bet arī neparastu ziņu avīzē atrast Jānim Ragam neizdevās, bija taču vasara, ,,skābo gurķu laiks'', kā to sauc žurnālisti. Pasaulē nekas nenotika, un lai rindas tomēr piepildītu, preses cilvēki uzpūta katru notikumu. Ja mātei uz pāris stundām bija pazudis bērns, kas pēc tam sveiks un vesels atgriezās, arī par šo notikumu, vai labāk — ,,nenotikumu'' rakstīja. Avīze bija tukša, un Rags nodomāja to atstāt tepat uz sola, kad vilciens piestāsies Insbrukā, kad viņš ievēroja sīkumu, kas tam līdz šim bija palicis neievērots. Avīzes pirmā lapa bija sadurstīta sīkiem adatas dūrieniem!

Rags piecēlās un piegājis logam, sāka avīzi pamatīgāk pētīt. Adatas dūrieni bija atsevišķos burtos! Viņš sāka burtot: ,,B-r-a-u-n-e-r B-å-r I-n-s-b-r-u-c-k''.

Rags mirkli padomāja. Teksta nozīmi nevarēja uzreiz izprast, bet bija skaidrs, ka neviens nedurstīs avīzi tādā veidā, ja tam nebūtu kāda nozīme. ,,Brauner Bär, Insbruck'', hmmmmmm...

Jānis Rags apzinājās, ka nav varonis. Varbūt taisni tāpēc intriģēja noslēpumainas lietas, jo aiz tām varēja slēpties dažādi ieguvumi, kā nauda, manta, laba dzīve, dēka ar skaistu sievieti. Kad vilciens ieripoja Insbrukas stacijā, Rags pasita avīzi padusē, paķēra somu un sauca taksametru:

,,Kur ir viesnīca ,,Brauner Bär''? viņš apjautājās.

Taksametra šoferis, paresns tirolietis kuplām ūsām, kuŗa galvu greznoja zaļa tiroliešu platmale, pārkrauta visādām nozīmēm un greznota pagaŗu putna spalvu, ilgi nepalika atbildi parādā. — ,,Uz to pusi,'' viņš norādīja. ,,Kur izbeidzas Marijas Terēzijas iela un vēl gabaliņu tālāk, Pačerkofeļa virzienā. Nav liela, vairāk par desmit istabām nevarētu būt. Samērā godīgas cenas. Parasti tur apmetas ārzemnieki.''

Viņš aprāvās un aizdomīgi noraudzījās Ragā.

,,Esmu amerikānis,'' apjucis teica iebraucējs. ,,Brūnais lācis'' man būs labs diezgan. Pārmērīgu luksu nemeklēju, gribu tikai atpūsties.''

Braucējs piespieda gāzes pedāli.

,,Var labi paēst,'' pa ceļam stāstīja šoferis. ,,Knēdeļi, visādas klimpas, cepts auns, ģemzes gaļa, ja laimējas. Vīnes šnicele, kalna strauta forele, cepta sviestā! Labs alus, kā Austrijas, tā Minchenes un Augsburgas. Sukā, lai ausis kust!''

Rags viņu pārtrauca:

,,Braucu nopietnās veikala darīšanās!''

,,Protams! Saprotu, kungs! Bet kāpēc tai pašā laikā neizmantot izdevību labi paēst? Zinu vienu angli, kas reizi gadā aizbēg no sievas un atlido uz Insbruku. Viņa vienīgais nolūks — labi paēst! Katrs, kas kādreiz mēģinājis pārtikt no Anglijas virtuvēs ražotās barības, var viņu saprast! Pēc kaŗa laiciņu dzīvoju Anglijā. Lai ko angļi prot, tikai ne — pagatavot garšīgus ēdienus! Bet jūs jau neesat anglis, Amerikā droši vien būs viss citādi.''

,,Mums ir hamburģeŗi un karstie suņi,'' nopūtās Rags.

,,Esmu dzirdējis. Arī neesot nekas sevišķs. ,,Brūnajā lācī'' jums par vēderu nebūs jādomā. Un gulēt? Pa Marijas Terēzijas ielu joprojām drāžas tramvajs uz Halli un citām pusēm, Pačerkofeļa nogāzē dažkārt gaudo nikni kalnu vēji, Innreinā ledainie ūdeņi atvēsina karstās dienās, bet tur maz zaļumu. Pie ,,Brūnā lāča'' nekā no visa tā! Var gulēt kā runcis. Vakarā — priekšnesumi. Meitas, ak, kas par tirolietēm, ir kur pieķerties un pieturēties! Nekur tik labi nedejo šūplateri un nejodelē! Vīniņš, pagrabos gulējis, kaŗus pārdzīvojis! Cilvēki gāja bojā, bet vīnu — to sargāja kā acuraugu! Pagrabos vēl ir dzira, kas tur glabājas kopš mūsu labā ķeizara Franča Jozefa laikiem.''

Ar pēkšņu rāvienu taksametrs apstājās. Rags paraudzījās ārā. Ēka bija veclaicīga, balkonus un palodzes greznoja puķu kurvji. Pie durvīm stāvēja sargs nobružādā livrejā un padevīgi sveicināja. Izkārtne, ko virs durvīm turēja divi akmens lāči atplestām rīklēm, nemaz nebūtu bijusi vajadzīga, tik pārliecinoši abi lāči attēloja, ka viesnīcu sauc ,,Brūnais lācis''.

(Turpinājums sekos.)

Žurnāls **Vēstis**

Veltīts praktiskiem latviešu valodas jautājumiem,
iznāk jau divus gadus. Tā 9. burtnīca
gaidāma septembrī.

Visu 9 burtnīcu komplekts **maksā** 23 ASV dol., 6 burtn. 14 dol., atsev. burtn. 3 dol. Pasūtināt un naudu sūtīt Al. Kalniņam, 4736 N. Damen Ave., Chicago, IL 60625 USA.

,,Čikāgas latviešu valodas pulciņš''

ZVIEDRIJAS KLINŠAINIE KRASTI TEICAMAS SPIEGOŠANAS VIETAS

Gandrīz katru nedēļu zviedriem jāpiedzīvo, ka viņu neitrālā valsts kļuvusi par svešu varu izlūkošanas apgabalu. NATO valstu Norvēģijas un Dānijas dienvidrietumos un neitrālās Somijas ziemeļos stiepjas Zviedrijas austrumu krasts, poļu un padomju flotes novērošanas objekts.

Tomēr vienmēr zviedru slepenās aizsardzības ierīces — klintīs izveidotie zemūdeņu bunkuri, mīnu lauki un radari svešās zemūdenes atklāj. Zviedrijas aizsardzības stābs Stokholmā sarunā ar vācu preses aģentūru (dps) norādīja uz grūtībām, kādas jāpiedzīvo aizsardzības spēkiem. No 50 līdz 200 m dziļajā Baltijas jūrā gandrīz neiespējami svešas zemūdenes atklāt ar radara un atbalss palīdzību. Atšķirīgais sāls daudzums, atšķirīgā ūdens temperātūra un arī mainīgais laiks apgrūtina izsekošanu.

Tas tomēr nav nekāds specifisks kavēklis zviedru piekrastes aizsardzībai. Vēl neviena valsts pasaulē nav ar varu piespiedusi ienaidnieka zemūdenei iznirt. Arī zviedri to nav izlietojuši, vismaz līdz šim. Augusta otrā pusē Stokholmas dienvidos atklāto svešo zemūdeni no Zviedrijas ūdeņiem padzina ar vieglajām zemūdens bumbām, bez helikopteŗu, hidrofonu, lidmašīnu un flotes palīdzības.

Zviedrijas valdība gan nolēmusi ar 1983. gada 1. jūliju līdz šim lietotās metodes atmest. Tad zviedru krasta aizsardzībai dos norādījumus piespiest svešo zemūdeni iznirt un atklāt savu piederību. Tālāko kārtos valdība diplomātiskā ceļā.

Zviedrijas krasta iedzīvotāji, zvejnieki un vasarnieki, kas atvaļinājumus pavada savās vasaras mājās vai buŗu jachtās, vienmēr bijuši palīdzīgi krasta aizsardzībā. Tādi tie būs arī turpmāk. Pagājušā gada oktobrī strandējušo krievu zemūdeni U-137 militārajā aizsardzības joslā pie Karlskronas atklāja kāds zvejnieks.

Zviedrijas aizsardzības stābā rada bažas iedzīvotāju samazināšanās gaŗajā jūŗas piekrastē. Klinšaino krastu iedzīvotāji arvien vairāk pārceļas uz pilsētām vai zemes iekšieni, un tās vietas paliek tukšas.

Zviedrijas laikraksts Dagens Nyheter svešās zemūdenes padzīšanas laikā ziņoja, ka sveši jūrnieki izkāpuši Zviedrijas krastā. Zviedrijas kaŗa flotes eksperti meklēja pēdas jūrmalā, selgās un līčos Stokholmas dienvidos, bet par atradumu klusē. Aizsardzības stābs laikrakstā ievietoto ziņojumu ne atsauca, ne apstiprināja.

P.B.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

16. oktobrī pl. 9 no rīta Sv. Andreja draudzes baznīcas telpās Rudens tirgus. Pusdienas.

16. oktobrī pl. 19 DV namā DV Toronto nod. gada svētki.

16. oktobrī pl. 19.30 KLKA saviesīgais vakars Latviešu Namā. Spēlēs Runči.

17. oktobrī no pl. 11.30 — 15 azaids Latviešu Centrā ar jauniešu koŗa Jaunbalss piedalīšanos.

17. oktobrī pl. 13 Latviešu Namā TLTA Latvisko zināšanu seminārs. Referēs prof. G. Rozentāle — Literātūras izvērtējuma metodes un Edgars Kiršs — Latviešu diplomātu darbs: 1918. g. Parīzes miera konference līdz valsts *de jure* atzīšanai Londonā.

17. oktobrī pl. 15 DV namā Toronto vanadžu kopas ,,Rudenīga pēcpusdiena".

17. oktobrī pl. 15.30 Latviešu Namā prof. Dr. N. Bojāra referāts ,,Baltu tauta un tās civīlizācija" un jauniešu mūzikāli priekšnesumi.

20. oktobrī, trešdien, pl. 13.00 Latviešu Centrā atsāks Reliģisko pārdomu pēcpusdienas māc. J. Cālīša un māc. I. Gaides vadībā. Turpmākās: 3. nov., 1. dec. Kafijas galds. Visi mīļi aicināti!

23. oktobrī pl. 19 Toronto Latviešu Nama gada svētki Latviešu Namā.

24. oktobrī pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 15.00 vidējā zālē E. Lejiņa referāts ar slīdītēm ,,Havajas salas".

24. oktobrī pl. 16 Latviešu Namā vīru ansambļa Kalvis koncerts.

31. oktobrī pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 15.00 vidējā zālē Latviešu ārstu un zobārstu apvienības Kanadas kopas izkārtojumā Dr. Ilze Lange-Mechlen un fizioterapiste Aina Pāvilsone runās par muguras sāpēm.

31. oktobrī pl. 13 Sv. Jāņa baznīcā garīgs koncerts. Piedalās Viestura koris, solistes Ērika Beitāne un Anita Rundāne.

31. oktobrī pl. 15 DV namā mirušo DV biedru piemiņas vakars.

7. novembrī pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas zālē Gaujas (14.) gaidu vienības Mārtiņu vakars.

13. novembrī pl. 19 DV namā DV Toronto sieviešu koŗa Zīle saviesīgs vakars — Nākotnes ieceres.

21. novembrī, svētdien, pl. 17 Latvijas valsts 64 gadu atcere Toronto universitātes Convocation Auditorium — King College Circle.

27. novembrī pl. 19.30 DV namā karavīru daudzinājums.

4. un 5. decembrī pl. 10 DV namā Ziemas svētku tirdziņš.

12. decembrī pl. 14 DV Toronto nod. bērnu eglīte.

18. decembrī pl. 19 DV namā nodaļas biedru eglīte.

31. decembrī pl. 20 DV namā jaunā gada sagaidīšana.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 24. SEZONAS KONCERTI

25. oktobrī, pirmdien, Ingus Nāruns (čello), pie klavierēm — Anatolijs Bērzkalns.

7. decembrī, otrdien, Ruta Kromoviča (vijole) un Alvaro Gomez (vijole). Abi mākslinieki no Čīles.

1983. GADĀ

12. februārī, sestdien, Tālivalža Ķeniņa skaņdarbu koncerts. Piedalās Ērika Beitāne — soprāns, Arturs Jansons — altvijole, Edite Timermane un Pēteris Zariņš — klavieres, Toronto universitātes mūzikas fakultātes kameransamblis autora vadībā, DV sieviešu koris ,,Zīle — dir. Arvīds Purvs.

5. martā, sestdien, Skaidrīte Līduma - Hildebrante, soprāns; pie klavierēm Daira Kalnāja - Langena.

Visi koncerti notiks pl. 20 Town Hall, St. Lawrence Centre for the Arts.

1983. GADĀ

26. februārī Viestura un Jundas koŗu koncerts.

17. aprīlī, svētdien, pl. 17 DV Toronto sieviešu koŗa Zīle 11. gadskārtējais koncerts Walter Hall.

HAMILTONĀ

23. oktobrī pl. 18.30 DV Hamiltonas nodaļas gada svētki First Place, 350 King St. E.

ŠELBURNA

27. novembrī pl. 18.30 DV Druvas nodaļas 20 gadu darbības atcere Šelburnas Leģiona zālē. Dziedās Zīles koris. Saviesīgs vakars.

Zinātne un nacionālisms

Latvijas universitātes un augstāko mācību iestāžu gada svētkos 26. septembrī Ukraiņu institūta telpās Ņujorkā ap 80 apmeklētāju noklausījās runas un koncertu un pēc tam pakavējās dažādās pārrunās pie atspirdzinājumiem.

Rīcības komitejas priekšsēdis Dr. P. Norvilis savā uzrunā aizrādīja, ka svešumā vēl atrodas latviešu akadēmiskā saime, kam ir savs sapnis un centieni Latvijas brīvības atgūšanai. Liels skaits latviešu jaunatnes beigusi augstākās mācību iestādes, kādās 7 vietās universitātēs māca latviešu valodu, citur darbojas latviešu mācībspēki, kas par latviskiem tematiem var izstrādāt dažādus darbus. Par lielākiem veikumiem aizvadītajā laikā runātājs uzskatīja Baltiešu studiju konferenci Mineapolē un Latviešu studiju centra tapšanu Kalamazū.

Akadēmiskā runā jaunais Latviešu akadēmisko mācībspēku un zinātnieku apvienības prezidents, Otavas universitātes matēmatikas profesors Viktors Līnis apskatīja tematu „Zinātne un nacionālisms." Vairāk nekā stundu garā referātā runātājs pieminēja dažādu zinātnieku, rakstnieku un filozofu rakstus, secinot, ka ne katrreiz zinātne un nacionālisms viens otru atbalsta. Dažreiz nacionālisms varētu būt viens no spēkiem, kas cilvēku varētu noenkurot vienā vietā. Citreiz tas ir ārdošs spēks, kas var ierosināt karus un protestus. Marksisti nacionālismu uzskata par apkarojamu un kaitīgu. Tautiskie simboli Jāņi un dziesmu svētki okupētajā Latvijā piemēroti citām interesēm un pārveidoti, bet nav atmesti.

Vācijā Hitlera laikā gribēja radīt vācu zinātni, uzskatot, ka zinātni varētu radīt tikai vācieši, piemēram, vācu matēmatiku. To tagad uzskata par neizdevīgu mēģinājumu.

Nacionālisms ir emociju izteiksme, kas atrodas plānā čaulā. Ja to pārsķeļ, tas izjūk. Tagad to uzskata kā polītiski saistītu vienību, piemēram, Trešajā pasaulē.

Latvijas iedzīvotāji sadalīti divās daļās: tauta dzimtenē un trimdā. Mēs nezinām, kādu padomu tautai dzimtenē varētu dot, mēs varam tikai stāvokli analizēt.

Toronto Latviešu tautas augstskola 30. septembrī atzīmēja 30 gadu darbības atceri ar sarīkojumu Latviešu namā. Uzņēmumā 1. rindā no kreisās — G. Liepiņa, sekretāre, Dr. E. Žubeckis, A. Sudmalis, TLTA vadītājs, E. Ezera, Neklātienes skolas vadītāja, V. Slaviešа, Svētdienas ģimnazijas direktrise; 2. r. no kreisās — K. Dzegūze, O. Sils, TLTA vadītāja vietnieks, V. Pētersons, M. Vāgners, P. Melnbārde, Latvisko zināšanu semināru vadītāja, A. Bērziņš, kasieris. Foto V. Plampe.

Toronto Latviešu Centra jaunā valde: no kreisās — Ilze Kalniņa, Silvija Zeltkalna, Valdis Vāgners, valdes priekšsēdis, Aina Barona, dāmu komitejas priekšsēde, Anitra Leksere. Stāv no kreisās — Alfons Kalns, valdes priekšsēža vietnieks, Auseklis Zaķis, Žanis Grundmanis, kasieris, Harijs Jansons, Andris Zeibots, Egils Fogels, Viktors Upeslācis. Foto V. Plampe.

Kolibri ansamblis no Bostonas pirmo reizi Toronto uzstājās ar koncertu Latviešu Centrā 2. oktobrī. Dainas un tekstus sakārtojuši Pēteris un Baiba Ozoli un Laila Saliņa. Šajā koncertā izmantoja seno laiku instrumentus. Foto V. Plampe.

Liekas, ka Amerikā pēdējā laikā asimilācija it kā būtu atmesta, bet pamatos nekas nav grozījies, asimilācija turpinās. Asimilācija notikusi arī Latvijā, kad lībieši asimilējušies. Pārvācošana 19. gadsimtā Latvijā notikusi no majoritātes (latviešiem) uz minoritāti (vāciešiem).

Bērnu adopcija būtu viens veids, kā varētu asimilāciju apturēt, kaut nevar garantēt, ka no bērniem tādā veidā izveidosies latvieši. Nacionālisma noteikšanā ir arī citi elementi blakus nacionālai čaulai, kā cilvēka apziņa un griba. Dejot tautas dejas un dziedāt latviešu dziesmas var arī tie, kas latviski neprot. Latvietis var būt tikai tas, kas pats grib būt latvietis.

Koncerta daļā pianiste Arianna Goldiņa atskaņoja Ivanova Piecas prelūdijas klavierēm, bet mecosoprāns Ilga Paupe nodziedāja 9 latviešu komponistu dziesmas un divas piedevas.

Jaunais LAMZA prezidents V. Līnis dzimis 1916. gadā Rostovā, ieguvis vairākus augstākos gradus, 15 gadus bijis matēmatikas nodaļa vadītājs Otavas universitātē un bijis mācībspēks citās universitātēs. LAMZA no 45 dibinātājiem 1950. gadā pieaugusi šogad uz 191 biedru. **V. I.**

RAIBĀ NEDĒĻA

SOLIDĀRITĀTE LIKVIDĒTA — SOLIDĀRITĀTE DZĪVO

Poļu tautas pretestības kustības apslāpēšanas ietvaros, kā jau to varēja sagaidīt, Maskavas kvislings ģenerālis Jaruzeļskis tagad panācis oficiālu Solidāritātes likvidēšanu.

Izsludinot karastāvokli pagājušā gada rudenī, Solidāritātes darbība tikai tika apturēta, un komūnistu propaganda radīja illūziju, ka, iekšpolitiskai krizei atslābstot, Solidāritāte varētu atkal runāt to desmit milj. poļu strādnieku vārdā, kuŗu priekšgalā atradās poļu tautas īstais vadonis Valesa.

Nobalsojums par Solidāritātes pilnīgu likvidēšanu un

Kremļa kvislings Jaruzeļskis.

jaunu, komūnistu partijai pilnīgi uzticīgu un savā darbības lokā ierobežotu ,,brīvu'' lokālu arodbiedrību dibināšanu, ir uzskatāms tikai par komēdiju, jo viss norisinājās pēc Kremļa izstrādātā scēnārija. Atzīmēsim tomēr, ka čekistu pārraudzītā saeimā desmit deputāti iedrošinājās balsot pret un 20 atturējās. Jaruzeļska Solidāritātes bēŗu runa patiesībā bija režīma jaunu represiju pieteikšana. Brīdī, kad Jaruzeļskis Varšavā liekulīgi atkārtoja solījumu drīzumā atcelt karastāvokļa ierobežojumus, viņa slepenā policija— Zomo čekisti — lielākās pilsētās apcietināja simtiem politisko pretinieku.

Polijas katoļu galva archibīskaps Glemps, kas tagadējā iekšpolitiskā saspīlējuma dēļ atlika ne vien ceļojumu uz ASV un Kanadu, bet arī tikšanos ar Svēto Tēvu Vatikānā, pagājušā nedēļā masu dievkalpojumā deklarēja:,,Solidāritātes ideāli neies bojā. Solidāritāte dzīvo.''

No Bialotekas cietuma deviņi Solidāritātes vadošie aktīvisti ar Zbigņevu Bujaku priekšgalā slepeni izdabūja laukā savu vēstījumu, kuŗā poļu strādnieki brīdināti no iestāšanās valdības un partijas kontrolētās jaunās arodbiedrībās, jo ar to akceptētu neattaisnojamo Solidāritātes likvidēšanu. Iestāšanās šajās papīra arodbiedrībās nozīmētu sadarbošanos ar ienaidnieku. Solidāritātes vadoņi aicina strādniekus gatavoties protesta streikam 10. novembrī un uzsveŗ, ka šī manifestācija būs izšķirīga ne vien Solidāritātes liktenim, bet arī poļu tautas nākotnei.

Prezidents Rēgens sašutumā Solidāritātes aizliegumu nosauca par Varšavas kliķes neliešu bezkaunību. Rēgena tālāko sankciju ietvaros Polijai tiks atņemts ,,saimnieciško darījumu privilēģētās valsts'' statuts. Šādas priekšrocības līdz šim bija piešķirtas tikai četrām komūnistu bloka valstīm — bez Polijas arī Dienvidslavijai, Rumānijai un Ķīnai. Tas ir vairāk simbolisks solis ar īstermiņa tūlītējām sekām. Polijas eksports uz ASV būs ierobežots ar augstākām muitas likmēm. Rēgens gan deklarējis, ka Varšavas režīmam būtu jāsagaida arī turpmākās daudz asākās amerikāņu sankcijas. Šīs sankcijas Rēgens liks svaru kausos tikai pēc sazināšanās ar amerikāņu sabiedrotiem Eiropā. Varbūt ka tas ir pareizi darīts un eiropieši šoreiz sekos amerikāņu ieteikumam.

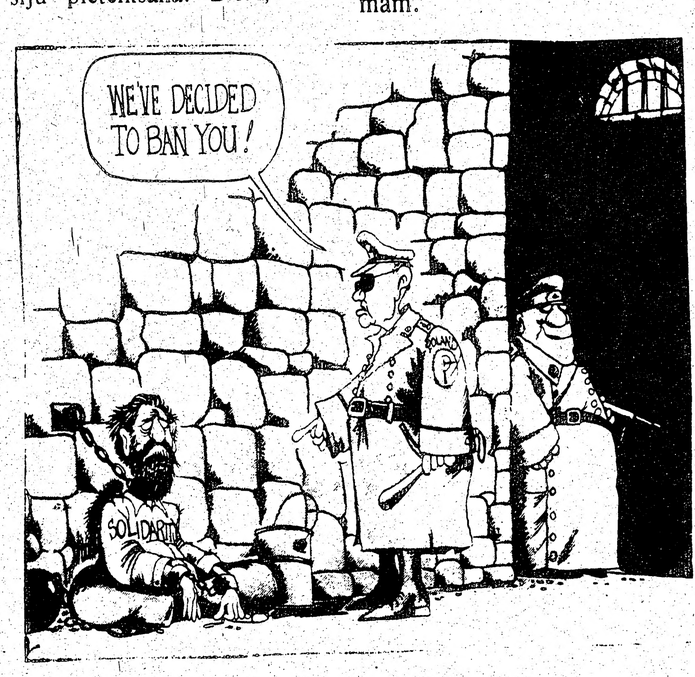

Amerikāņu arodbiedrību prezidents Kirklands turpretī prasa tūlīt visasākās sankcijas — visu kreditu pārtraukšanu, 20 bilj. parāda piedzīšanu no Varšavas, kā arī labības sūtījumu pārtraukšanu uz Padomju savienību, jo tieši pēdējā vainojama par notikumu attīstību Polijā.

Maskavas radiofons Rēgena sankcijas nosauca par noziedzīgu amerikāņu iejaukšanos suvērenas valsts iekšējās lietās. Par amerikāņu strādnieku prasītām sankcijām Kremlis klusē.

BEGINA NOTEIKUMI

Begins Sābras un Šatillas slaktiņa izmeklēšanai iecēlis Izraēlas Augstākās tiesas locekli Icaku Kahanu un viņa divus piesēdētājus — ģenerālmajoru Jonu Efratu, kas savā laikā bijis Haganā organizācijas loceklis, un Aronu Baraku, kuŗa vārds pasaulei kļuva pazīstams 1978. gadā Kamp Dēvida sarunu laikā.

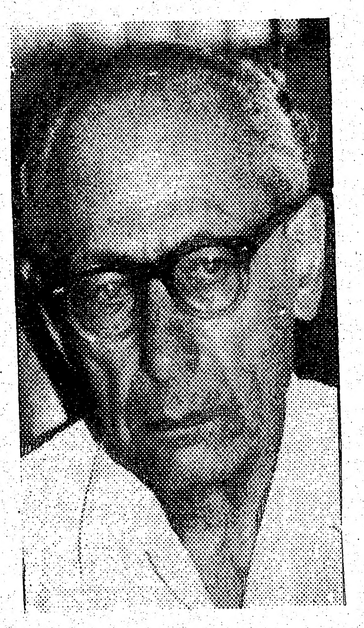

Augstais tiesnesis Iciks Kahans.

Ar augstā tiesneša iecelšanu Begins pamatoti grib izkliedēt aizdomas un apvainojumus par Izraēlas izrīcību Lebanonā. Te gan jāpiezīmē,ka, ieceļot izmeklētājus, Begins paturējis tiesības izšķirt to, kas būs darāms, zināms atklātībai un kas paliks tikai valdības ziņā.

Apsūdzības pret aizsardzības ministru Arielu Šaronu pamazām sāk apklust, bet nav šaubu, ka viņš rīkojies stipri patvarīgi.

Izraēla ar izvākšanos no Lebanonas vēl nesteidzas. Jeruzalemē pieņemts lēmums, kas prasa, lai Lebanona vispirms izraidot ap 10.000 tur palikušos Arafata palestīniešus. Tikai tad Izraēla vienā laikā ar Siriju atvilkšot arī savus bruņotos spēkus. Begins prasa arī visu Izraēlas gūstekņu un kritušo karavīru līķu izdošanu Izraēlai. Dīvainā kārtā par gūstā saņemto palestīniešu likteni viņš klusē.

SVĒTAIS MAKSIMILIĀNS

Notikumi Polijā atbalsojās visā pasaulē. Uzmanības degpunktā tomēr bija Vatikāns, kur pāri par 100.000 svētceļnieku klātienē pāvests pasludināja par svēto 1941. gada 4. augustā Aušvicas koncentrācijas nometnē mocekļa nāvē mirušo poļu priesteri Maksimiliānu Kolbi.

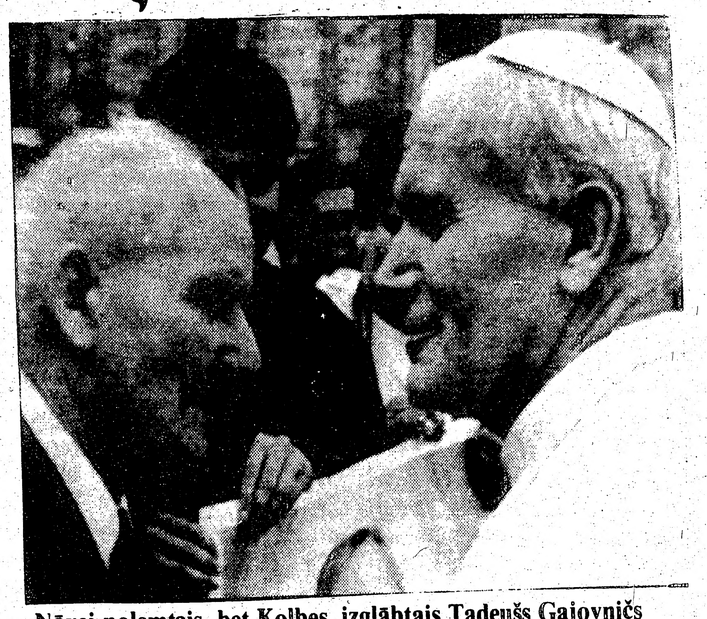

Nāvei nolemtais, bet Kolbes izglābtais Tadeušs Gajovničs liecina pāvestam Vatikānā par Dieva roku Aušvicā.

Pēc tam kad no Aušvicas bija izbēdzis kāds ieslodzītais,, nacisti pārējo iebiedēšanai izraudzīja nogalināšanai desmit ķīlniekus. Nāvei nolemto starpā bija arī Tadeušs Gajovničs. Pēdējais izmisumā bendēm žēlojies par sievas un bērnu likteni. Šajā mirklī no ieslodzīto rindas iznācis priesteris Kolbe. Nometnes

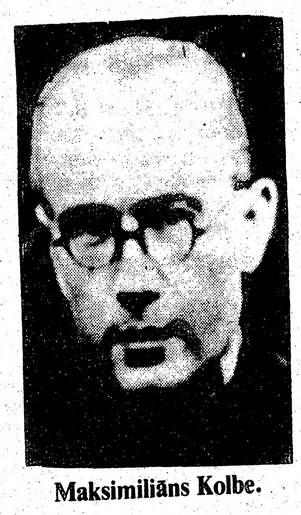

Maksimiliāns Kolbe.

komandants Fričs jautājis:,,Ko tu, poļu cūka, gribi? Kas tev atļāva atstāt rindu?'' Uz to Kolbe atbildējis: ,,Ņemiet mani šī vīra vietā. Viņam ir sieva un bērni. Esmu katoļu garīdznieks. Esmu viens.'' Visiem par pārsteigumu Fričs pieņēmis Kolbes upuri. Kolbe mira mocekļa nāvē, un viņa līķi sadedzināja.

Pāvests, pasludinot Kolbi par svēto, norādīja: ,,Tā bija priesteŗa lielā uzvara pār savu nežēlīgo bendi. Tur klāt bija Dieva roka un griba.

Vatikānā ceremonijā klāt bija arī Kolbes izglābtais Gajovničs, kam tagad jau 82 gadi.

Nav šaubu, ka poļu tautas lielākais dēls, tagadējais pāvests Jānis Pauls, nekavētos ziedot savu dzīvību poļu tautas glābšanai. Nav brīnums, ka poļu tauta jau tagad Jāni Paulu uzskata par Dieva sūtītu svēto. Svēto kārtā baznīca gan paaugstina tikai pēc laicīgās nāves. Pāvests Jānis Pauls ceļu uz mūžīgi pieminamo svēto goda troni jau sācis staigāt savas laicīgās dzīves posmā. Viņš var izrādīties ne tikai poļu tautas, bet visas civilizētās pasaules patiesais glābējs.

PADOMJU ZEMŪDENES STOKHOLMAS PIEVĀRTĒ

Kaķa un peles spēle klinšainā Baltijas jūras Zviedrijas piekrastē vēl nav beigusies. Jau otru nedēļu zviedru jūras spēki cenšas noskaidrot kādas fjordā ieslēgtas svešas zemūdenes piederību. Nav šaubu, ka spiegu zemūdene nāk no Padomju savienības sarkanās flotes Baltijas jūras bazes. Zviedru zemūdeņu apkaŗošanas kuģi centās panākt zemūdenes izniršanu, bet atturējās ar dziļumbumbām šo zemūdeni iznīcināt. Ļoti iespējams, ka tas ir tikai militārs teātris, jo neitrālā Zviedrija negrib sagandēt labās attiecsmes ar Pad. savienību, vēl jo vairāk tādēļ, ka valdības priekšgalā ir atkal nācis sociālists Olafs Palme. Ja zemūdene vēl nav nogremdēta, tad tā droši vien izmuks, un tas notiks ne jau bez Palmes ziņas.

Zviedri medī spiegu zemūdeni.

DV CV sports

DV CV sporta nozare 1980./81. gadā saziņā ar DV zemju valdēm izstrādājusi DV globālām šaušanas sacensībām jaunus noteikumus. Šos noteikumus pieņēma un apstiprināja DV CV sēdē 1981. g. Melburnā, Austrālijā, un tos arī lietoja pag. g. DV globālajās šaušanas sacensībās.

Pēc vecajiem noteikumiem šāvēji sacentās 5 dažādās klasēs: dāmu, jauniešu līdz 15 gadiem, jauniešu līdz 18 gadiem, vispārējā strēlnieku un pēdējā — senioru klasē — vecāki par 50 gadiem. Lielākais dalībnieku skaits bija strēlnieku un senioru klasēs, kuŗās jaunie šāvēji dabūja sacensties kopā ar ilggadējiem aktīviem šāvējiem, tā paliekot pēdējās vietās.

Pēc jaunajiem šaušanas noteikumiem katrs jaunais šāvējs var izvēlēties sacensībās to klasi, kuŗa atbilst viņa spējām un tātad var sacensties ar sev līdzīgiem šāvējiem. Visi šāvēji tagad ir sadalīti 8 klasēs. Senioru klase (šāvējiem, vecākiem par 50 gadiem) jaunajos noteikumos ir aizstāta ar veterānu klasi, kuŗā var piedalīties šāvēji, vecāki par 60 gadiem.

1981. g. DV globālajās šaušanas sacensībās piedalījās 41 sacensību dalībnieks no piecām valstīm: ASV, Austrālijas, Anglijas, Kanadas un Zviedrijas. DV meistartitulu šaušanā ar mazkalibra šauteni 1981. g. izcīnīja pazīstamais DV ASV šāvējs Mārtiņš Kalniņš no Milvoku DV apvienības, sašaujot meistarklasē 541 punktu no iespējamiem 600 punktiem.

Labākie rezultāti pārējās klasēs:

Ekspertu klasē — A. Kalmanis ieguva 495 p., no iesp. 600 p. no Kalamazū nod.; E. Kalniņš 493 p. no Milvoku nod. un N. Švānfelds 490 p. no Čikagas nodaļas — visi no ASV. Snaiperu klasē: E. Atāls no Gēteborgas nod., Zviedrijā ieguva 489 p. no iespējamiem 600 p. un R. Kalns 475 p., G. Malčakovs 454 p. — abi no Sidnejas nodaļas Austrālijā. Strēlnieku klasē: G. Atāls ieguva 489 p. no iesp. 600 p., J. Atāls 463 p. — abi no Gēteborgas nod. Zviedrijā, un A. Minks 419 p. no Kalamazū nod. Veterānu klasē: A. Krauze ieguva 433 p. no iesp. 600 p. no Česterfīldas nod. Anglijā, A. Radelis 418 p. un J. Knops 408 p. — abi no Gēteborgas nod. Jauniešu klasē (no 15 — 18 gadiem): Sandra Kalniņa no Milvoku nod., ieguva 351 p. no iesp. 400 p., Igors Molčanovs no Sidnejas nod., 308 p. un Anita Kalniņa no Milvoku nod. — 286 p. Jauniešu klasē (no 13 — 15 g.): D. Malčakovs no Sidnejas nod. ieguva 197 p. no iesp. 200 p., T. Soplets 196 p. un S. Soplets 194 p. — abi no Kesvikas nod. Kanadā. Dāmu klasē: Ēva Atāle ieguva 185 p. no iesp. 200 p. un Susanna Atāle 178 p. — abas no Gēteborgas nod.

Komandu rezultāti (maksimāli iespējami — 240 lodes dod 2400 punktus): 1. v. Milvoku nod., iegūstot 1988 p. (M. Kalniņš 541 p., E. Kalniņš 493 p., A. Krauklis 489 p. un V. Zālītis 465 p.). 2. v. Gēteborgas nod., iegūstot 1859 p. 3. v. Sidnejas nod., iegūstot 1818 p.

DV globālās šaušanas sacensībās 1981. gadā piedalījās no ASV 15 dalībnieki, no Austrālijas 12, no Zviedrijas 7, no Anglijas 4 un no Kanadas 3 — kopā 41 dalībnieks.

Ir patīkami, ka DV globālās šaušanas sacensībās pēdējos divos gados dalībnieku skaits ir dubultojies.

1982. g. DV CV globālās šaušanas sacensības vada J. Treijs (adrese: 302 A. Annshiela Drive, Keswick, Ontario, Canada, L4P 3A5), kas ir pazīstams kā aktīvs sportists un ilggadējs bijušais DV Kanadas sporta nozares vadītājs.

M. Kadiķis
DV CV sporta noz. vad.

Ja domājiet iegādāties jaunu māju vai pārdot esošo, būšu priecīga Jums pakalpot.

A. E. LePAGE (ONTARIO) LTD REALTOR

Maria Tiltins, B.A., B.Ed.
1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4
Birojā: (416) 537-3431
Mājās: (416) 536-3702

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas. Zvanīt 751-6829.

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto, M6R 1B3
Tel. 537-1401

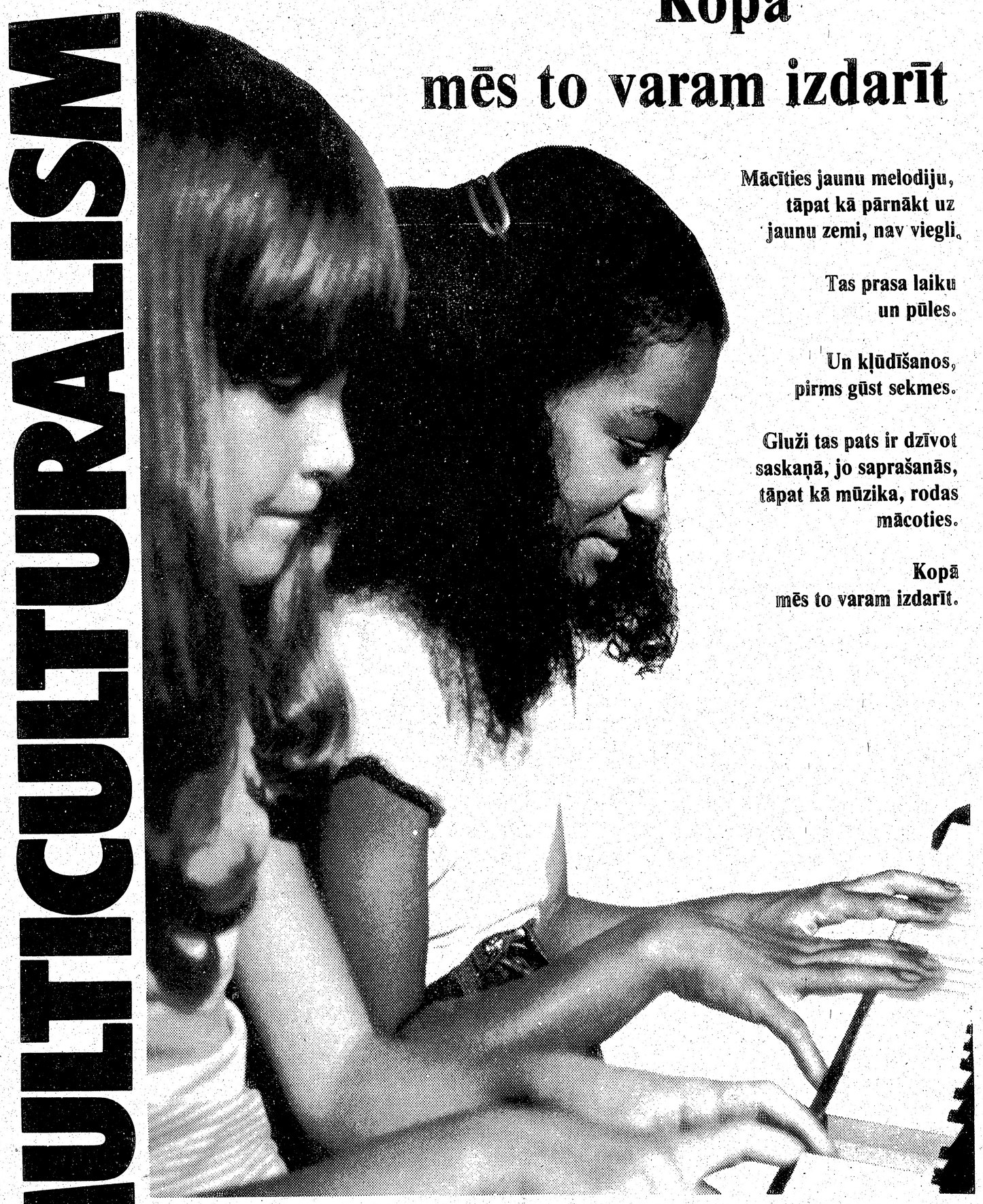

Māc. Kārlis T. Kuškevics

Mūsu debesu Tēvs zina...

Mat. ev. 6 : 25 — 33.

Ikviens no mums, kas ir ģimenes cilvēks, ir arī reizē ar to uzņēmies rūpes uz sevi. Šie jautājumi: ko mēs ēdīsim, ar ko ģērbsimies, kur dzīvosim — var kļūt arī par mūsu jautājumiem šodien vai rīt, kad pasaulē pieaug saimnieciskā krize, bezdarbs, inflācija, dzīves dārdzība, utt.

Bet ko tad mūsu Kungs Jēzus saka par visām šīm mūsu rūpēm, raizēm un bēdām, kas dažkārt aptumšo mūsu sirdis un dzīves dienas, it sevišķi par nākotni domājot?

Kad mēs lasām augšā norādītos Jēzus vārdus no viņa Kalna runas, tad parasti vispirms pamanām viņa šķietami nereālistisko aicinājumu: „Nezūdaities savas dzīvības dēļ!... Skataities uz putniem gaisā: ne tie sēj, ne tie pļauj, ne tie sakrāj šķūņos, un jūsu debesu Tēvs tos baro . . . Mācaities no puķēm laukā, kā tās aug: ne tās strādā, ne tās vērpj..."

Kā gan Jēzus var tā ko no mums prasīt? It sevišķi taču mēs, latvieši, lepojamies ar savu darba ētiku, darba tikumu; to mēs cenšamies arī savos bērnos ieaudzināt. Bet vai tad šis Jēzus teiciens neapgriež visu otrādi, ar kājām gaisā? Vai tad tiešām Jēzus ir bijis tāds romantisks dabas bērns, kas tikai apjūsmojis dabu un noliedzis darba vērtību, rūpēšanos un plānošanu par rītdienu? Vai tad viņš nekad nebūtu redzējis arī badā nomirušus putniņus, sausumā izkaltušas puķes un zāli? Mums taču ir jārūpējas un jāplāno par rītdienu, lai arī nākošajos mēnešos un pat gados mums un mūsu mīļajiem cilvēkiem, kuŗus Dievs mums uzticējis, būtu viss nepieciešamais. Tas taču ir mūsu svēts pienākums!

Nav šaubu, ka to zināja arī mūsu Kungs un Pestītājs, tādēļ viņš te arī nepasludina kaut kādu bausli vai likumu: „Tev nebūs gādāt, tev nebūs rūpēties!" Ir liela, pat milzīga starpība starp gādāšanu un rūpēšanos no vienas puses — un zūdīšanos no otras! Bet pati galvenā, centrālā vēsts te ir pavisam cita: Tā ir labā vēsts, prieka vēsts, evaņģelijs — par Dieva — Radītāja gādību! Jēzus vērš mūsu skatus uz putniem un puķēm, jo Dieva gādība izplešas pār visu radību; tāpat to ir izteicis psalma autors: „Visu acis gaida uz Tevi, Kungs, un Tu tiem barību dodi savā laikā; Tu atveri savu roku un piepildi visu dzīvību ar savu labestību."

Tādēļ jau Jēzus arī saka: „Jūsu debesu Tēvs zina, ka jums visa tā vajaga." Tieši šis apsolījums ir vissvarīgākais mūsu tekstā! Ja jau Dievs mūs tā mīl, ka Viņš mūsu dēļ pie krusta ir upurējis savu Dēlu, kā tad Viņš līdz ar to mums nedāvinās visas lietas, kas mums vajadzīgas? saka apustulis Pāvils. (Sk. Rom. 8 : 32).

Bet kad tad mēs vispār nonākam pie zūdīšanās, bezcerības, izmisuma? Taču vienmēr tad, kad mēs neredzam nekādu izeju vai atrisinājumu, kad mēs iedomājamies vai ticam, ka esam atstāti vieni un ka itin viss ir tikai no mūsu pašu vājajiem spēkiem atkarīgs, ka esam izdoti un padoti nežēlīgiem apstākļiem, cilvēkiem vai varām . . . Arī šī ir ticība — tikai ļoti negātīvā nozīmē: te pamatā ir pieņēmums, ka Dievs vai nu mūs ir atstājis, vai arī, ka šī pasaule un mūsu dzīve Viņu absolūti neinteresē, vai arī, ka Dieva nav. Še ir dziļākais iemesls mūsu zūdīšanai un pesimismam.

Šādu nostāju Jēzus sauc īpašā vārdā — par mazticību! Tā redz tikai dzīves tumšo pusi, mūsu vājos spēkus un nevarību — un tai pašā laikā izlaiž no acīm Dievu, kas ir ne tikvien Radītājs, bet arī visa Uzturētājs, Vadītājs un Glābējs. Tam visam pretī Jēzus liek uzticēšanos lielajam, svētajam, visspēcīgajam mīlestības Dievam: „Jūsu debesu Tēvs gan zina, ka jums visa tā vajaga."

Zīmīgi šo viņa runu nobeidz aicinājums un apsolījums: „Dzenaties papriekšu pēc Dieva valstības un Viņa taisnības, tad jums visas šās lietas taps piemestas." Tikai ar šādu Dieva Svētā Gara dotu ticību mēs varam raudzīties arī uz savu rītdienu ar paļāvīgu sirdi, ar drošu un mierīgu prātu. Jo tad mēs zinām: arī mūsu rītdiena būs Dieva dāvana, arī tad Viņš mūs neatstās! Viņš mums dāvinās arī to, kas mums rītdien būs vajadzīgs — ja arī būtu grūti jāstrādā, jāpūlas vai citādi jācieš. Tomēr viss būs Viņa dāvana — tāpat, kā tas bija vakar un šodien. To mēs varam — un to mums vajaga no mūsu debesu Tēva sagaidīt.

„Kas ļaujas Debestēva rokās
Un allaž pastāv cerība — To visās bēdās, visās mokās
Dievs brīnišķīgi pasargā. Kas paliek
Dievam uzticams, Tā nams nav mūžam sagraujams!" (Dziesmu grām. 352. dziesma).

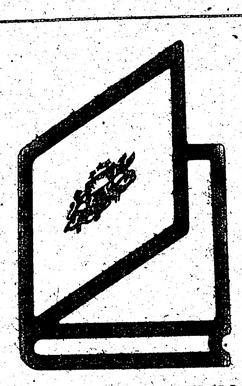

GRĀMATA **LATVIA** IR SAGATAVOŠANĀ

Pateicība

Sirsnīgi pateicos visiem, kas dalījās ar mani sērās un piedalījās mana vīra

Jāņa Lejiņa-Lejas

izvadīšanā. Sevišķa pateicība māc. Ādolfam Čopam, ērģelniecei Editei Timermanei, Lettgallia's konventam, Lettgallia's Toronto kopai, Toronto korporāciju kopai, Latviešu Nacionālai Apvienībai Kanadā, Latviešu Preses biedrībai un visiem draugiem un domu biedriem.

Velta Lejiņa-Leja

Mūžīgā mierā pēkšņi aizsaukta mūsu mīļotā gaismas nesēja

Lidija Margarita Norītis, dzimusi Lideks

dzimusi 1929. gada 31. janvārī Meirānos,
mirusi 1982. gada 8. oktobrī Toronto.

Var deviņvīru spēku smelties,
Svētajā septītā —
Var kaijas pieklaigāt
Visas pasaules jūras,
Neba smaldzēs mazāk
Atvadas un skumjas —
Lidija

Dziļās sērās un mūžīgā mīlestībā
par viņu skumst
vīrs, māte, meita ar znotu, pabērni ar ģimenēm un tuvinieki okupētajā Latvijā.

BAZNĪCAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tāl. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

17. oktobrī pl. 11 dievkalpojums. Svētdienas skolas un jauniešu nodarbību atsākšana.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. māja 482-8403, 8. Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no 18 — 19. Citā laikā iepriekš sazinoties.

17. oktobrī pl. 15 Pļaujas svētku dievkalpojums. Dziedās draudzes koris. Sestdien, 16. oktobrī, pl. 9 no rīta draudzes dāmu komitejas Rudens tirdziņš.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ontario M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

17. oktobrī pl. 13 dievkalpojums.

24. oktobrī pl. 13 dievkalpojums, māc. A. Briedis.

31. oktobrī pl. 13 Reformācijas dievkalpojums. Draudzes bazārs.

7. novembrī pl. 13 dievkalpojums.

14. novembrī pl. 13 dievkalpojums.

18. novembrī pl. 19.30 valsts svētku dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā visām draudzēm kopā.

21. novembrī pl. 13 Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu.

28. novembrī pl. 13 Pirmā adventa dievkalpojums.

5. decembrī pl. 13 adventa koncerts, piedalās vīru koris Viesturs.

12. decembrī pl. 13 Adventa dievkalpojums.

19. decembrī pl. 15 draudzes bērnu eglīte ar bērnu priekšnesumiem un apdāvināšanu baznīcas zālē.

24. decembrī pl. 18 Svētvakara dievkalpojums.

26. decembrī pl. 13 Ziemas svētku dievkalpojums.

31. decembrī pl. 18 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

BRAMPTONA

Māc. A. Briedis, 44 Marrylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street North, Brampton, Ont.

31. oktobrī plkst. 13.30 Reformācijas svētku dievkalpojums Grace United baznīcā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave. M6R 2N8, tālr. 530-6527. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, plkst. 13.00.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola katru svētdienu pl. 15. Bībeles studiju lūgšanas sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16 Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā.

„Gaismas telefons" ticības stiprināšanai **635-8582** darbojas 24 stundas. Programmas ieskaņojums latviešu valodā, un to maina katru otro dienu.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 53 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

17. oktobrī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 — draudzes dievkalpojums.

24. oktobrī pl. 16 svētdienas skola un bībeles klase; pl. 16 draudzes dievkalpojums.

31. oktobrī pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi; pl. 11 — Reformācijas svētku dievkalpojums ar jauniešu piedalīšanos, dziesmu lapiņas.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6, P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

17. oktobrī plkst. 18 dievkalpojums.

24. oktobrī plkst. 13.30 dievkalpojums.

31. oktobrī plkst. 13.30 dievkalpojums.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
27. gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

KLAUSIETIES „LABĀS ZIŅAS" RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Mikelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $4.50

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — ceturtdienai, iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektd., sestd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma — pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willodale, Ont. M2L 1X9
Tel. **444-2447**

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

KALUDE
25. jubilejas gads
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Tel.: (416) 465-9905
POKO'S MEAT
376 College St. (netālu no Bathurst ielas), Toronto, Ont.
Tel.: (416) 922-1300

Abos veikalos dabūjamas augstākās kvalitātes preces par mērenām cenām.
Izdarait pasūtinājumus jau labi laikus savam svinīgajam gadījumam.
Svaiga gaļa un gaļas produkti. * Importēti eiropiešu produkti lielā izvēlē. * Viss ir svaigs, tīrs, gaumīgs!
Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni.

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
9 Queen St. East (pie Simpsona un Yonge).
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
TEL.: 368-5011

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Specializējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas-Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19 2/3 mārc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.
BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
tālr. 531-3098

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN
Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku —
bez starpniekiem
1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantija**

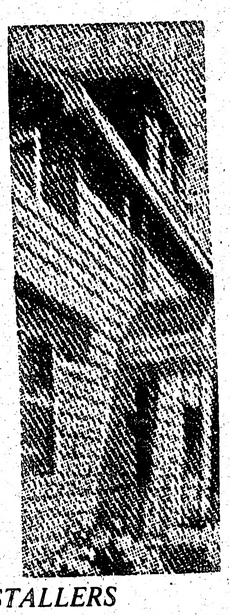

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- **Izjusti personīgi pakalpojumi**
- **Pastāvīga kapella**

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto, Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

Skujenieka Diriģents Toronto

Autors savu lugu apzīmē par mazpilsētas komēdiju. DV teātris Toronto Vold. Pukata iestudējumā diezgan raksturīgos vilcienos spēlē un lomu nostādījumā arī gājis autora norādījumā.

Iepriecināja vairāku jauniešu dalība diezgan raibā lugas personāžā. Tie bija Aelita Brīviņa, Pēteris Ancāns, Ainārs Māliņš, Valters Kronbergs un Arnis Korolkēvičs. Vairāk nekā 30 gadus Toronto teātrinieki vismaz pāris reizes gadā sagatavo lielāku vai mazāku izrādi, un katrā izrādē redzams kāds jaunietis, kas parādās pirmo reizi uz skatuves. Daži no tiem darbojušies jau skolēnu izrādēs.

Komēdija radīta reāli psiholoģiskā stilā, kas atvieglo jauno tēlotāju iekļaušanos ansamblī. Kaut arī daži raksturi lugā virzās farsā, nebija manāma lielāka disonanee jauno tēlotāju saspēlē ar jau rūdītājiem skatuvniekiem.

Pēteris Ancāns tēloja studentu grāmatvedi Sēju. Tēlotājs uz skatuves bijis tikai pāris reizes mūžā. Viņa runā un kustībās nekā nav lieka un neiederīga lomas raksturā. Atliek tikai kopt tālāk dabas dāvāto. Tīkamais balss tembrs jauno tēlotāju var vadīt arī cita rakstura tēlos un citā stilā izrādāmās lugās. Komēdijas pēdējā cēlienā noskaidrojamo pārpratumu ainā jaunais Sēja, ne vārda nerunādams, rada vajadzīgo gaisotni un mēmi pasaka, kādēļ viņš atrodas mazpilsētas valdes namā.

Sējas iemīļoto meiteni Ermu tēlo Aelita Brīviņa. Valdonīgās mātes un juceklīgo notikumu ainu vadījumā A. Brīviņa vietām paliek it kā „zem toņa" balss un kustību izteiksmē. To glābj aina ar iedomāto diriģentu īsā spēles viegluma pilnā rotaļībā. Tā abiem tēlotājiem izdevās.

Diriģentu, kas nav diriģents, tēloja Valters Kronbergs. Tam laba balss un valodas ritējuma iezīmes, kas skatuvniekiem kādreiz noteicošās, lai tas būtu skatuvē. Tikpat sološs tas kustībā, jo ja jaunais tēlotājs „neievalkātā" viesību tērpā var veikli trenkāt ne visai pazīstamu meiču svešā mājā, tad tikpat veikli tas to darīs arī citā lomā, vienalga, pastalās vai garos zābakos.

Arnim Korolkēvicam jātēlo divas lomas: pastnieks un vietējās pilsētiņas orķestra vijolnieks. Pastnieks mazliet nepaticams savā gaitā un runā. — Jāšaubās par pilsētas pastu viņa aprūpē. Iespējams, ka tāds bijis režijas nodoms. Vijolnieks Aploks Korolkēvicam bija aizkustinoši mīļš. — Katrs saprata, ka visvairāk sajukumu ar „diriģentu" jutis katrs orķestra dalībnieks, lai kā ar koncerta publiku. . .

Ainārs Māliņš redzēts skatuvē nopietnu jaunekļu tēlos. Pilsētiņas koŗa un orķestŗa vadītājs varēja saņemt vairāk režijas palīdzības lomas izstrādājumā. Pēdējā ainā, noskaidrojot pārpratumus, tas bija atstāts, pasīvi šķirstot žurnālu. . .

Komēdijas autors devis katrai lomai savā veidā pietiekami daudz ierosinājumu tās tālākam vadījumam.

Raibo raksturotāju pulkā darbojas Dzintars Pūpēdis, kas bieži grib un arī var dot lomām spilgtumu, Juris Freijs ar diezgan farsā virzītu dzejnieka un redaktora raksturojumu. Tur ir arī nosvērtais un korrektais tēlotājs Kārlis Rēvalds pilsētas galvas lomā ar pilnīgi pretēja rakstura laulāto draudzeni, ko tēloja Vija Vare. Tēlotāja vienmēr savās lomās meklē izteiksmi, kāda tai iepriekšējās lomās nav bijusi. Lai kādi rezultāti, V. Vares drošais meklējums iepriecina.

Skaidrītei Pūpēdei aptīrītāja Pēteriene bija ar daudz krāsām. Vissmalkāk un skaistāk zīmējas ziņkāres pilnās izjūtas un to izteiksme.

Voldemārs Pukats bez lugas iestudētāja uzdevumiem veica arī interesanto pilsētas valdes locekļa Bullīša lomu. Tēlotājam raksturlomas bieži vien ar jaukiem krāsojumiem; viņam ir liels spēles prieks. Varbūt šis spēles prieks bija vainojams negadījumā: tēlotājam piemirsās pirmajās ainās izmantoto runas defektu novadīt līdz lugas beigām.

Par lugas iestudējuma gaitu V. Pukats saka, ka darbojoties ar jauniem tēlotājiem, tam arvien vairāk aug interese par darbu ar viņiem. Tas saprotams, jo iesācēji vēl nav tikuši līdz pašpārliecinātiem spriedumiem un pašizgudrotām teorijām. Tie dara.

E. Kalniņa - Znotiņa

amber

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514; 465-7902

Konsuls Vilis Tomsons teica svētku runu Latviešu nama atklāšanas svinībās 1964. gadā.

Latviešu nama astoņpadsmit gadi

Ideja par Latviešu namu neradās spontāni aiz kaut kādiem saimnieciskiem vai financiāliem aprēķiniem. Nama iegādi ierosināja Skolu fonds, nepārvarama nepieciešamība, un proti: 1964. gadā, neskaitot TLTA ģimnaziju, TLB Sestdienas skolā mācījās tuvu pie 400 skolēnu, kuŗi bija sadalīti daudzās vietās, kā Sv. Andreja draudzes, IMCA's u.c. telpās. Latviešu skolas bija svarīgākais faktors, kas prasīja sava nama iegādi. Tanī laikā latviešu trimdinieki vēl bija grūtos saimnieciskos apstākļos — iepirka mājas, maksāja parādus, skoloja bērnus u.t.t.Latviešu namu nevarēja nopirkt ar ziedojumiem, bet bija jārada akciju sabiedrības veida pasākums, kas pašreiz ir liels formāls kavēklis valdības vai pašvaldības atbalsta iegūšanai. Ar valdības akceptu akcijas vērtību noteica uz 100. -dol., kuŗu nopirkt tanī laikā bija grūtāk nekā pašreiz ziedot 1.000 dol. Uz šo dienu ir pārdotas 2000 akcijas, kādu skaitu noteica valdības apstiprinātā nama patentē.

Par šiem 18 gadiem celtne kļuvusi latviska un pievilcīga ne tikai no ārpuses, bet arī iekšpusē. Cik daudz pa šiem 18 gadiem tanī ieguldīti līdzekļi un darba spēks, nav nemaz iespējams aprēķināt. Mūsu skati vairs neredz un nemana ārpuses pelēcīgumu, bet iekšpuse piešķiŗ latvisku noskaņu. Sienas grezno mūsu valstsvīru-prezidentu, kaŗavīru-ģenerāļu, pulkvežu, Atmodas laika darbinieku, rakstnieku, dzejnieku u.c. ģīmetnes. Latviskas mākslas izjūtu rada mākslinieku gleznas un senlatviešu saulītes simbols, svečturi u.c.

Nama valde izšķīrusies ierīkot visos trīs stāvos gaisa vēdināšanas ierīces, kas var izmaksāt pāri par 50.000 dol. Šinī sakarā valde griezusies pie 42 akciju turētājiem (vienībām) un lūgusi ar līdzekļiem iespēju robežās šī nodoma īstenošanu.

Iepriekš minētās skolas ir absolvējuši: TLB Sestdienas skolu 786 un TLB ģimnaziju — apm. 500 absolventu. No tiem, sevišķi no ģimnazijas, liels procents iesaistījies latviešu sabiedriskās organizācijās.

Latviešu namam nav lielu stikla logu un sienu, pa kuŗām saule iestarotu gaismu, bet gaismu šinī namā ir ienesuši un to padarījuši gaišu mūsu pašaizliedzīgie skolotāji, no kuŗiem daži visus savus trimdas gadus ziedojuši skolai. To ir darījuši bērnu vecāki, izglītības, kultūras un sabiedriskie darbinieki. Jaunā paaudze, kuŗa uzņēmusi šo gaismu, to kā iededzinātas lāpas nesusi uz āru un izstaro latviešu sabiedriskā dzīvē un darbos.

Latviešu nams ir izstarojis latvisko gaismu visus šos 18 gadus un turpinās arī nākotnē. Pēc savas formas tas it kā būtu peļņas pasākums, bet patiesībā savā darbā ir vistīrākā bezpeļņas organizācija. Ne simtiem, bet tūkstošiem sarīkojumiem telpas dotas bez maksas. Tāpat tūkstošiem ar ļoti minimālu samaksu. Un beidzot, ja namu likvidētu, tad, kā statutos noteikts (ja Latvija kļūtu brīva), ar akcionāru piekrišanu nama līdzekļus nodotu Latvijas valsts atjaunošanas un jaunizbūves darbam.

Latviešu nams savu 18. gada dienu atzīmēs sestdien, 23. oktobrī, pl. 19.00 ar priekšnesumiem, svētku mielastu un deju; šinīs svinībās lūdz piedalīties latviešu sabiedrību.

J. Grodnis

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Toronto Latviešu Nama

18. gada svētki

Sestdien, 23. oktobrī, pl. 19.00

Latviešu Namā, 491 College Street, Toronto.

Priekšnesumi, svētku mielasts, bufete, deja.

PIEDALĪŠANĀS SVĒTKOS (IESKAITOT MIELASTU) 15 DOL. NO PERSONAS.

Pieteikšanās līdz 20. oktobrim pie S. Zaķes, tālr. 293-2513, jeb L. Pauzeres, tālr. 922-2931.

Visus laipni ielūdz
Nama valde.

Lielu sirdsdedzi un pašaizliedzību Latviešu nama tapšanā ieguldīja Elmārs Šķobe un viņa dzīvesbiedre Velta.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Māris Bišofs illustrēs laikraksta The new York Times svētdienas pielikumu Book Review. Bez tam viņam notiek sarunas ar vairākiem citiem amerikāņu preses izdevumiem. Viņa darbi parādījušies Izraēlas izdevumos un dažos gadījumos arī amerikāņu presē.

● Teoloģijas students Laris Saliņš ar 1. septembri uzsācis savu prakses gadu Ņujorkas draudzē.

● Šī gada Latvijas neatkarības svētku sarīkojumā dzirdēsim Ņujorkas un apkārtnes kopkoņu koncertu ar apmēram 150 dziedātājiem. Koncertā piedalīsies Ņujorkas, Ņujorkas draudzes Longailendas koris, Pokipsijas latviešu koris, Ņujorkas DV koņa atsevišķi dziedātāji un citas Ņujorkas apkārtnes mazākas koņu vienības. Koņiem paredzēti divi mēģinājumi un ģenerālmēģinājums. Koncerta programmas sastādītājs Roberts Balodis. Apmēram puse no koncerta programmas būs Ņujorkas komponistu darbi, nobeidzot ar Br. Skultes darbu ,,Bāliņš un malējiņa''.

● Komponista A. Okolo-Kulaka pirmo stīgu kvartetu atskaņoja Hofstra stīgu kvartēts 8. oktobrī Hofstra universitātes Džona Krauforda Adama zālē Longailendā. Programmā vēl bija Mocarta G mažora kvartets un Brāmsa C minora kvartets, Op. 51 Nr. 1. Ir neparasts gadījums, ka kāda latviešu komponista darbu atskaņo ievērojams sveštautiešu stīgu kvartets.

● Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes Ziemeļu novada dāmu komitejas rīkotais Miķeļa tirgus 26. septembrī Jonkeru baznīcā izveidojās par vislabāk apmeklēto šāda veida sarīkojumu pēdējos gados. Bija dažādi cepumi un maizes, liela latvisku ēdienu, dzērienu un padzērienu izvēle, vairākas loterijas ar pilnām un tukšām biļetēm, izpriecas bērniem un pieaugušiem. Darba darītājas nebija tikai dāmu komitejas locekles, bet arī citi novada darbinieki un jaunatne. Paredzams, ka šī gada sarīkojuma atlikums būs lielāks nekā citus gadus.

● Ņujorkas latviešu baptistu mācītāja Adolfa Eglīša veselības stāvoklis nav uzlabojies. Viņš nopietni slims jau ilgu laiku.

● Mākslinieka Jaņa Gaiļa izstāde vienā laikā notika divās vietās: Ņujorkas draudzes Ziemeļu novada dāmu komiteja to rīkoja 26. septembrī Miķeļa tirgus laikā Jonkeru baznīcas augšējā zālē. Izstāde ilga tikai vienu dienu. Dienu iepriekš Iekšpilsētas dāmu komitejas priekšniece A. Audriņa atklāja šī mākslinieka gleznu izstādi draudzes namā Bruklinā ar 24 darbiem, kas bija novietoti divos stāvos. Pēc atklāšanas pianiste Arianna Goldiņa atskaņoja Lista, Alfr. Kalniņa un J. Ivanova darbus. Izstāde turpināsies divas nedēļas. Pirmajā dienā pārdeva 10 darbus un divus aizrunāja. Sakarā ar mirušā mākslinieka dzīvesbiedres pārcelšanos, gleznas varēja iegādāties par izdevīgām cenām. Izstādes atklāšanā bija ieradusies gleznotāja dzīvesbiedre. Daži izstādītie darbi bija iegu-

Latvijas Kara skolas pēdējā izlaiduma audzēkņi ar savām dzīvesbiedrēm Brāļu kapos Katskiļos. Pirmā rindā no kr.: P. Immurs, P. Ozoliņš, J. Koncis, A. Konce, DV goda priekšnieks V. Hāzners, K. Neilands, Z. Rugāja, J. Rugājs, L. Vērdiņa, H. Dravniece, A. Dravnieks.

Foto V. Jaunkalnietis.

vuši atzinības Parīzes izstādē, pāris darbu bija no Vācijas laikiem. Izstādīts bija arī mākslinieka pēdējais nepabeigtais darbs, kam blakus bija novietots viņa pirmais darbs. Šie darbi nebija pārdošanā. Labi panākumi bijuši arī Jonkeros. Atraitne domājusi papildināt ar dažiem darbiem Bruklinas izstādē. Janis Gailis ieguvis latviešu Kultūras fonda balvu, 1973. gadā starptautiskā izstādē Briselē ieguvis Zelta Palmas ordeni par darbu ,,Negaiss tuvina'', gadu vēlāk līdzīgā izstādē Parīzē Nopelnu ordeņa kavalieŗa 1. šķiru par darbu ,,Baltijas jūra''. Šinī gadā viņu aicināja piedalīties pasaules federācijas 100 gadu jubilejas piemiņas aploksnes zīmējumu sacensībā, kur viņš ieguva pirmo godalgu par zīmējumu ,,Laivas viļņos vēstis vēstī''.

● Ņujorkas latviešu pensionāru biedrība 25. septembrī Bruklinā rīkoja sesonas atklāšanas sanāksmi. Tā bija neparasti kupli apmeklēta. Dr. A. Bogdanovics atbildēja uz jautājumiem par dažādām slimībām un zālēm. Latviešu komponistu darbus atskaņoja pianiste Mirdza Bogdanovica. Nobeigumā aukstais galds ar kafiju un vīnu. Nākamā sanāksme 23. oktobrī.

Vk

BOSTONA

● Septembrī Bostonas DV biedri un labvēļi pulcējās Kaipkodā (Cape Coda) M. Hiršas vasarnīcā rudens sezonas sarīkojumam. Apvienības priekšnieks A. Treize savā uzrunā iepazīstināja klātesošos ar vasarā paveikto — 14. jūnija un apspiesto tautu demostrācijām, kuŗās piedalījās DV biedri. Vēl nav atmests nodoms iegādāties kopēju naŗnu. Šai jautājumā runāja vairāki biedri, tālā viešņa no Pertas, Austrālijā, bijušās priekšnieces Elzas Mačas māsa Milda Krinte. Viņa pastāstīja par vanagu darbu tālajā kontinentā. Kaut latviešu tur nav daudz, viņi tikuši pie sava īpašuma, kur tagad sekmīgi darbojas DV, draudze un citas organizācijas. Režisors Reinis Birzgalis stāstīja par saviem piedzīvojumiem Anglijas dziesmu svētku laikā. Svētku norise jau esot aprakstīta laikrakstos; viņš pastāstīja, kā veicies, gatavojoties lielajai svētku ballei: ,,Man kā vecākam vīram gribas būt visur klāt, tāpēc negribējās arī balli nokavēt. Ja ne vairāk, tad satikt kādu draugu, iedzert glāzi alus. Laikus ierados un nosēdos priekštelpā visu novērot. Pienāk jauns pārītis ar bērniņu ratiņos un prasa: ,,Onkulīt, vai Jūs te kādu brītiņu būsit. Varbūt varat mūsu puiku pieskatīt, mēs ieskriesim kādu brītiņu paskatīties, kas tur notiek. Pašam aug mazmeita, kas tur liels, pieskatīšu arī. Bet brītiņš ievelkas varen ilgi. Gaidu vienu stundu, gaidu otru, kļūst garlaicīgi, bet nepatīk arī bērnu pamest. Taču latviešu bērns, var vēl kāds nolaupīt. Labi, ka znots apžēlojās un pacienaja ar alu. Domāju, ja puika sāks bļaut, iedošu arī viņam. Viesi pamazām sāka iet uz māju pusi, bet mani neviens nenāk atpestīt no auklēs darba. Beidzot, kad pacietība iet uz beigām, pieskrien jaunā māte, nosarkusi no balles priekiem, un atvainojas, ka drusku nokavējusies. Tā neuzzināju, kas ballē notika un kā manu auklējamo sauca."

Tālākā vakara norise turpinājās pie vanadžu klātiem galdiem, kur netrūka ne vēžu, ne zušu, ne citu gardumu. Rudens diena bija skaista, un tā dejas un dziesmas ieilga līdz agrai rīta stundai, kad vanagi stājās vanadžu vietā, gatavojot brokastis un klājot galdus, vanadzes nemaz nelaižot virtuvē, līdz visi darbi paveikti, visi pacienāti un apmierināti varēja doties mājās.

J. Z.

GRAND RAPIDI

● LKSA Dzintars, sadarbībā ar pārējām latviešu akadēmiskām organizācijām, Grand Rapidos bija noorganizējusi Latvijas universitātes 63 gadu atceres aktu 23. septembrī Latviešu biedrības namā. To atklāja un vadīja Dr. Z. Zadvinskis. Pieminot LU mācībspēkus un visus pārējos, kas gājuši bojā okupācijas varas spaidos un miruši, nodziedāja Integer vitae, apliecinot uzticību brīvai Latvijai un tās idejai. Svētku runu par nerūsējošiem metalliem teica inž. ķīmiķis Eižens Lizlovs no Detroitas, pievēršoties galvenokārt korozijas problēmām, papildinot savu stāstījumu ar slīdītēm un diagrammām. Referents, būdams arī mūziķis, ir liels speciālists metallurģijā, kuŗā tas iedzilinājies vissīkakajās detaļās. Sarakstījis vairākus zinātniskos darbus ne tikai angļu valodā, bet tie kļuvuši pieejami Vācijā, Anglijā, Japānā u. c. zemēs. Viņa priekšnesums labā latviešu valodā un ar savu vienkāršību fascinēja klausītājus. Koncerta daļā piedalījās latviešu katolu draudzes jaunās paaudzes pārstāvji Monika un Vanda Dauksteš (dziesmas), Dāvids Zadvinskis (dziesmas un klavieŗu priekšnesumi) un Pēteris Zadvinskis (ģitara). D. Zadvinskis nospēlēja paša kompozicijas ar lielu virtuozitāti. Visi priekšnesumi bija rūpīgi sagatavoti un atstāja patīkamu iespaidu. Pēdējos gados šos jauniešus Grand Rapidos nācies dzirdēt diezgan bieži, jo sevišķi Moniku Dauksti, ko pazīst arī kā diriģenti. Nobeigumā dzintariete Vera Visocka visiem programmas izpildītājiem un referentam pasniedza ziedus. Sekoja kopējs groziņu azaids. Sarīkojums bija samērā labi apmeklēts.

● Latviešu ev. lut. draudzes lauku īpašumā Mežvidos 26. septembrī notika sezonas nobeiguma sarīkojums, reizē atceroties arī šajā pasākumā aizvadītos 20 darba gadus. Lauku īpašums bijis draudzei par lielu svētību, jo atsaucība no draudzes locekļu puses tam nebūt nav mazinājusies, drīzāk pieaugusi. Lai šeit pieminam vasaras nometnes, kristīgos saietus, dievkalpojumus u.t.t. Uz tiem pulcējušies ne tikai tautieši no Grand Rapidiem, bet bieži Mežvidos redz atbraucējus no Grand Hevenas, Lensingas, Kalamazū, nemaz nerunājot par tuvākās apkārtnes ļaudīm.

Pulcēšanos Mežvidos ievadīja ar dievkalpojumu, kuŗā svētrunu teica māc. J. Mednis. Tālākā sarīkojuma gaitā uzrunu teica Berta Maine, vadot arī norises programmu. Dziedāja latviešu katoļu draudzes sieviešu ansamblis, dir. Miķelis Grants. Šis ansamblis allaž bijis atsaucīgs, kuplinot vēl citu organizāciju sarīkojumus. Šoreiz dziesmas skanēja sevišķi pacilāti, kā jau jubilejas zīmē, tā ka vajadzēja vairākas atkārtot un piedevām vēl ņemt no ,,rezerves krājumiem." Lielāku dažādību koncertā ienesa Dāvida Zadvinska klavieŗu priekšnesumi. Viņš savam uzdevumam bija rūpīgi gatavojies. Publikas bija daudz, krietni pāri simtam, aplausi kupli. Ar atzinību visus darba darītājus un čaklās darbinieces pieminēja Mežvidu pārvaldes priekšnieks Vilis Kalniņš. Līdztekus sarīkojumam bija noorganizēta Arvida Lapsiņa un Paulines Zadvinskas gleznu izstāde un Pēteŗa Ozoliņa kokgriezumu skate, kas bija gaumīgi iekārtota un saistīja klātesošo interesi. Par siltām pusdienām rūpējās draudzes dāmas Ērikas Stamas vadībā, šķiroties no Mežvidiem, nodziedāja Mežvidu dziesmu ,,Rozes sen jau novītušas."

● Pensionāru biedrības kārtējais saiets 27. septembrī Latviešu biedrības namā bija veltīts rakstnieka Jāņa Jaunsudrabiņa atcerei, par kuŗu stāstīja skolotāja Berta Maine. Referente pati nāk no sēļu zemes, un rakstnieka dzimtā puse tai labi pazīstama. Savā stāstījumā viņa izvadāja klausītājus pa visām tām vietām, kur staigājis Jaunsudrabiņš un kur radušies viņa skaistākie darbi, tā atsvaidzinot klātesošo atmiņu par šo sēļu zemes dēlu. Saietu atklāja biedrības sabiedriski kultūrālās nozares vadītāja E. Brūna. Viņa skandēja Jaunsudrabiņa dzeju un pateicās referentei par jauko sniegumu. Kā parasti, bija ļoti garšīgas siltas pusdienas, čaklo saimnieču gatavotas.

● Augusts Redlichs Paulīnes Ešmanes piemiņai ziedojis kapu piemineklja fondam 500 dol., kas līdz šim ir lielākais individuālais ziedojums šim mērķim. Visi ziedotāji aicināti piedalīties sanāksmē, kuŗa notiks 12. oktobrī pl. 7 vakarā Latviešu ev. lut. baznīcas lejas telpās, lai pārrunātu piemineklja celšanas lietu un pavairotu līdzekļus šim nolūkam.

V. Z.

Kapsētas klusumā

Visu dienu, jau no agra rīta, saulīte cīnījās ar miglu, līdz beidzot iestājās silta, patīkama rudens diena. Ziediem rotātā kapsētā gan pa vienam, gan pulciņos uz kopējiem kapu svētkiem — savu mīļo atdusas vietām devās dievlūdzēji. Skaisti pret zilajām rudens debesīm pāri kapsētas koku galotnēm izskanēja Jāzepa Vītola Gājēja dziesma naktī, un visiem labi pazīstamā skaistā kompozicija ar tekstu: „Tu, kas mīti debesīs, asaras un sāpes remdi"! Tas bija kā liels mierinājums ikdienas dzīvē nogurušai cilvēka dvēselei, tāpat nobeigumā Fr. Šūberta „Kur es lai skatu raidu?" un Bramptonas pūtēju orķestra sēru mūzika „Augšā aiz zvaigznēm".

Māc. I. Gaide vadīja liturģiju. Es esmu augšāmcelšanās un dzīvība — neviens, kas man tic, nemirs, bet iemantos mūžīgo dzīvību! Māc. J. Cālīša svētrunai pamatā bija svēto rakstu vārdi no Jāņa atklāsmes grāmatas. Un raugi, es redzēju, liels pulks, ko neviens nevarēja saskaitīt, no visām tautām, ciltīm un valodām — stāvēja goda krēsla priekšā, apģērbti baltās drēbēs, palmu zariem rokās un sauca skaņā balsī: Pestīšana pieder Dievam, kas sēd goda krēslā, un Jēram. Āmen!

Apustulis Jānis savā Dieva atklāsmē šeit grāmatā, kas ir mums svešākā no svēto rakstu grāmatām, redz debesis atvērtas, skatu, kur ap Dieva troni pulcējušies simti un tūkstoši, tūkstošu tūkstoši. Tie nebija mūsu izpratnē matēmatiski skaitļi, tie bija pilnības skaitļi. Kādā vietā Svētos rakstos viņš min skaitli 144 tūkstoši. Tas nozīmē neskaitāmu pulku. Apustulis Jānis dzīvoja laikmetā, kad Romas imperijā pirmkristiešu grupiņas bija izkaisītas un nebija kā šodien nepārredzams ļaužu pulks. Un tagad jautāsim — ko viņi visi darīja? — Viņi slavēja Dievu. Dziedāja dzīvības dziesmu Dievam. Atvērtās debesis nebija nekāds nākotnes skatījums, tas ir skats, kas notiek vēl šodien.

Mēs te kapu svētkos esam pulcējušies, stāvam nāves valstībā starp mirušiem — arī šeit dzied slavas dziesmu Dievam. Jo Dievs nav mirušo, bet dzīvo Dievs, lasām svētos rakstos. Ja mēs slavējam Dievu, dodam viņam godu, mēs stiprinām savu ļoti noskumušo brāli — dodam viņam cerību, ne triecienu, kā tas bieži vien notiek.

Svētā lūgšana aicināja neaizmirst dzimtenē mūsu kapsētas gan Daugavas, Gaujas, Ventas un jūras vai Latgales ezeru krastos. Izlūgties Dieva žēlastību, mīlestību un spēku sev un mūsu brāļiem tālajā dzimtenē.

E. Alka

Viņus meklē

Latvijas Sarkanais Krusts, 4400 Münster. Papenbusch 69, W. Germany, lūdz atsaukties šādas personas:

Staņislavs Balklevics ar sievu Broņislavu, Leokadija Dombrovska, Renāte Gutmane, Nikolajs Harmsons, dzīvojis Mineapolē, Arturs Lācis, dz. 1915. g. 11. dec. Valkā, Erichs Hermanis Lakstīgala, dz. 1894. g. 24. okt., Laimonis Leja, dz. 1917. g. 4. febr., Milda Līdums, Pieminekļa valdes darbiniece, Jānis Matisons, dz. 1923. g. 6. jūlijā, Valdis un Atis Muskars, Dr. med. Herberts Reichenbergs, dzīvojis Leverkuzenā, Viļa Reguta radiniekus un paziņas, mantojuma lietā, Nikolajs Ruņģis, Aldona un Augusts Smalnieks no Rīgas, Milda Vecvagars no Birzgales, Ēvalds Vosets, dz. 1908. g. 19. martā, Nikolajs Zandbergs, dz. 1910. g. 13. maijā Kuldīgā, Jānis Zolbergs, dz. 1925. g. 11. jūnijā Sēlpils pag., Helēna Tauriņa, Helēne Viese un Elvīra Karlsone, kuŗas bijušas darba dienestā, Greifenbergā, Pomerānijā, māsa Lidija Bankovskis un Olga Liepiņš?, dzimušas Nīlenders.

LSK laipni lūdz atsaukties arī tos tautiešus, kas kaut ko zinātu par meklējamiem, jo iespējams, ka kāds no tiem miris. LSK neizdod meklējamā adresi bez viņa atļaujas.

DRAUGU PAVADOT

Kesvikā 1. oktobrī miris Krists Priedoliņš. Aizgājējs slimoja ar muskuļu un nervu sairuma slimību. Nelaikis dzimis 1906. g. 14. septembrī Latvijā, Jūrkalnē. Dzimtenē viņš bijis darbu vadītājs un kārtotājs savās darba vietās. K. Priedoliņš bijis sirsnīgs un draudzīgs pret katru latvieti trimdā un dzimtenē.

Otrā pasaules kaŗa beigu daļā palīdzējis tautiešiem tikt pāri jūrai brīvajā Zviedrijā. Lielkaujām risinoties Kurzemes cietoksnī, aizgājējs kopā ar citiem domu biedriem turpināja ceļojumu no Zviedrijas uz Kurzemes krastu, lai glābtu tur vēl briesmās nonākušos latviešus un latviešu kaŗavīrus. Draudzes māc. Dr. Kokinam izvadot, piedalījās daudzi draudzes un organizāciju pārstāvji. K. Priedoliņš pieder pie TLMM kluba, DV organizācijas un Latviešu pensionāru apvienības. Pēdējos četrus gadus bijis DV Kesvikas nod. rev. komisijas pr-ks, aktīvi darbojies makšķernieku klubā un organizējot šacha spēles jauniešiem. Kesvikieši viņu paturēs piemiņā kā sirsnīgu un saticīgu latvieti

J. Treijs

Dieva mierā aizgājis

Krists Priedoliņš

dzimis 1906. gada 14. septembrī Jūrkalnē, Latvijā,
miris 1982. gada 1. oktobrī Kesvikā, Kanadā.

Viņu mīlestībā piemin
sieva, radi Latvijā un Kanadā.

Mūžībā aizsaukts
mūsu ilggadējais kluba biedrs

Krists Priedoliņš

dzimis 1906. gada 14. septembrī Latvijā,
miris 1982. gada 1. oktobrī Kesvikā, Kanadā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
Toronto Mednieku un makšķernieku klubs.

Bij. Latvijas saeimas deputāts,
ilggadējais LNAK darbinieks

Jānis Lejiņš-Leja

dzimis 1897. gada 11. decembrī Ļaudonā,
miris 1982. gada 22. septembrī Toronto.

Viņu piemiņā paturēs
LNAK valde un padome.

Mūsu nodaļas vanags

Krists Priedoliņš

dzimis 1906. gada 14. septembrī Latvijā,
miris 1982. gada 1. oktobrī Kesvikā.

Par viņu sēro
DV Kesvikas nodaļa

Lettgallia's filistrs
Plkv. O. Kalpaka piemiņas vairoga ieguvējs

Jānis Lejiņš-Leja

miris 1982. gada 22. septembrī.

Sit tibi terra levis . . .

Sēro
Toronto korporāciju kopa.

RM
NSM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5.
Tel. 924-1408.
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Māra Lūsis un Inta Tauriņš

Hello WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada M5M 3Z4
Tel.: (416) 789-5304
NODAĻA: Union (Station) stacijā.
Tel. (416) 368-7451.
Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumiem sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

ĒRGĻU LIGZDAS
MEDUS
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs
EAGLESNEST

LATVIJA AMERIKĀ
Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.
Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu $40.00
☐ 6 mēnešiem $21.00
☐ 3 mēnešiem $12.00
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čeku lūdzu rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārdā
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

Pa latviešu izglītības pēdām

Toronto Latviešu tautas augstskolas 30 gadu atceres sarīkojumā Latviešu namā Toronto Dr. Edgars Žubeckis 30. septembrī plašākā referātā apskatīja latviešu izglītības attīstības ceļus, vispirms raksturojot Ziemeļeiropu priekš 2000 gadiem, kad tur mežos vēl dzīvoja barbari, kamēr grieķiem un romiešiem jau bijušas sarakstītas filifisiskas grāmatas. Romas imperijai 5. g. simtenī sabrūkot, mantojumā atstātas divas vitālas baznīcas: Romas katoļu Romā un grieķu katoļu Konstantinopolē, kuŗāf Viduslaikos bija galvenā nozīme izglītības izplatīšanai, kad mūki un garīdznieki bija gandrīz vienīgie rakstīt pratēji un klosteŗi un katedrāles kļuva par izglītības centriem.

Latvijā, Daugmales pilskalnā, atrastas iegrebtas senās rūnu zīmes, tāpat arī uz koklēm un citiem priekšmetiem. Kokneses pilsdrupās atrasts metalla irbulis jeb „stils", kādu rakstīšanai uz vaskotām plāksnītēm lietojuši senie grieķi un romieši, domājams, arī Kokneses mācītāji. Maskavā uzglabājies tā sauktais Jersikas evaņģelijs no 1270. gada, kas uzrakstīts senslavu valodā, par sarakstītāju minot Juŗģi, „mācītāja dēls, sauktu par Latvi'.'

Pirmā skola Latvijā atvērta 1212. gadā Rīgā pie Doma baznīcas, bet 130 gadus vēlāk pirmā laicīgā skola pie Pēteŗa baznīcas, garīdznieku un ierēdņu sagatavošanai no valdošajām šķirām. 16. g. s. sākumā atvērta arī „rēķinu skola" tirgotāju bērniem. Augstāko izglītību līdz pat 19. g. s. vidum rīdzinieki varēja iegūt vienīgi ārzemēs, piem. Rostokas universitātē Vācijā 15. g. s. mācījušies 190 rīdzinieku. 1524. gadā pie Jēkaba baznīcas Rīgā nodibināta pirmā latviešu luteŗāņu draudze un pirmā draudzes latviešu skola, kuŗā mācītas garīgas dziesmas.

Jezuīti nodibināja Rīgā jezuītu skolu 1570. gadā un Viļņā vidusskolu, kuŗu Polijas karalis Stefans Batorijs 1579. gadā pārvērta par Viļņas akadēmiju, kas labi pazīstama arī latviešiem. Viļņā 1585. gadā latviešu valodā iespieda katoļu katechismu, kas ir pirmā zināmā iespiestā latviešu grāmata. Holandietis Nikolajs Mollins Rīgā iekārtoja pirmo grāmatu spiestuvi, dažas iespiežot arī latviešu valodā. Varas laikiem mainoties, Zviedrijas karalis Gustavs II Ādolfs īsi pirms savas nāves pavēlēja nodibināt universitāti Tērbatā (1632. g.) ar nodomu, lai tajā mācītos arī zemnieku dēli. Rīgas rāte 1675. g. nodibināja muižnieku dēliem Karalisko liceju, Domskolai un licejam piešķīra ģimnazijas tiesības. Rātes pārziņā darbojās arī 8 elementārskolas, no kuŗām 4 bijušas latviešu.

Zviedru laikā karalis Kārlis XI lika nodibināt Vidzemē pirmās latviešu tautskolas un draudzes skolas. Alūksnes mācītājs Gliks nodibināja pirmo skolu tautskolotāju sagatavošanai. Kurzemes hercoga Jēkaba laikā Juris Mancelis pārtulkoja spredīķu grāmatu vidus dialektā; viņu uzskatīja par latviešu rakstu valodas pamatlicēju. Pēdējais Kurzemes hercogs Pēteris (1769 — 1785) nodibināja Academia Petrina ģimnaziju Jelgavā, kuŗā mācījušies arī latvieši. Krievi to vēlāk pārvērta par Kurzemes guberņas ģimnaziju, kuŗā savā laikā mācījās Juris Alunāns, Krišjānis Barons, Kārlis Mīlenbachs, Vilis Olavs, Teodors Grīnbergs, vēlākais archibīskaps, Ludis Bērziņš, Kārlis Straubergs un divi bijušie Latvijas valsts prezidenti — Jānis Čakste un Alberts Kviesis. Tērbatas universitāti beiguši 1400 latvieši.

Latviešu literārās valodas izkopšanai daudz devis Juris Alunāns. Mūsu valodu vēlāk spodrinājuši akadēmiski izglītotie latviešu filologi Kārlis Mīlenbachs, Jānis Endzelīns u. c. Pirms 1. Pasaules kaŗa latviešu kolonijās Krievijā dzīvojuši ap 300000 latviešu, kas nebija aizmirsuši latviešu valodu un uzturēja savas baznīcas un skolas.

Nacionālā atmoda Latgalē sākusies daudz vēlāk nekā Rietumlatvijā. Dzimtniecību tur atcēla 50 gadus vēlāk nekā Kurzemē un Vidzemē. Pēc poļu dumpja krievu valdība 40 gadus (1365 — 1904) aizliedza iespiest rakstus augšzemnieku dialektā ar latīņu burtiem. Kad Rietumlatvijā jau bijušas latviešu avīzes un biedrības, Latgalē rakstus vaadzējis izplatīt rokrakstā. Arī pēc augšzemnieku rakstu aizlieguma atcelšanas 1904. gadā mācības valoda skolās vēl palika krievu, un augšzemnieku dialektu skolās tur ieveda tikai brīvās Latvijas laikā. Tagadējā okupētajā Latvijā augšzemnieku dialekts skolās atkal ir liegts: ar izglītības ministrijas 1956. g. rīkojumu visās skolās māca viena latviešu valoda.

V. S.

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane

Dr. Phil. E. Turkina
LATVIAN-ENGLISH DICTIONARY
over 31,000 entries
Published by "LATVJU GRĀMATA"
$ 40.– (Postage 90 cents)
Order At:
ZELTA VĀRTU VĒSTIS
500 University Ave.,
Los Gatos, CA 95030
Tel. (408) 354–4466
or
Jāņa Zītara GRĀMATNĪCA
24087 Azevedo Ave.,
Hayward, CA 94541
Tel. (415) 582–7276

Kar

Kartupeļi i
piedeva pie ga
siļķēm. Nebalt
tupeļiem var a
Vācietis atz
ļoti garšo ka
cepti kartupeļ
pankūkas. Zvi
tikai pieklājība
šķīvja, jo vai
viņš retu reiz
arī zviedriem i
ēdieni, pēc k
rākkārtīgi snie
Nenoliedzam
lēts uztura lī
tur 2% olbalt
ogļhidrātu un
rāda vēl apm
vitamīnu 100

Italiešu kar

Novārītus
griež šķēlēs
juma mērci,
sīki sakapāti
baliņos sagrie
mi desa, ciet
kapāta ola, k
nedaudz rīvē
vieto nedega
la formā ūr
peškrāsnī.

Skotu

Pēc iespēj
ļus novāra
atdzesē, no
apmēram 1
lēs. Pēdējās
pēc tam ap
šķiņķī un r
kartupeļu šķ
taukos vai s

Kartupeļu

8 kartupeļi,
sīpols, 1 g
ma, 1 naž
ēdamk. svie
Nevārītus
zo un sagr
nos stienīšo
mā liek sīp
un atkal
pārlej krēj
nelieliem s
Cep krāsn
ēšanas gata

Ženēvā atk

Anna Strauta

MĀJAS MĀTEI

Kartupeļi

Kartupeļi ir neaizstājama piedeva pie gaļas ēdieniem un siļķēm. Nebaltā dienā no kartupeļiem var arī dzidro izdzīt.

Vācietis atzīsies, ka viņam ļoti garšo kartupeļu salāti, cepti kartupeļi un kartupeļu pankūkas. Zviedrs kartupeļus tikai pieklājības pēc uzliek uz šķīvja, jo vairāk par diviem viņš retu reizi iekāro. Taču arī zviedriem ir savi kartupeļu ēdieni, pēc kuriem viņi vairākkārtīgi sniedzas.

Nenoliedzami kartupeļi ir lēts uztura līdzeklis, kurš satur 2% olbaltumvielas, 20,9% ogļhidrātu un vārītā veidā uzrāda vēl apm. 5—10 mgr C vitamīnu 100 grammos.

Italiešu kartupeļu sacepums

Novārītus kartupeļus sagriež šķēlēs un pārlej ar krējuma mērci, kuŗai piejaukti sīki sakapāti sīpoli, mazos gabaliņos sagriezts šķiņķis, salami desa, cieti novārīta un sakapāta ola, ķilavu gabaliņi un nedaudz rīvēta siera. Visu ievieto nedegamā stiklā vai māla formā un viegli apcep cepeškrāsnī.

Skotu kartupeļi

Pēc iespējas lielus kartupeļus novāra pusgatavus. Tad atdzesē, nomizo un sagriež apmēram 1/2 cm biezās šķēlēs. Pēdējās apmērcē olā un pēc tam apviļā sīki sakapātā šķiņķī un rīvmaizē. Pēc tam kartupeļu šķēles apcep karstos taukos vai sviestā.

Kartupeļu ķilavu sacepums

8 kartupeļi, 8—10 ķilavas, 1 sīpols, 1 glāze svaiga krējuma, 1 naža gals piparu, 2 ēdamk. sviesta.

Nevārītus kartupeļus nomizo un sagriež plānos iegarenos stienīšos. Sacepuma formā liek sīpolu šķēles, ķilavas un atkal kartupeļus. Visam pārlej krējumu un apliek ar nelieliem sviesta gabaliņiem. Cep krāsnī, kamēr kartupeļi ēšanas gatavībā.

Cepti kartupeļi zviedru gaumē

1/2 l sagrieztas gaļas, 4 sīpoli, 1/2 l sagrieztu kartupeļu, dažas kaŗotes cepeša mērces, sāls un pipari.

Dažādus gaļas ēdienu pārpalikumus, piemēram, cepeti, vārītu gaļu, šķiņķi vai desas u.t.t. sagriež nelielos četrstūrainos gabaliņos un kopā ar sakapātiem sīpoliem apcep uz pannas taukos vai sviestā. Tāpat apcep novārītus un nelielos četrstūrīšos sagrieztus kartupeļus un sajauc ar apcepto gaļu un sīpoliem. Visu pārlej ar mērci, pievieno piparus un sāli pēc garšas. Pasniedz galdā ar biešu salātiem vai skābiem gurķiem.

Ķimeņu kartupeļi

Nemizotus kartupeļus rūpīgi noskalo, attīra no smiltīm un pārgriež gareniski uz pusēm. Griezuma pusi pārziež ar sviestu vai taukiem, pārkaisa ķimenēm, novieto uz pannas un cep cepeša krāsnī līdz ēšanas gatavībai. Pasniedz galdā glīti sakārtotus māla traukā, klāt pasniedzot biezpienu, sviestu, paniņas vai rūgušpienu.

Ātrais citrona saldēdiens
(5 pers.)

Mazā paciņa citrona garšas dzello, 1 citrona noberzta miza un sula, 2 olu baltumi, 1 ēdamk. cukura, 2/3 tases putu krējuma, 5 citrona šķēles garnēšanai.

Izkausē dzello 2/3 tasē verdoša ūdens, noberzto citrona miziņu, citrona sulu un aukstu ūdeni salej kopā, lai iznāk 1 1/4 tase. Pielej iepriekšējam maisījumam. Ļauj aukstumā atdzist un daļēji sacietēt.

Saputo olu baltumus ļoti stingri un iecilā pirmajā maisījumā līdz ar cukuru. Saputo krējumu un iecilā citrona želejā. Saliek augstās glāzēs un grezno ar citrona šķēlēm vai zemenēm.

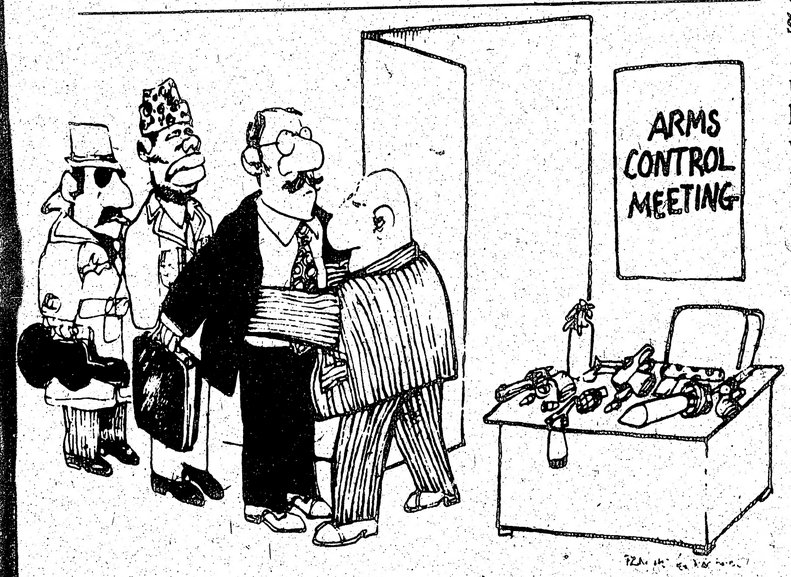

Ženēvā atkal runā par atbruņošanos.

Minsterere 84!

Latvieši no visiem kontinentiem, kas 1979. g. jūnijā bija Gotlandē, vēl ilgi atcerēsies, cik skanīgi aizšalca uz Kurzemes krastu „Taisīšu tiltu pār plašo jūru'' un cik daudz saules un svētku sirsnības un sprieguma bija toreiz mūsu Visbijā. Jāņu vakarā, kad mums bija žēl atstāt šo salu, mēs teicām: kaut kad šie svētki mums būs jāatkārto.

Sākumā likās, ka dziesmu dienas ir iespējamas tikai Gotlandē. Bet pārdomājot pirmo dziesmu dienu vienreizīgo raksturu, šodien to redzam citādi. Atgriežoties Gotlandē, mēs varbūt tikai meklētu mūsu pazudušos svētkus.

Ja dziesmu dienām ir jānotiek Eiropā, tad svētku vietas izvēle ir gluži dabiska, jo maz būs Eiropā pilsētu, ar ko latvieši 40 svešuma gados būs vairāk saauguši kā Minsteri. Tātad 1984. gadā Gotlande II Minsterē.

Nēs ceram paturēt Gotlandes svētku pacilātības un sirsnības kodolu un apvienot to ar Minsteres košumu. Tie tad būs neapšaubāmi citi, bet ne mazāk krāšņi svētki. Lai gan Minsterei nav jūras, kam pāri laist dziesmu tiltu, tepat ir pelēkais robežmūris, sarkanās imperijas betona, dzeloņdrāšu un mīnu apmale. Šeit Vāciju pāršķeļ dzelzs priekškars, kas ieslēdz miljonus, ieskaitot mūsu tautu, un kuŗai dziesmu svētkos ir pavēle jūsmīgi cildināt pašai savus cietuma mūŗus. Šo žogu un aizsprostu ēnā mēs izpratīsim, ko īsti nozīmē „Brīvo latviešu dziesmu dienas''.

Minsterē ir vēl daudz kā cita. Ar šo pilsētu mēs esam rados jau turpat 40 gadus. Par to liecina Minsteres latviešu ģimnazija un 38 izlaidumi, kas daļu no Minsteres ir paņēmuši līdz uz visām pasaules malām. Minsterē ir arī vecais Iekšrīgai tik līdzīgais pilsētas centrs un zemgaliskie lauki tepat aiz pilsētas vārtiem. Minstere ir Eiropas sirdī. Londona, Parīze, Minchene ir tikai 5 autostundu attālumā. Minstere ir pietiekami maza, lai mēs viņu piedzīdātu, un pietiekami liela lieliem svētkiem.

Par 1984. Džordžs Orvels uzrakstījis grāmatu. Tik tiešām: „Lielais brālis Maskavā gaida jau sen, lai mēs apsiktu un izdzistu. Lai būtu tikai Maskavā rakstīta Latvijas vēsture. Un tikai Maskavā noteiktais latvietības mērs. Būsim tādēļ Minsterē lielā pulkā. Piedziedāsim, piečalosim, piedejosim Minsteri. Robežžogiem mūsu dziesmu neatturēt. Lai dzird mūs uz brīdi mūsu tauta Latvijā. Atzīmējiet kalendārā jau šodien — Minstere '84!

* * *

Šī gada 5. septembrī Minsteres latviešu ģimnazijas telpās notika pasaules brīvo latviešu dziesmu dienu rīcības komitejas sanāksme. Gotlandes svētku rīcības komitejas priekšsēdis Jānis Muchks (Stokholma) uzņēmies arī Minsteres dziesmu dienu sarīkošanu. Tā ir garantija Gotlandes svētku tradicijas tālākai izaugsmei. Prezidija locekļi: Māc. Fricis Kristbergs (Minstere), ārējā nozare; Manzars Dreimanis (Ķelne), sarīkojumu daļas vadītājs, Anna Muchka (Minstere), organizācijas daļas vadītāja un Andris Kadeģis (Minstere), priekšsēža biedrs un informācijas daļas vadītājs. Pārējā rīcības komiteja patlaban sastādās.

GRĀMATAS DĀVANĀM
un paša priekam

M. Alauksta — Nate, kāds dzīves gājums	$10.50
Trimdas rakstnieku vēstules - II	$22.00
A. Čaks — Mūžības skartie	$ 7.75
A. Michelsons — Klibā skrodeŗa iela, rom.	$ 8.50
Ļ. Bērziņa — Līdzinieks, rom.	$ 8.50
A. Voitkus — Redzi, mēs dzīvojam, rom.	$12.00
L. Bērziņa — Mans draugs Žanis, satīra.	$13.50
G. Janovskis — Purvā, rom.	$11.50
Lietiskā māksla, Nr. 12, rokdarbi	$ 6.20
A. Ziedonis, jr. — A Study of R. Blaumanis	$25.00
A. Šilde — Latvijas vēsture 1914 — 40	$34.00
L. Baron — Krišjāņa Barona atmiņas	$13.00
Z. Mauriņa — Manas saknes debesīs	$12.00
E. Dunsdorfs — Latvijas vēsture 1710 — 1800	$22.50
Anšl. Eglītis — Lūdzu ienāciet, ser. I - II	$18.00
Anšlavs Eglītis — Vai zini zemi, kur citronas zied, rom.	$14.00
L. Roze - Gulbe — Jāiztur, dzej.	$10.00
G. Ikona — Patiesības medībās, dzej.	$10.00
M. Lorbergs — Gruzdošais nemiers, dzej.	$ 9.00
L. Vilde — Alite Bišu muižā, jaunatnei	$10.00
E. Andersone — Vai darīju pareizi? īsrom.	$10.00
E. Andersone — Ziemsvētku pasakas.	$10.00
Ed. Freimanis — Piedzīvojums Pādomijā, rom.	$12.00
K. Ozoliņš — Ideāli liesmās, atm.	$12.00
I. Liepiņa — Brīnums, dzej.	$ 8.50
A. Ivaska — Līču loki — ainas un ainavas	$13.50
Tēvzemes arāju cilts, Jelgavas zemkopības skolas likteņgaitas	$35.00
J. Daģis — Prez. K. Ulmanis, II d.	$30.00
A. P. Balodis — Kosmosofija	$24.00
88 Latviešu tautas dejas un apdares	$25.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	$25.00
A. Jaunzeme — The Rhyme Chronicle of Livonia	$24.00
Dr. J. Siliņš — Mārtiņš Krūmiņš, monogr.	$31.50
P. Babris — Silent Churches	$24.95
Latvijas māksla I	$38.00
Latvijas māksla II	$48.00
Plēpis un viņa gravūra kokā	$50.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, audumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA - SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Montreala

● Korporāciju kopa 24. septembrī rīkoja Latvijas universitātes 63 gadu svētku aktu Redemera baznīcas zālē. Kopā pašlaik ir 26 dalībnieki, un to vada seniors E. Ribakovs un viceseniors L. Ūlmanis. Svētku aktā piedalījās 52 personas.

Atklāšanas uzrunā kopas seniors E. Ribakovs pieminēja, ka valdības lēmums par universitātes dibināšanu bijis 1919. g. 2. augustā, bet darbības uzsākšanai tā atklāta 1919. g. 28. septembrī. Līdz 1939. gadam universitāti beidzis 7138 akadēmiķi. Pēc uzrunas visi vienojās mūsu tautas lūgšanā „Dievs, svētī Latviju.''

Grāmatu draugs.

Akadēmisko runu teica profesors Dr. chem. A. Tauriņš — „Zinātnieku darbība Latvijas universitātē''. Satversmes svarīgākais uzdevums bijis sniegt augstāko izglītību. Ne visi universitātes mācībspēki nodevās zinatniskai pētniecībai, tomēr viņu skaits bija ievērojami liels. Profesors pieminēja izcilākos zinātniekus medicīnas, ķīmijas, valodniecības un vēstures fakultātē. Doktora gradu pieminētajās fakultātēs ieguvuši apm. 130.

Svētku aktu beidza ar kopēji nodziedāto „Gaudeamus igitur''. Pēc tam bija kopējas pārrunas pie glāzes vīna.

Daumants Vītols

Vai uzbrukums...

(Turpinājums no 1. lp.)

jumu centra lietpratējs Kristofers Donelijs publicējis brīdinājumu par Padomju savienības zibenskaŗa iespēju Eiropā. Padomju bruņoto spēku augstākā virspavēlniecība pēc Donelija apgalvojuma jau izstrādājusi plānu, kuŗa ietvaros ar parasto kaŗa mašīnēriju Eiropu varētu okupēt 3—4 dienu laikā, t.i. tik īsā laika sprīdī, ka rietumu sabiedroto militārie komandieŗi vēl nebūtu paspējuši saņemt savu valstu politisko iestādījumu direktīvas pretakcijai.

No Austrumvācijā sakoncentrētām piecām padomju armijām tiktu izraudzītas pa vienai operātīvas kaujas grupas divīzijas spēku apmērā. Šīs vienības lielā ātrumā dotos uz rietumu alianses aizsardzības smaguma punktiem. Viņu uzdevums būtu paralizēt arī rezervju piegādi un sazināšanās tīklu.

Pats par sevi saprotams, bez tankiem, helikopteriem, bruņotām mašīnām un raķešu ieročiem šajā akcijā būtu iesaistīti arī padomju gaisa spēki. 24 stundas pēc pirmā uzbrukuma viļņa Rietumvācijas robežas pārietu visas piecas Austrumvācijā stacionētās padomju armijas.

Britu militārais lietpratējs pamatoti norāda, ka pašreiz NATO galvenie spēki sakoncentrēti territorijas noturēšanai pierobežā. Neesot izveidotas pietiekamas militāras atbalsta bazes atkāpšanās gadījumam, un tieši to Kremlis varētu izmantot.

Vairāki NATO ģenerāļi ir nepārtraukti prasījuši sagatavoties tieši šādam iespējamam Kremļa zibenskaŗam, bet viņu ieskati palikuši ignorēti, paturot prātā amerikāņu atmaksas akciju ar atomieročiem. Tas nozīmē, ka NATO alianse vēl nav sagatavota Kremļa zibenskaŗa atvairīšanai. Iespējams, ka Kremlis patiesi gatavojas kaŗa gājienam Eiropā, kuŗā ar rozēm to sagaidīs ,,atbrīvotie upuŗu jēri'' vecās vācu, dāņu, holandiešu, itaļiešu, beļģu, spāņu un portugaļu tautas.

Jāšaubās, vai tādā gadījumā Šveice paliktu kā vienīgā brīvības bāka Vecajā kontinentā. Donelija teorija ir interesanta, bet to var apšaubīt, vismaz līdz tam laikam, kamēr Brežņevu nomainīs Andrupovs. Bet varai mainoties Kremlī, var mainīties arī Maskavas un Vašingtonas attieksmes.

Kremļa negaidītā atturība Lebanonas notikumos rada aizdomas. Tāpat rada aizdomas flotes zemūdeņu ekskursijas Zviedrijas territoriālos ūdeņos. Daži tās uzskata par priekšspēli Skandinavijas okupācijai. Nesteigsimies notikumiem priekšā, jo sarkano maršalu izplānotais zibenskaŗš var palikt tikai uz papīra viena svarīga faktora dēļ— bīstamāka par amerikāņu atomieroču uguni var izrādīties apspiesto tautu negaidīta sacelšanās kaŗa gadījumā visā Austrumeiropā. Jācer, ka Rēgens amerikāņu militārā potenciāļa atgūšanas plānos ieskaitīs arī jaunos sabiedrotos, kuŗu priekšpulks jau izveidojies vēl Kremļa dūres pārvaldītajā Polijā.

Aleksandrs Ķegumnieks.

Vīru ansambļa **Kalvis**

KONCERTS

svētdien, 24. oktobrī, pl. 16 Latviešu namā,
491 College ielā, Toronto. Piedalās Anita Rundāne.
Ieeja visiem 6 dol.

DV Toronto nodaļas 32. gada diena

Sestdien, 16. oktobrī, pl. 19
DV namā Toronto.

PIEDALĀS:

Edmunds Pulciņš	—	svētku runa
Ženija Vītola	—	dziesmas
Anita Rundāne	—	klavieŗu pavadījumi
Imants Lapiņš	—	deklamācijas
Anna Briede	—	programmas vadītāja

Saviesīgs vakars.
Zakuļa deju mūzika.
Bufete.

IEEJA 7 DOL., IESKAITOT CIENASTU.

Visus laipni ielūdz
DV Toronto nod. valde.

MĀJSAIMNIEKI

Tīrs skurstenis ir **nepieciešams,** lai jūsu apkure darbotos pareizi. Ja jūsu mājas skurstenis ir bojāts, jūsu māja jūtas gluži kā jūs pats, jo apkures sistēma ieņem skābekli un izdod ogļskābo gāzi. Gluži kā jūs pats!

Jums varbūt nepieciešams *skursteņa oderējums, lai aizkavētu ķieģeļu iziršanu.*

K. MARKITANTS CONSTRUCTION

ir **kvalificēts būvuzņēmējs,** lai jums ieliktu **jaunu oderējumu** skurstenī.

Lūdzu zvanat: 222-1827.

Jūs pats un jūsu māja varēs atviegloti uzelpot.

Aizvadīto darba gadu atcere

Sv. Katrīnās Daugavas vanadžu kopa 2. okt. atskatījās uz sekmīgiem 30 darba gadiem..

Svētku norisi vadīja un pieteica Dz. Eglīte. Jubilejas svinības atklāja DV nodaļas priekšn. J. Eglītis, uzsverot vanadžu darbīgumu un čaklumu, kas sazarojies vairākos virzienos. Blakus aprūpei sevišķi daudz darīts kultūrālā un sabiedriskā laukā. Šeit jāpieskaita arī koŗa Senatne lielie nopelni.

Šajā darbības posmā vanadzes vairākkārt saņēmušas apbalvojumus un atzinību.

Nobeidzot uzrunu, J. Eglītis pieminēja visas bijušās vanadžu priekšnieces: I. Andersoni, M. Dālbergu, L. Dumpi, L. Albertiņu (mirusi), A. Freimani, S. Klāsoni (nebija klāt), Dz. Sprūdžu (nebija klāt), M. Vītolu, M. Zvejnieci, pasniedzot katrai ziedus.

Garīgo aktu ievadīja māc. J. Prauliņš ar svētbrīdi.

Sveicināja Kanadas Daugavas vanadžu priekšn. N. Pulciņa, Kanadas valdes priekšs. vietā Kalupnieks un no Toronto DV nodaļas pārstāvis A. Pērkons, kā arī no Hamiltonas, Londonas, Kičeneras - Vaterlū, Druvas un Kesvikas nod. No Sv. Katrīnu draudzes apsveica J. Kere, no Niagaras latviešu draudzes A. Šteinbachs u. c. Bija arī rakstveida apsveikumi.

DV Kanadas valdes atzinības rakstus saņēma M. Dabrovska, L. Miķelsone un A. Pētersone.

Priekšnesumu daļā piedalījās dubultkvartets Kalvis J. Dzeguzes vadībā ar 12 dziesmām. Dziedoņi neskopojās ar piedevām, beidzot koncertu ar dziesmu Pie tēvu zemes dārgās ķeries klāt. Dubultkvartets pateicībai saņēma pa neļķes ziedam, diriģents rozes.

Pēc koncerta klātesošos pacienāja ar vīna glāzi, vanadžu ceptu kliņģeri un bagātīgo cienastu. Par deju mūziku rūpējās I. Ķipis.

Mirusi dzejniece Lidija Lideka-Norīte

Mūsu literātu saimi pagājušās nedēļas nogalē aplidoja sēru vēsts, ka piektdien, 8. oktobrī, Toronto pēkšņi mirusi dzejniece un rakstniece Lidija Lideka-Norīte, piedzīvodama tikai 53 mūža gadus. Pārsteidzošā vēsts nāca tik pēkšņi un negaidot, ka grūti bija tai noticēt. Viņa pēkšņi saļima savā mājā Toronto rietumos 8. oktobŗa vakarā, bet slimnīcā, kur steidzīgi nogādāta, jau konstatēta nāve. Autopsija liecinājusi, ka galvā attīstījies slepens audzējs.

Lidija Lideka-Norīte dzimusi 1929. gada 31. janvārī Meirānos, Vidzemes austrumos. Viņas tēvs bija Latvijas armijas virsnieks Nikolajs Lideks. Bēgļu gadus pavadījusi Vācijā, kas devis vielu viņas publicētajam romānam ,,Nams pie Baltijas jūras'', kuŗā uzskatāmi un raitā valodā attēlota šī latviešu kaŗavīru atpūtas vieta.

Bez prozas darbiem Lidija Lideka-Norīte rakstījusi arī dzeju. Viņas dzejoļi bieži parādījušies periodikā; pēdējos gados savā dzejā viņa meklēja jaunus izteiksmes līdzekļus un ietiecās abstraktismā. Viņas pantmērs bija gaišs un skanīgs.

Vācijas gados dzejniece studējusi slavu un spāņu valodas Minsteres universitātē. Pieder pie studenšu vienības Ramave saimes. Viņa Toronto atstāj dzīvesbiedru Rūdolfu Norīti, meitu Kristīni ar znotu Viljamu Dēvisu un māti Almu Lideku, kā arī radus Latvijā. Svētbrīdi 13. oktobrī pl. 20 Turner un Porter bēŗu namā, 2357 Bloor St.W., un izvadīšanu 14. oktobrī pl. 13 uz Latviešu kapiem Toronto vadīja māc. Ivars Gaide.

K. S.

VAI ESAM VERGU TAUTAS PĒCNĀCĒJI?

Ar referātu par ,,Latviešu verdzības maldiem'' Toronto Latviešu Centrā pirmdienu vakaru sezonu atsāka prof. Kārlis Kļaviņš. Referents labi pamatotā priekšnesumā pacēla jau agrāk dzirdētu domu, ka latviešu sabiedrībā mēdz par daudz uzsvērt ,,700 verdzības gadus". Tas neatbilst faktiem, teica referents. Ir bijuši īsāki posmi, kad latviešu stāvoklim varētu piemērot klasisko Justiniāna verga definīciju, bet gan pirms, gan pēc dzimtniecības latvieši bija savas vai rentētas zemes kopēji, kas pārdeva pilsētās savus ražojumus un naudu paturēja sev, kas devās ne tikai tālos braucienos, bet arī kaŗagājienos. To nevar vergi.

Vāciešiem ienākot, latviešu vairākums zemē nemainījās, jo vācu skaits, īpaši sākumā, bija ļoti mazs. Arī administrātīvā ziņā latvieši iesaistījās pienākumos, kas nav domājami vergam. Vairāki 15. un 16. g. s. darbi latīņu un vācu valodā apraksta Rīgu un latviešu dzīvi, no kā var vienīgi secināt, ka apraksti nerunā par vergiem.

Referentu sagaidīja daudzi jautājumi un piebildes. Te jāmin vēsturnieka T. Puisāna plašie paskaidrojumi, kas referentam vairākās vietās oponēja.

Vakara vadītājs V. Upeslācis nobeidzot secināja, ka referents ir sekmīgi parādījis, ka mums nevajaga šo verdzības lietu pārspīlēt. Verdzība visus 700 gadus nav bijusi. Tā ir pat bijusi mazāko šī laika daļu. Bez tam ir svarīgi, ka jaunie latvieši, kas dzimuši ārpus Latvijas brīvajā pasaulē, negribētu būt vergu tautas pēcnācēji. Tie gan labāk justos kā strādīgas un varonīgas tautas piederīgie, un tas arī vairāk atbilst patiesībai.

HAMILTONA

● Hamiltonas Latviešu biedrības pārrunu vakarā ceturtdien, 21. oktobrī, pl. 19 baltu filoloģe Elfrīda Ezera referēs par tematu ,,Mūsu valoda trimdā un dzimtenē''. HLB turpmākie sarīkojumi: 13. novembrī Mārtiņu vakars un 18. decembrī Ziemsvētku eglīte dāmu komitejas izkārtojumā.

● Hamiltonas Kristus draudzes koŗa 25 gadu darbības atceres sarīkojums ar koncertu baznīcā un draudzes vakaru baznīcas telpās devis 474 dol. atlikumu, kas sadalīti: 274 dol. Gaismas akcijai un 200 dol. kādai draudzei Latvijā.

● DV Hamiltonas nodaļas 32. gada svētki 23. oktobrī pl. 18.30 First Place, 3. stāva auditorijā, 350 King Street East. Svētbrīdi vadīs māc. K. Kuškēvics, svētku runu teiks DV Ārējās informācijas daļas vadītājs Pēteris Vasariņš. Priekšnesumos Maijas Upītes deklamācijas, Hamiltonas vanadžu ansambļa dziesmas Skaidrītes Darkevicas vadībā. I. Ķipja deju mūzika. Kafijas galds un pilna bufete. DV Hamiltonas nod. turpmākie sarīkojumi: 7. novembrī vanadžu pankūku pēcpusdiena, 20. nov. Latvijas valstssvētku sarīkojums ar DV vīru koŗa piedalīšanos.

V. S.

Referātu noklausījās 55 interesenti, kas pārtraukumā pakavējās pie kafijas galda.

Nākošais pirmdienu vakars 1. novembrī ar Torontō laikraksta ,,Sun" redaktora Pēteŗa Vorsingtona un mūsu tautieša Saviča stāstījumu ar slīdītēm un filmu par piedzīvojumiem, kāpjot pasaules augstākajā kalnā Everestā.

—lk—